

౧౯౨౬

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ నవంబరు నెల 22-వ తేది సోమవారము } No. 196
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర కార్తీకమాస బహుళ తృతీయ. } సంచిక ౧౯౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు వాందియున్నది. వంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

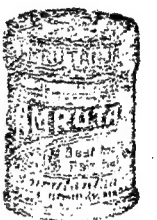
అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, పొయ్యిపుట్ట బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబొగ్గొట్టును
జ్వేలుకుల శేడించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాళోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతిముటు నుండవగినది.

అమృతాంజనంఁడిపో, 6, 7 తంబుశెట్టిపీఠి, మద్రాసు లేక, 249 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ఆంధ్ర పత్రికా సంవత్సరాది సంచిక

ఎప్పటికినూ రాజోపు ప్రభు సంవత్సరాది సంచికను బ్రకటింపఁ జోవుచున్నాము. అందు
సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీ, యాధికారి విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపఁబడును.
తాము పూర్వమువలెనే దయయుంచి అమూల్యములగు తమ వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి
మా యుద్యమమునకు దోడ్పడఁ జూరెదము.

ఈసంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల నా
విభాగమునందే ముద్రించి సంచికను ఉద్గాడినాటి కాంధ్రుల కర్పింపఁ దలచినాము. నియమితకాలము
నకుఁ బూర్వమే వ్యాసములన్నియు మాకుఁ జేరినగాని అట్లు విషయవిభాగమును నావింపఁ నుకూల
ము గానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించిన పిదపఁ బంపు వ్యాసములను సంచికయందుఁ జేర్చుటకు
వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 9/6 సం నవంబరు 30 వ తేదీలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసము
నను 'సంవత్సరాది సంచిక' అని వ్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్ర
ములును, ఇతర చిత్రములును, సంపూర్ణ వివరములతో నియమితకాలమునకుఁ బూర్వమే మాకుఁ
బంపుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

సంపాదకుడు

Regd
Trade Mark

నాతో పరిచయము గలిగియుండుటచే
మీకు వైద్యుల ఖర్చు తగ్గును!

ఇదియలో నాతో నేనుచేసినవారి వడిగిన, పూరివివరములు వారు తెలుపుదురు. మీరు ఒకదళా
నాన్నెహమచేసిన తర్వాత మీ మిత్రులందరికిని నన్ను సిఫార్సుచేయుదురను నమ్మకము గాకగలదు. ఆమూల్య
మైన విషయము కస్తూరి, కంకుమపువ్వు మొదలగునవి చేర్చి నన్ను తయారుచేసిరి. ఆబాలగోపాలముగా నన్ను
విడువక నెక్కు సం॥రముల నుండి హాజరులో చేకూర్చిగానందు కొనుచున్నారను. మీరును వీల పరిచించి
చూడ మాడదు. నాచేరు

“లోకమయహర కస్తూరి మాత్రలు”

ధర బుడ్డి 1-కి రు 0-4-0, 6 బుడ్లు 1-4-0 వి. పి. ఖర్చుచేరు.

టోకుగా కావలసినవారు వ్రాసిన ప్రత్యేకధరలు తెలుపబడును.

ముఖ్యగమనింపు:—ప్రతి ముఖ్యపట్టణమునందును ఏజంట్లు కావలెను. పాత్రానులో నుండువాడు 9 బందరుపీఠిలో
నన్ను స్వయంకంపెనీలో ప్రద్యుకొనవచ్చును. వారికి వి. పిలు పంపబడవు.

పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫైటరు.

(2)

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాలా, మైసూరు.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108 Apply to:—

Imperial Telegraph Collage, Delhi

కంట్రాక్టరు కావలెను 3264

“పడవర గోదావరిజిల్లా భీమవరంలో 20,000 రూపా
యల బంగారా కట్టుటకు కంట్రాక్టరు కావలెను. కంట్రాక్టు
కావలసినవారు యోగ్యతాపత్రకలతో సహితముగా తూర్పు
గోదావరిజిల్లా పెద్దాపురం గ్రామంలో రెవ. సి. పి. ట్రాన్స్
వోరవారికి డిశంబరు 15 వ తేదీలో పూర్తి ఖుద్దున చూడవలెను.”

మహానుభావుకాభరణము

శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానమున తయారైనది. అడివిపండ్లి.
మొసలి, పులి, మొదలైనవారి పిల్లములన్నియు చేరినవి వా
రింతలకు పరమావధము. వెల తు 1 కి రు 80/- కంటూను ఉచి
తము. వివరములకొరకు వ్రాయుడు.
2126 ఆరరసాయనశాల ముక్త్యాల; కృష్ణా.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
2048 డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెనారస్.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును గురించి భక్త్యాభ్యాసముచేసిన 5 ప్రశ్నలు
వ్రాసిపంపిన ఎడల సరియగు బహులు వ్రాసిపంపెదము ప్రశ్న
వ్రాయుకాలము లేక జాతక నఖిలమును తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్న
లకు రు 1-0-0 వై ప్రతిప్రశ్నలకు రు 0-4-0 వి. పి.
ఖర్చు 0-4-0 అవును. 2589

కంజశేయ స్వామి బోధితసాంఘము

8 రు 25

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

నవంబరు 22-11-26

ఇరుపంటలు పేజీ 5 వరకు

కాకికాయలు—22 X 22 ముంగిడమార్కు— (బి) 8-6-0

కాకికాయలు—22 X 22 వరు రకములు (బి) 8-7. సరాసరికము 7-6.

తెలుపుము—1708 క 18-4-0; గ్లాస్ 900 క 12-10 ఎల్. ఎల్. 78 క 8-10; ఇ. సి. 78 క 8-14-0 888 క 18-4; 8978 క 8-0-0 1702 క 11-10 8908 క 7-10. ఆర్ 78 క 8-0-0. Z. Z. 78 క 8-2-0. Z. 78 క 10-12.

సోయా

కొంబర, సీస (5 పాకీ కట్టు) —ట్రాక్— 5-4-0 బలం క 8-12-0; పచ్చరంగు క 8-12-0; చదరంగు 8-2-0; కాకి క 8-4-0 సరాసరి క 7-8-0

కొంబర జపాన (చదిపానులకట్టు) —నక్షత్ర— 10-8-0.

కొంబర సీస (5 పాకీ కట్టు) అడకతెర 13-0-0 సుమరి క 16-0; గడ్డిబండి క 9-2-0 ఎడ్డుగడియారము క 8-10-0; బలకాసు క 8-8-0

60 నెంబర జపాన (చదిపానులకట్టు) —భూగోళము— సీలంచేక క 17-1-0.

లోహములు

ఇనుము:—బెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒక బారము క 28-0, క 82.

అత్తడిరేకు:—జర్మను (డిబ్బోనా) క 241. రాగిరేకు క 256;

బిక్రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న క్రేపిటక 8 9" క 15-0,

కలంబులకు రేకు:—24" కేజీ 6" 7" క 17-8-0 8" 9" 10" క 1-0-0.

సి మిలర్డ్ పేపరు కలం:—

కార్టెజులకు:—మొదలు 13-12, నెంబరు 12-0-0. "జి.కె" చ క్లెయిర్ (రెడి) క 8-5-0

బాయిబాధరలు డి.సి. బయ క 88-8-0 జపాన క 88-0-0 పేపరు సెనగ పప్పులు

మార్కెట్ సరఫరా:—"మిక్స్" క 51, 52

సాకాశాను క

పేపరు సెనగనూనె

"గానా" క 109. "క్రెస్" క 102

ఆముదము

(గ్రామధర) క 100-0

పదును చేసినతోలు రతి 1 టీక

	మొదలు	వరకు
దస్త్రీలు (8 1/2 మొదలు 9 రకులు) క 0 18 9	క 0 14 8	
" (7 1/2 8)	క 0 14 9	క 0 15 9
" (తేలిక)	క 1 1 6	క 1 2 6
" బెంగుళూరు (8 1/2 మొదలు 9 1/2) క 0 18 8	క 0 14 8	
" " (తేలికైనరకము) క 1 1 9	క 1 8 0	
" (విజయగిరి 7 1/2 8) క 0 14 0	క 0 14 6	
" (పలూరు 7, 7 1/2) క 0 15 0	క 0 15 9	
గోదోలు	క 0 10 0	క 0 10 8
గోదూడతోలు	క 1 0 6	క 1 1 6
అప్పుడూడతోలు	క 1 12 0	క 1 14 0
మేకతోలు	క 2 4 0	క 2 10 0
గొట్టోలు	క 2 6 0	క 8 2 0

పదును చేయని పచ్చితోలు

బెంగుళూరు మేకతోలు	100-3	క 165 0 0	క 180 0 0
బెజవాడ మేకతోలు	"	క 160 0 0	క 170 8 0
బెంగుళూరు గొట్టోలు	"	క 180 0 0	క 170 0 0
బెజవాడ గొట్టోలు	"	క 180 0 0	క 180 0 0
అవారములకు బారస 1-3	క 26 0 0	క 28 0 0	
కొన్నంట్లు	"	క 20 0 0	క 28 0 0
కలంబులు	"	క 80 0 0	క 45 0

ఖద్దరు స్వదేశీ ప్రదర్శనము

ఆంధ్రమహాసభతోపాటు ఈనెల 28, 29, 30-వ తేదీ లలో ఖద్దరు, స్వదేశీ ప్రదర్శనము జరుగనున్నది. ఖద్దరు ప్రదర్శకులకు ప్రదర్శనస్థానములు ఉచితముగా నొసంగబడును. ప్రదర్శకులు తమ స్వంత ఖద్దరులను విక్రయించు వారికి రావలసియున్నది. రాకపోకల ఖర్చులు వారే భరించవలెను. ప్రదర్శకులు 27 వ తేదీనాటికి ఇక్కడకు రావలసియున్నది.

వ్యవధి విశేషము లేదు గాన ఎందరు రాగలరో ముందుగా తెలియపఱుప గోరవలెను. కొందరు ప్రదర్శన ప్రక్రియలను వస్తువులను ఆహ్వానసంఘమువారు ప్రవర్తించవలెనని, విక్రయించవలెనని లేఖలు వ్రాయుచున్నారు. అట్టి అవకాశములు లేవు. తామే స్వయముగా విచ్చి ప్రదర్శించవలెనని కోరుచున్నారు. ఏలూరు ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు

30-11-26

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు

బెజవాడ మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలు

15 తేదీని బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీకి 10,4 వార్డులకు సభ్యుల ఎన్నికలు బహుకాలముగ జరిగినవి. 10 వార్డులకు 12 మంది అభ్యర్థులు నిలచిరి. అందులో శ్రీ దినవహి హనుమంత రావు పంతులుగారివారు. హనుమంతరావు పంతులుగారికి గుమారు పది ఓట్లు వచ్చినవి. అదే వార్డుకు అభ్యర్థులుగా నిలచి గెలిచిన శ్రీ అయ్యంగి వెంకట్రామయ్య, తుమ్మలపల్లి జగన్నాథం పంతులుగార్లు ముగారు 120 ఓట్లకు పైగా వచ్చినవి.

శ్రీ హనుమంతరావు పంతులుగారు 10 వార్డులలో గెలుస్తానో గెలవక అని 4 వ వార్డుకు కూడా అభ్యర్థిగా వచ్చినారు. ఆ వార్డు వగరాలవారు. హనుమంతరావుగారు బందరు మ్యునిసిపాలిటీ సభ్యులుగా నేనున్నారు. ఇక్కడగూడా సభ్యులు కావలెనని క్రమపథమున్నారు. కాని లాభములేదు. వారికి ప్రత్యర్థిగా నిలచిన శ్రీ పోతన శ్రీనివాసరావుగారి నే ఎన్నుకొనిరి.

(బెజవాడ పౌరుడు)

బంగోలు తాలూకా బోర్డు

ఉపాధ్యక్షుని యెన్నిక:—శ్రీయుత ధారా గోపాల శాస్త్రిగారు యేకగ్రీవముగా యెన్నుకొనబడుట.

బంగోలు 21-11-26:—మాతాలూకా బోర్డు ఉపాధ్యక్షుని యెన్నిక కొంతకాలమునుండియు నిరీక్షింపబడినందున బోర్డు సభ్యులలో నల్లరు (పెసి) డెంటుగారికి నోటీసు యిచ్చిన విషయము, నోటీసు అక్రమముగా యున్నదని తిప్పికేయుట తమ పాతకులు యెరిగినవిషయమే. బోర్డు ప్రత్యేక సభ యెట్లకేటకు యీనెల 18-వ తేదీన ఉపాధ్యక్షుని యెన్నిక కొరకై జరుపబడెను. సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెస్ నాయకుల శ్రీయుత ధారా గోపాల శాస్త్రిగారు యేకగ్రీవముగా ఉపాధ్యక్ష పదవి కన్నుకొనబడిరి.

దేసు సుబ్బారావుగారు, శాస్త్రిగారిని ఉపాధ్యక్ష పదవికి ఉపపాదించిరి. శ్రీయుత నాయని నరసింహారావు నాయకుగారు లేచి ఆపాదించిరి. ప్రత్యక్షి యెవరు లేకుండుటచే శాస్త్రిగారు యేకగ్రీవముగా యెన్నుకొనబడిరి.

3113 ('నంజీవి' రక్షతాయతు) (2) Mesmerised Talisman.

దీని ధరించిన వేళ, కలరా, స్ఫోటకము మొదలైనవి సోకవు. వ్యాధులు, ఆపదలు, గండములు తొలగును. బుద్ధివ్యమ, ఆరోగ్యము, బలము, బుద్ధివశతల, తెలివి, అండము నిచ్చును. పరీక్షలో జయము కలుగును. గొప్పవారి దయ లభించును. దీని చేక్షురును. వ్యాపారమున లాభమువచ్చును. అనేక మందిచే మెప్పు పొందినది. 1-కి రూ 1-8, 2-కి రూ 2-12, 3-కి రూ 3-12, 6-కి రూ 6, 12-కి రూ 9, పోస్టేజి యినాం

రతిరాజ వీరవల్లది మార్గము:—ఇండ్రియ మను గట్టిపరచును. స్వల్పముందును, మూత్రముతోను వీర్యము నవ్వచుచున్న నిలుపును. ముదిమిని, నపుంసకత్వమును పోగొట్టి యావన మొసంగును. ఎంతబలహీనని కయిన నరములకు బలమునిచ్చి ఎక్కువ కామోద్రేకమును కలిగించి మునుపటికన్న అనేకరెట్లు సంసారముఖ మిచ్చును. దర్శి రూ 2 పోస్టేజి తేదీ 2. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, బంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా.

నెల్లూరు

(స్వయీచిత్రేఖరి)

శ్రీమూర్తీ కాశీ కృష్ణాచార్యులుగారు

నవంబరు 19:—శ్రీ కస్తూరిదేవి బాలికాపాఠశాల కార్యనిర్వాహకులలో నొకరగు శ్రీమతి పానకా కనకమ్మ గారి యాహ్వానమున, జగత్ప్రసిద్ధ విద్వాంసులును, కవిపుంగవులును, సంగీతసాహిత్య కళాకోవిదులును, విమర్శకులును, అగు అవధాన శిరోమణి శ్రీమూర్తీ కాశీ కృష్ణాచార్యుల వారు ఈనెల్లూరుపురమునకువచ్చి, 5 దినము లిచట నుండిరి. ఉదయము సాయంకాలములయందు ప్రతిదినము, వివిధసంస్థలనుదర్శించి, అనేక ఉపన్యాసముల నొసంగిరి. వీరికవిత్వం పద, పాండిత్యము, నక్కుత్వము వేలకొలది ప్రజల నాకర్షించుచుండెను. స్త్రీలును వీరి ఉపన్యాసములు వినుకూతురాలులై విచ్చేసియుండిరి.

ఈబాలికాపాఠశాలవారు 12-11-26 తేదీ పురమండలి మున జరిగిన మహాసభవారియెడట శ్రీ ఆచార్యులవారికి సన్మానపత్రము నొసంగిరి.

సంస్కృతకళాశాల-మూలపేట

ఈకళాశాలవారి యాజమాన్యమున 18-11-26 తేదీ శ్రీ ఆచార్యులవారు సంస్కృతభాషాప్రాశస్త్యము, ఆవశ్యకతలనుగుర్చి రెండుపుంటలకాలము ఉపన్యసించిరి.

14-11-26 తేదీ నెల్లూరు ప్రాగ్జెస్టివ్ యూనియన్ (రిక్రెసేగ్రంథాలయస్థాపకులు) వారియాదరణక్రింద, కవిత్వ తత్వముగుర్చి ఉపన్యసించిరి. మరునాడు మధ్యవిలాససభవారు తమ సభాభవనమున సన్మానము నొసంగిరి. గవర్న మెంటు ట్రైనింగు స్కూలు విద్యార్థులయెడట ఉదయము నొక ఉపన్యాస మొసంగిరి. సాయంకాలము, పురమండలి మున 'భక్తి' ప్రకృతి' యను విషయములగుర్చి ముచ్చటించిరి.

నరస్వతీనభ

దేశమంతటను శ్రీసమాజముల నెలకొల్పనుద్దేశించి, డాక్టరు కజిమ్మనొరసానిగారు ఈపురమునకువచ్చి, ఉపన్యాసములనొసంగి, 'నరస్వతీ' సభయను నొక శ్రీసభను స్థాపించి యుండిరి. ఈసభవారి యుద్దేశములు:— 1. హిందూదేశమున జనించిన శ్రీలకు వారి బాధ్యతలను తెలియజేయుట 2. ఈ శ్రీలకు ఇకముందు హిందూదేశమును పాలించువారికి దట్టలు గనో భార్యలగనో యుండురుగాన, వారికి సాజన్యసోకత్వము లను, నేర్పు భారమంతయు, శ్రీలమీదనే యుండును. కావున హిందూదేశపు భావిసాభాగ్యమంతయు వారిచేతులలోనే యున్నదని తెలియజేయుట. 3. పురుషులకులేనే శ్రీలకుగూడ కాననసభలలోను, పురపాలక సంఘములు అనగా మున్సిపాలిటీలలోను, సభ్యులములకు శత్యార్థులుగా నుండునధికారమును గలిగించుట 4. స్వయముగా నభివృద్ధి నొందుటకును, విద్యనునేర్చుకొనుటకును, ఇతరులకు దోడ్పడుటకును, అనుకూలములుగా నుండుటకు, శ్రీలకు ప్రత్యేక సంఘముల నెలకొల్పుట ఈయుద్దేశములకు సమ్యక్తించిన యువకులందరును, ఈసరస్వతీసభకు సభ్యులుగావచ్చును. ప్రస్తుతమీసభ ప్రతినిధివారము గవర్న మెంటు ట్రైనింగు బాలికాపాఠశాల భవనములయందు సమావేశమగుచుండును. ఈసభకు శ్రీమతి రాయసం వెంకటరత్నమ్మగారు అధ్యక్షురాలుగను శ్రీమతి వి. చిన్నమ్మగారు కార్యదర్శినిగ ఎన్నుకొనబడిరి.

కలకత్తాలోని ఆంధ్రవిద్యార్థుల ఉత్సాహము

ఈనెల 18 వ తేదీన సాయంత్రం కొంతమంది ఆంధ్ర విద్యార్థులు 40 చిత్రరంజన్ ఎవెన్యూ కలకత్తాలో సమావేశమై ఈక్రింది విధముగా తీర్మానించిరి.

కాననసభల ఎన్నికలలో చెన్నరాష్ట్ర ప్రజలు ఆత్మ్య తాపమును చూపించి కాంగ్రెసు తరపున అధికసంఖ్యకులను ప్రతినిధులుగా పంపినందుకు విశేషమైన ఆనందమును తెలుపుచున్నారు. మరియు మన మార్కరాష్ట్రము ఈవిషయములో హిందూదేశములో తక్కిన రాష్ట్రములకు ప్రస్తుతము మార్గదర్శక మైనందుకు గర్వపడుచున్నారు.

(ఆంధ్ర విద్యార్థులు)

మిత్రాపురం కాజాగారు కృష్ణాజిల్లా సభ్యులుగ మదతాసు కాననసభకు ఎన్నుకొనబడినందున నూజివీటిలో 17 తేదీని వేడుకలు ఊరేగింపు ఉత్సవము జరిగినట్లు ఒకరు తెలుపుచున్నారు.

గుంటూరు (స్వకీయ విలేజ్)

గొప్ప విందు

నవంబరు 19: కాసనపల్లి యెన్టీకలలో జరిగిన గొప్ప విందు శ్రీయతి యతిరాజుల నాయకత్వంలో యింజనీరింగు యూనివర్సిటీలో గొప్ప విందు కట్టి నిన్న సాయంత్రము జరిగినది.

ఏలూరు శుద్ధి సంఘము

ఈక్రింద పేరు గలవారిని కై ప్రభులనుండి సంస్కరణకు వ-రా-రా-శ్రీ, రాయల గంగయ్యగారి వలన సంస్కరింపబడి హిందూ మతములో చేర్చబడినది.

కుమార్ సీతమ్మ, గల్లంకి కోటయ్య, యా మాణిక్యమ్, నందియ్య, వెంకయ్య, సాంబయ్య, దేవరత్న బుల్లియ్య, గంగప్ప, కోటయ్య, జానకమ్మ, పోలయ్య, కాంబయ్య, గంటా వెంకటస్వామి, సీతమ్మ, వంగమ్మ, రామమ్మ, రత్నయ్య, పట్టి లక్ష్మయ్య, పోలెంగి ఏలూరు, గండి నుబ్బయ్య.

(ఒక విలేజ్)

శ్రీ గాంధీ ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయము ఏలూరు

శ్రీ గాంధీ ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయ ద్వితీయ వార్షికోత్సవ సభా సమావేశ కార్యక్రమము.

కార్యక్రమము

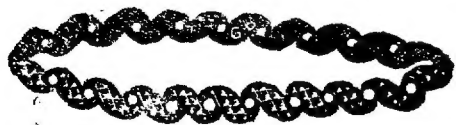
1 ప్రార్థన 2 స్వాగతము 3. అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము 4. గత వార్షిక నివేదిక 5 విద్యార్థులచే ప్రసంగములు ఉద్యోగాల ఎగ, లేఖనము 6. బహుళముల వసం గుట 7. అధ్యక్షుని యావంత్సవనాసము 8. విద్యార్థులచే వాచకము-ప్రశ్నో, గుర్తుత్తము విద్యార్థులవారు 9. మంగళము.

శ్రీమత్ సి రాజగోపాలాచార్యులుగారి అధ్యక్షత క్రింద 28-11-26 సాయంత్రము 5 గంటలకు జరిగినది. రాజు జాతీయ విద్యాభ్యాసములకు తగ్గక యేలూరు పురము దయచేసి సభా జయప్రదముగా జరిపింపగోరుచున్నాను.

ఎన్నికల యుత్సవము

తెజవాడ పురపాలక సంఘాధ్యక్షులకు మహారాజ శ్రీ అయ్యదేవర కాశ్యపరావు పంతులుగారిని చెన్న పట్టణం కాసన పర్వతానందకు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడినట్లు విని, తెజవాడ పురపాలక సంఘమువారి యన్నత ప్రాధమిక పాతకాలా ప్రధానోపాధ్యాయుల శ్రీమత్ కిరాంబి వెంకటేశ్వరార్యులు గారు, వారి సహాయోపాధ్యాయుల పాధ్యాయులను, తమకు గలిగిన యత్నంతో సంతోషమును వెల్లడిచేయుచు, తమబడిల్లల కియ్యదయము (ది 18-11-26) న విపులముగా పంపుటెల్లములు పంచివెట్టింది శ్రీయతి కాశ్యపరావు పంతులువారి వైజస్యార్థ్యగ స్యభావమును గురించియు, చేతనేవాపక్తిని గురించియు, పరోపకార స్యభావమును గూర్చియు, వారి సౌజన్యమును గూర్చియు శేషచార్యులవారు విపులముగా వాటిలకును సహాయోపాధ్యాయులను వివరించి కప్పి. ఇంకముందు నిట్టి దేశోపకారకార్యములందు వారి మనస్సు నిశ్చలముగా నుండుట్లు భగవంతుని ప్రార్థించి (వికలాక్షమ్మ)

నవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జత 1 కి మహారీ రు 4-0-0 మాత్రమే.

దైముడు కట్టించుచున్నది. అనుభవమున పని తమము. అనేక రకములలో గలవు. నవరను బంగారు గారంటి యెత్తుదయినను సరే మీ కవసరము లేనియడల నవరనుల ధర ప్రకారం సొమ్ము వాపను. యివ్వబడును. కోమవారికి కట్టా వుచితముగా వంపబడును. 2489-1264

గోల్డుబేంగియ్య మేరుపాకర్రింగ్ కో

18, జనరల్ యు రైయ్యమొదలిది, సామ్రాజ్య పేట మద్రాసు.

20 మంది కై ప్రభులు హిందూ మతములో చేరుట

ది 15-11-26 వ సం॥ శేషిని కొమరవోలు గుడివాడ గ్రామములలో శుద్ధిసభలు సమావేశపరచబడి, 20 మంది కై ప్రభులను స్వాగతముచేరినది. ధాతీనామధారై తిరుపతి శ్రీ మార్గ అలంకృతులైన తదుపరి యజ్ఞ కేదరయెటల గోమాంస భక్షణచేయుట చచ్చిన జంతువుల మాంసము తినట కల్లు సారాయిలు త్రాగుట మానెదమని ప్రమాణములు చేసిన తదుపరి ఆర్యమతధర్మానుసారముగా వారలను సంస్కరించి హిందూ మతములో చేర్చి, దానిపర్తి వెంకట్రామయ్యగారు వారలకు హిందూ నామములు పెట్టిరి. సభికులకు ఫలప్రసాద తంబూల పదార్థములు పంచిపెట్టబడినవి. కుసుమ ధర్మమ్మ, రాయల గంగయ్య, అత్తై మార్గవారాయణంగార్లు గుడివాడ శుద్ధి సభలో హాజరైతమయిన పాడిరి

సుంద్ర వెంకయ్య

తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాల

కమ్మమహాజనులకు విజ్ఞప్తి

గుంటూరు, తెజవాడ, బండరు మొదలగుపట్టణములలో ఆచూకీలలోని మనసంఘములు పెద్ద వనతి గృహములను నిర్మించి మనవిద్యార్థులకు విశుల సాయపడుచున్న విషయమందరికి తెలిసినదే. మనరెండుజిల్లాలకు మధ్యభాగమున్న, పున్నత విద్యాలయములగుల పెద్దపట్టణమున్న, అన్నిప్రాంతములవారికి రాకపోకల కష్టములయిన, మార్గానుకూలముగల, రాజమహేంద్రవరమున పరివిద్యార్థుల విద్యాభ్యాసభోజనాది సకల సౌకర్యములను సమకూర్చుటగాను విద్యార్థి వసతిగృహము నోకదానిని నిర్మించుట మన సంఘబాంధవ విద్యార్థివృద్ధికి యెక్కుడు సహాయము కాగలదని మనసంఘములు చాలమందితో పాటు మేమున్న నమ్ముచున్నాము.

నవలో సంఘాధిపతులు స్వయంగా యావిక యువకులను ఆలోచించుటకు రాజమహేంద్రవరములో సమకూడ కోరుచున్నాము. ఇందునుగరించి, తమకతోచిన అభిప్రాయములను యాదిగల చిరునామాకు పంపించుచు, మేము తెలియజేయు లేదినాటికి సంఘాధిపతులెల్లరు సమావేశమై, ప్రయత్నములను గూర్చి చర్చించి, ఈకార్యమును నిర్వహించుటకు, తరువాత గల రెండుజిల్లాల సభ్యులతోగల సంఘము శేర్పాటు చేయించ గలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

విక్సిన వీరాస్వామి, తాటిపాక, మారింసుబ్బారావు, దోనకాయలపల్లి కాండ వీరన్న, కొంధేపూడి, జుజ్జవరపు వీరన్న, వద్దిపర్లు, అల్లూరి బాపన్న, వశ్యాదర్లు.

చిరునామా: శ్రీమత్ నుబ్బారావు, C/O గుండపనీటి అబ్బాయి చౌదరి; బి.ఎ. బి.ఎల్. ఇన్స్టిట్యూట్, రాజగుండి

కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకు అల్పాహారవిందు

మ.వి.డి.వరంగ.నవంబరు 18: శేటికోజన రాజుపాలెములో మ.వి.డి. దాట్ల వెంకట్రాజుగారి యింటివద్ద కాంగ్రెసు నాయకులు శ్రీయతియు బిక్సిన వెంకటరత్నము చౌదరిగారు 2 కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయకుగారు తూర్పు గోదావరిజిల్లా తాత్రువ చెప్పి పురి కాసనపర్థు అధ్యక్షులుగా నశేకులచే నెన్నుకొనబడి రని తెలియుటచే వారి విజయము సందర్భమున గొప్ప అల్పాహారవిందు జరిగెను. సభకు రాజుపాలెమువారికిని మమ్మిడివరములోని పెద్దనునాథులకును యికా మట్టుప్రక్కలనున్న యితరగ్రామవాసులకును అహ్వానము లంప బడినది. సభకు ను మారి న్నూ రు మం ది దయచేసిరి. కాంగ్రెసువారి విజయమును పొగడుచు జయజయ ధ్యానములుచేరి. వ్యయప్రమాదములతో పభవ జయప్రదముగా జరిపించిన ఉదార స్యభావులను, కాంగ్రెసునందు అభిమానమును, ఖద్దరు వస్త్రధారణయందు దీక్షపరులను, గొప్ప ధనికులను, అరు మ.వి.డి. దాట్ల వెంకట్రాజుగారు నడిచి పల్లి వెంకటపతిరాజుగారు కడు ప్రశంసావాక్యములు. సభకు జయప్రదముగా కొనసాగించుటలో తోడ్పడిన యితర విక్రతులకు కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు.

(ఒక మిత్రుడు)

మునిగిపోయిన గన్నవరం లాంచి

(స్వకీయ విలేజ్)

రాజమండ్రి, నవం 21: మూడుదినములు అష్టకర్మములు పడినతరువాత నిన్న ఉదయము 10 గంటలకు లాంచిన కై తిరుగలిగిరి. ఇంతవరకు దొరికినశవములు 28. శవములమీదను, పెట్టెలలోను మూడు 10 కేల రూపాయల రొక్కమును; నగలు దొరికినవి. టిక్కెట్లు అమ్మిన పుస్తకములూ దొరికినవి వినుచున్నాను. 28 టిక్కెట్లు అమ్మబడినట్లు తెలియుచున్నది. సామాన్యముగా ఒక్కొక్కటల రెండునకు, ఒక్కొక్క జట్టుకు టిక్కెట్లు ఒక్కటే యిచ్చుట మామూలు. పృథ్విదేవత నోటి నుండి బయటపడి, మూడుపెళ్లు యిచ్చుకొనినవచ్చిన చిట్టూరి నరసయ్య, చిట్టూరి దుర్గయ్యగార్లతో మాట్లాడియుంటిని. వారి తో మాటలాడిన ముఖ్యవిషయములు ఇదివరలోనే ప్రచురింపబడినవి వారిది తొమ్మిడుగురు జట్టులియు, తొమ్మిడుగురు ఒక్కటే టిక్కెట్లు నిచ్చిరనియు చెప్పిరి. పోలీసు అధికారులు యిచ్చిన యమునకూడ జాగరూకతతో విచారించుట మంచిది. లై సెన్సుత్రకారము లాంచిలో 52 ఉండవచ్చును. అమ్మబడిన టిక్కెట్లు 88 అని చెప్పుచున్నారు. ప్రతికేవల ప్రయాణికులు 10 మంది. నీటిగండము తప్పింపుకొని బయటపడిన లాంచికళా గుల, గుమాస్తా, ద్రవిడవరు మొదలయినవారు ఏమగురు దొరికిన శవములు 28. పరిశీలించిచున్న చెప్పుచున్నారు. ఇట్టి పరిశీలనతో బాబ్బిలంకలాకు దాటి గోదావరినాయులో ప్రవేశించిన తరువాత నావను కట్టవలసిన అగత్యము ఏమి నచ్చినదీ? ప్రతి బయటపడి యిచ్చుకొనినవచ్చిన చిట్టూరి దుర్గయ్య, చిట్టూరి నరసయ్యగార్ల తొమ్మిడుగురు జట్టుకు ఒక్కొక్కటికట్టు యిచ్చినట్లు వారు చెప్పుచున్నారు. ధూపతిరాజు చిన వెంకట పతిరాజుగారు, వారిభార్యతోను, పిల్లలతోను నీటిగండమునకు లోకయి ప్రాణములను పోగొట్టుకొనవలసిన దురవస్థ పట్టినది. వీరిపేర ఎన్నిటికట్టువున్నవి? పోలీసువారు యిచ్చినయములను జాగరూకతతో పరీక్షింప ప్రార్థించు. రంగముపాడెండి జట్టు ఎన్ని ఆలాంచిలోనున్నవి? రాజోలు, గన్నవరం ప్రాంతములనుండి కోజువచ్చులాంచితెన్ని? ఈభాగ వివర్తన జరిగిన 17 వ తారీఖున మాయాజ గావచ్చు రెండు లాంచీలవచ్చినవా? ఈ విషయము లన్నిటిని అధికాగరూకతతో పోలీసువారు విచారించవలసియున్నది. ఇ.తియేకావంత ఇంకేకేవులతోనైన శవములు చేసినవేమో పోలీసువారు విచారించుటమంచిది ఈమూడు దినములనుండి పోలీసువారు, డి. పి. దబ్బువారు, రివిన్యూవారు జిల్లాతోడ ప్రెసిడెంటుగారు, రాజమండ్రి తాలూకాతోడ ప్రెసిడెంటుగారు, రాజమండ్రి బస్టీ మునిసిపల్ చైరమానుగారు తమము వాడవల్లిప్రాంతములను బోయి శవములను బైటికి తీయించుటలోను, డబ్బుపోతుండ జాగ్రత్తగా కాపాడువిషయములోను, సానుభూతితోను, మంచి అంగీకరణతోను పనిచేసిరి.

ఆంధ్రీక్షత్రియసంఘము

ఆంధ్రము స్యభావగాగల శ్రీయతియందరు ఒకసంఘముగ శేగ్విడి దైవిక, సాంఘిక, ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, వ్యావసాయక మన్నగు విషయముల దౌన్నత్యవశ గాంచు మార్గముల అన్వేషించి అలంబించుట ముఖ్యము. అందుకు ప్రథమమునోసభ చక్షునుసంవత్సర మార్గశీర చతుర్దశిపాక్షము దినములందు 1926 3 శ బుధ 18, 19 లేదీయి) రాజమహేంద్రవరమున శ్రీధూపతి రాజు మంట్లపతిరాజు పి. వి. ఇ. వారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగ నిశ్చయించి, సభలో చెప్పు ఉపన్యాసమును, తెచ్చు తీర్మానములు 12 లేదీలోగా కార్యచర్యకి పంపకేదెంచు. విషయనిర్ధారణభ 18 లేదీ ఉదయం 8 గంటలకు ఆరంభమగును. బస భోజనసదుపాయము శేర్పాచరబడినది.

పెన్నెత్త సూర్యనారాయణరాజు, నర్సాపురం, అధ్యక్షుడు. అల్లూరి రామకృష్ణంరాజు, భీమవరం, కార్యదర్శి.

గోరక్షణ గావించిన భూరక్షణి నివారించును

రాజమండ్రిలో స్థాపించియున్న

శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణ కరణాలయము శాశ్వత మగునట్లు భారతీయులెల్లరు సత్పాత్రదాన మొనరించి తమ దేశములందంతటను సంఘసహాయమున గోరక్షణగావించుట పరమధర్మము. దాతలు మాగోరక్షణకు పంపించే ధర్మముతో తమఅడ్డస్సు పూర్తిగా పంపిన వెంటనే రసీదులు పట్టాలు పంపబడును.

ఇట్లు 3224 దేవరపల్లి వెంకటనరసింహగుప్త రాజమండ్రి కార్యదర్శి

చేతిమగ్గుము - రాట్టము

ఈ రెంటిలో చేతిని హెచ్చుమంది
అవలంబించ వీలగును?

భారతదేశమునందు ప్రజలలో వ్యవసాయవారులు 100 కి 92 వరకు ఉన్నారు. వారికి ప్రతి సంవత్సరమును ఆరు నెలలు మాత్రమే వ్యవసాయపు పనులు ఉండును. తక్కిన ఆరు నెలలు పనిముండదు గాన వారికింకొక పని చేయవలసియుండును. అందుకు సంగీకరించిరి. అందులకు నూలువదుకుట యొక్కటియే అనుకూలమైనది. కాని రాట్టముపై నూలువదుకుటవలనకంటె చేతిమగ్గుముపై బట్టలను నేయుటవలననే మెచ్చు ఆదాయమువచ్చును గాన రాట్టముకంటె మగ్గుమే మంచిది కొందరుచూచుచున్నారు.

ఒకరోజుండు నూలువడికినచో ఒక అణా మాత్రమే వచ్చును బట్టలను నేసినచో ఒకరూపాయ ఎనిమిది అణాలు వచ్చును. రెండు గంటలకేపు నూలువడికినచో ఒక కానీవచ్చును. రెండు గంటలకేపు బట్టలను నేసినచో రెండణాలు వచ్చును. రెండు గంటలు కన్నవడిన ఒకకానీ వచ్చును గాన మీరు నూలువడుక వారంభింపుడని చెప్పినచో ఎవరికిని ఆశకలుగదు. రెండణాలు వచ్చును గాన బట్టలను నేయుడనినచో ఆశకలుగలదు. కావున నూలువడుకుటనే తెలుపుట పొరబాటు. చేతిమగ్గుములమీద బట్టలు నేయుటకు మిల్లు నూలు నువ్వయోగింపవచ్చును. అది సమృద్ధిగా దొరకును. ఇంతకును చేతిపని మిల్లులను సరకు చేయుటకు నిలువ గల్గియుండెను. కావున దానిని అభివృద్ధి నొందింపవలెను. నూలు వదుకుట విస్తారము. అందువలననే అది సహజముగా పెన్నుతో అందరించుకొనినది. ఇప్పుడు దానిని మరల ప్రాత్యక్షపరచి ప్రజల దృష్టిని నేతపనిమండి మరల్చజూపుట చాల అనుకూలము. నూలువడుకుట ఎన్నడును అభివృద్ధి నొందగిన గృహపరిశ్రమ కాదు. నేతపనియే శ్రేష్ఠమైన గృహపరిశ్రమ అని నేతపనిని సమర్థించువారు వాదించుచున్నారు.

నేతపనిని అందరును అనగా హెచ్చుమంది అవలంబించుట కవకాశములేదు. దానినినేర్చుట కష్టము. భారతదేశము నందెక్కడును హెచ్చుమంది నేతపని నవలంబించియుండలేదు. అది ఒకనివలన జరుగునదిగాదు. దానికి చాలమంది యుండవలెను. తీరుబడివేళ్లలో మాత్రమే దానిని చేయవలెననిన నది సాధ్యపడదు. అది స్వతంత్రమగు గృహపరిశ్రమ గాని అనుబంధముగా నుండగలదికాదు. జొళ్లను కుట్టుట, కంచరపని, వడ్రంగము, కున్నగువానిలో చేయును.

నూలువడుకుటలే నేతపని కులభమైనదిగాను గాన నేర్పగల ఎన్నటికిని ఎచ్చటను గూడ దాని నవలంబించజాలరు. భారతదేశమునందలి ప్రజలకు ఒకసాలకు 46513 గజముల పొడుగుగల బట్టలు ముఖ్యముగా కావలెను. ఒక నేతపనివాడు ముగ్గురు బట్టలను ఒక గంటకు 27 అంగుళములు అనగా 3 కి గజము మాత్రమే నేయగలడు. విదేశీ, విల్లుబట్టల నన్నిటిని పూర్తిగా బహిష్కరింపగోరినచో దేశీయుల కందరికిని సరిపడునన్ని బట్టలను నేయుటకు 90 లక్షల మంది నేతపనివాండ్లు రోజుకు రెండుగంటల చొప్పున పనిచేయుట వసరమునను. ఒక్కొక్క పనివాడు గాక ఒక్కొక్క కుటుంబమే నేతపనిని చేయుచుండవలెననినచో రెండు గంటలకు వచ్చు రెండణాలనే వారందరును పంపిణీపరిచవచ్చును. అప్పుడు ఆదాయము ఒక్కొక్కనికి రెండణాలు రాదు.

వెనుక మనదేశమున నూలువడుకుట ముఖ్యమగు గృహపరిశ్రమగా నుండెను. చాలమంది నూలు వడుకుచుండిరి. కొట్ల కొలది ప్రజల కిప్పటికిని ఆయలవాటుపోలేదు. లక్షల కొలది రాట్టలను కిప్పటికిని పనిచేయుచునే యున్నవి. కావున దీనిని వెంటనే పూర్తిగా నాశ్వీకరింపజేయుటకు చాల అవకాశము కలదు. ఒక నేతపనివానికి కావలసినంత నూలు లభించవలెననిన తొమ్మిదిమంది నూలు వడుకుచుండవలెను. 90 లక్షల మంది నేతపని వాండ్లకు 9 కొట్లమంది నూలు వడుకుచుండవలెను. నేతపని వాండ్ల ఆదాయములో కనీసము నాల్గవ వంతునను నూలువడుకువారికి రాకమానదు. మిక్కిలి హెచ్చుగా చూచినను సాలకు 40 రూపాయలకంటె ఆదాయము లభింపదు నూలువడుకుట నేతపనిని ఏకాధాని జరుగనక్కరలేదు. ఎప్పుడు కావలసిన సపుడు చేయవచ్చును. ఎప్పుడు మానవలెననిన సపుడు మానవచ్చును. దానిని త్వరగాను కులభముగా నేర్చుకొనవచ్చును. అరంభించి నవ్వటమండియు దారము వచ్చుచునే యుండును.

మిల్లునూలు సమృద్ధిగా దొరుకునని తలచుటగూడ పొరబాటు. చేతిమగ్గుముపైనే పనిచేయుటలో నేతపనిని సరస్వర

వైరధ్యమే గారి సంబంధమేమియులేదు యంత్రశాలల యెల్ల పుడును చేతిపనులను రూపుమాపుటకే సాధనములగును. ఇప్పుడు చేతిమగ్గుముల పని దాగుగా వ్యాపించవలెననిచో మిల్లులపైనే ఆధారపడవలసియుండును. అప్పుడు మిల్లులవారు నూలుధరలను హెచ్చించి నేతపనివాని కేమియును మిగులవంతులకే ప్రయత్నించెదను. కావున త్వరలోనే చేతిమగ్గుములు మూలబడును.

రాట్టములను చేతిమగ్గుములను పరస్పర సంబంధమున్నది. వైరధ్యమేమియును లేదు. అది యిప్పుడుగూడ అనుభవ సిద్ధమే. ఇప్పుడు ఒక్కొక్క కేంద్రమున కందరో నూలు వడికి యిచ్చుచున్న నేతపనివాండ్లకు చాలినంత నూలు లభించుట లేదని వాకు లేఖలు వచ్చుచునే యున్నవి.

మిల్లునూలుతో బట్టలను నేయువారిలో హెచ్చుమంది హేతుకారణలకు ఋణపడియే యున్నారు. మిల్లునూలుపై నాధారపడువారి కందరికిని ఆచరణ తప్పదు. నేతపని చాదు లాభమును బడయవలెననిన నూలు వ్యవసాయదారుని వద్దనుండియే కొనవలెను గాని మిల్లు యజమానులవద్దనున గా లాభసాటికి విక్రయించు మధ్యవ్యాపారుల యొద్దనుండి ఎన్నడును కొనగూడదు.

ఇప్పుడు మనదేశమున 20 లక్షలకుమించి నేతపని చేయుచున్నారు. ఒక మగ్గుమును కనీసము 15 రూపాయలైన నుండవలెను. ఒక రాట్టమును కనీసము 2 రూపాయలైన నే చాలును. జూదీపరిపూనువారి రాట్టముల రకమైనచో 2 1/2 రూపాయలకే వచ్చును. ఇక తక్కినవాడ నూలు వడుకదలంచినచో ఆమాత్రము పెట్టుబడిగూడ నక్కరలేదు.

కావున గ్రామములలో ముఖ్యముగా నువ్వయోగించునది రాట్టమే గాని మగ్గుముకాదు. గ్రామాభివృద్ధికి రాట్టమే మూలాధారము.

ఆదాయము చాల తక్కువ యందుచేసి యితరవిధములగు ఆదాయములు కలవాడు నూలు వడుకవలెనని నేనెన్నడును తెలిపియుండలేదు. ఇప్పుడు కేలకొలది మంది స్త్రీలు తమ గ్రామములకు మారముగానున్న కేంద్రములకు చాల మెక్కు నడచిపోయి ప్రతిని తెచ్చుకొని నూలు వడికియిచ్చి అందులకు వారిచ్చు రెండణాలతో మూడణాలతో విల గ్రహించుచున్నారని మగ్గుములమీద బట్టలను నేయుడనినచో వారు సమృద్ధిపరు. వారి కది అలవిగాదు. వారికి తీరుబడియు నుండదు. నేర్పును కలుగదు. గ్రామములలో నుండు వారెచుడు ర్భర దారి ద్రవ్యము ననుభవించి చున్నారో పట్టణములలో నుండువారు గ్రహింపజాలరు. వారివిషయమున మిల్లులు కేవలము నిరుపయోగములు. వారికి అన్నవస్త్రముల నొసంగునట్టి రాట్టములను మూలబడజేసి వారికి తిండిలేకుండ చేసినవి మాంచెట్లకు మిల్లులే. రాట్టముతో సరియైన గృహపరిశ్రమ మరేదియును కనబడనేలేదు. కావున వారి కదియే శరణ్యము.

వ్యవసాయాభివృద్ధిని గూర్చి పనిచేయుట కవకాశము లేదని నేనననుగాని దానికి కొంతవ్యతిరేకమును అనుభవమును నండవలెను గాన నది వెంటనే జరుగదగినపని కాదు. వెంటనే యుపకరించునది రాట్ట మొక్కటియే. వ్యవసాయాదుల సభివృద్ధినినొందించుటకు రాట్టములవలన నెట్టి అభ్యంతరమును కలుగదు. వానికి రాట్టము సహకారమే యగును. రాట్టములపై ప్రజలు నూలువడుక వారంభించిన గ్రామములన్నిటియందును అభివృద్ధి కనబడుచునే యున్నది. అందువలన పట్టణవాసులకును గ్రామవాసులకును పరిచయముగూడ నధికమగుచున్నది.

“నూలు వడుకుటలో నిన్ని సుగుణము లున్నచో హెచ్చుమంది దానినే నవలంబించుటలేదు?” అని కొందరుడుచున్నారు. ఇది సహేతుకమగు ప్రశ్నయే. ప్రజలలో ఉత్సాహ ముత్థించినది. స్వయంకృషి అడగిపోయినది. ఇతరులు వారికి తగినంతప్రాత్యక్షామును కలిగించినగాని వారేపనిని గూడ చేయరు. తిండిలేక మాడుచునేయుండురుగాని పనిచేయుటకుపూనుకొనరు. వెనుక వారిటుల నుండలేదు. చిరకాలమునుండి వారిట్టి సోమరితనమున కలవడియుండుటచే ప్రస్తుతమున వారికిట్టి దుర్గతి జట్టినది. యోగ్యతయును ఉత్సాహమును కలిగి శ్రద్ధగా పనిచేయువారు తాము పనిచేయుచు వారికి బోధించి ప్రాత్యక్షాపరచినచో గాని వారు పూనుకొనరు. వారియెదుట రాట్టమును త్రవ్వుచు వారి నాకర్షించి వంచి మాటలచే బోధించి నేర్పి వారికాసక్తిని కలుగజేయవలెను. తయారగుచున్న ఖద్దరు బట్టలు వెంటనే విక్రయమగుటలేదు. ప్రస్తుతము ఖద్దరుబట్టలు మిల్లుబట్టలతో పోటి చేయజాలనిమాట నిశ్చయముని గూడ నేనొప్పుకొందును. అట్టి పోటికి నేనంగీకరింపజాలను. అందువలన ఖద్దరు ఉద్యమమును తప్పక వత్తము కలగునని నేనెరుగుదును. ధనవంతుడు వ్యాపారమును నాగించుటకు తన మిల్లుబట్టను (కాలికో) చాల చౌకగా విక్రయింపవచ్చును. స్వయముగా నూలు వడికి బట్టలను నేసిన పొయన కదియే జీవనాధారము గాన సరకులుల వచ్చుజాలదు. చిత్రమైన రంగులతో తయారు చేయబడిన ను, రెండుతో చేయబడిన గులరీపువ్వుమనకును చెట్టున లా కిర సహజముగ నుండునది పోటి సాధ్యమునగా! గోళ్లగారి

అయిన మైనపుబొమ్మకును పోటి సాధ్యమునగా! అటులకే సజీవమైన ఖద్దరుకును నిర్జీవమైన మిల్లు బట్టకును గూడ పోటి సాధ్యము కాదు. ఇప్పుడు భారతీయులకు నిజమగునైపుణ్యము నందు ఆదర మంతరించిపోయినది గాననే మృతప్రాముఖ్యము మిల్లుబట్టల వన్నెచిన్నెలకే మురియుచున్నాడు. మరల ఖద్దరుపై ప్రజల కాసక్తిని కలుగజేసినచో ప్రతి గ్రామమును కలకల లాగుచుండుట నిశ్చయము. ఇప్పుడు తయారగుచున్న ఖద్దరు బట్టలను వెంటనే విక్రయించు విషయమున ఖద్దరుసంఘములు తమ తెలివితేటల నన్నిటినిగూడ నుపయోగించి పాటు పడవలసినవచ్చునున్నది. ఎన్నియో ప్రజలనిరోధములు కలుగుచున్ననుగూడ ఖద్దరు ఉద్యమ మభివృద్ధి నొందుచునే యున్నది. నిరుడు పంజండు లక్షల రూపాయల వెలగల ఖద్దరు విక్రయింపబడెను గాని నిజముగా నిది యొక పెద్దమొత్తము కానేకాదు.

నేనీ రీతిగా మగ్గుమునకును రాట్టమునకును గల భేదమును సహేతుకముగా వివరించిరి గాన నేను చేతిమగ్గుములను నిరసింపుచున్నానని యెవ్వరను దురభిప్రాయ పడగూడదు. చేతిమగ్గుములు గూడ చాల శ్రేష్ఠమైన గృహపరిశ్రమయనుట కెట్టి సంగణమునులేదు. రాట్టములు వ్యాపించిన కొలదియు సహజముగానే మగ్గుములుగూడ వ్యాపించును. అటులనే రాట్టములు క్షీణించుచో మగ్గుములు క్షీణించును.

ఇందుల కెవరైన సరియైన యాక్షేపణ తెలిపినచో నేను అంగీకరించెదను. (మా. క. గాంధీ, ఎంఐఎంఓయా, 11.11-26)

బీజేబండ్

బీజేబండ్:—నీరైపోయిన వీర్యమును గట్టిపరచుటకు లోకప్రసిద్ధి కెందినది. స్వత్నమందుగాని మాత్రముతో గాని వీర్యము స్థిరముగనున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యావనమొనంగును. ఎంతజలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు బలము నిచ్చి సంసారగుళుము అనుభవించునట్లు జేసి పంతన వంతులుగజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సీ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం,
1159-1027 13, బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు.

మీరు మరువకుడు

ఈ దిగువ తెలుపబడిన సామానులు కొనవలసినవ్వడు మమ్ములను విచారించక యితరచోట్లలో కొనకుడు.

మోటారు వు డ్ క్లాత్
వాటర్ ప్రూఫ్ కాన్వాసు, పూర్తి
అప్ హెల్త్ స్టరి సామానులు

మొదలగునవి 3216
ఎల్. మదార్ సాహెబు & కో.
104, మన్నెడి వీధి, మద్రాసు.

హిందూఇన్స్ట్రెన్సు (18-10-26)

బొంబాయి జిల్లానుకంపెని లిమిటెడ్; స్థాపితము 1908.
అన్నివిధములైనటువంటి జీవభీమాపాలసీలను ఇచ్చు మొదటితరగతి ఇండియన్ కంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు 3194
(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము, (3) అటామేటిక్ నాకఫర్ ఫీచర్, (4) ధారాళమైన మరతులు, (5) దయగల నిర్వాహకము, (6) తనదని నిరూపించిన తక్షణమే సామ్యము చెల్లించెదరు.
వివరముకు నీదిగువవారికి వ్రాసిన బడయగలరు.
K. PADMANABHAPAI, B. A.,
Secretary Madras Branch
Box No. 337 Mount Road Madras.

భారతరాజకీయములు

సర్ చిమనులూలు సెటిల్మెంటుగారు

సర్. చిమనులూలు సెటిల్మెంటుగారు లండను లైమన్స్ పత్రికకు నిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

"బ్రిటనునందు విశ్వాసమును పెంపొందింపుడు" అనుమాటలో భారతదేశపు సమస్య ఇమిడియున్నది. భారతదేశానికి విప్లవము జరిగినపిమ్మట బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు భారతదేశ పరిపాలనాభాధ్యత వహించినపుడు సక్రమ పరిపాలనము ఏర్పడవనియు, ప్రజల ప్రాధాన్యములకు అపాయముండవనియు, ప్రజలు విశ్వసించిరి. విప్లవమునకుపూర్వము భారతదేశమున ఆరాజకము అధికముగనుండెను. ఆకాలమున బ్రిటిషువారి పరిపాలనము ప్రజలకు అచ్చెరువు కలగజేసెను. నేను చిన్నవాడుగనున్నపుడు ఎవరైనను మరీయొకనిపట్ల అన్యాయముగ ప్రవర్తించిన "ఇది విట్టోరియామహారాణి పరిపాలన మనువిషయము మరచితిరా" అని హెచ్చరించుచుండుట సాంప్రదాయముగ నుండెను. నేటిదినము భారతీయుల మనోభావములు వైఖరి ఏవిధముగ మారినవో వేరుగవ్రాయుట అనవసరము.

భారతదేశపు పరిపాలనాభాధ్యతను బ్రిటిషువారు భరింపగనే చక్కని నిర్మాణముతో కూడిన విధానమును వారు ఏర్పరచిరి. ఎల్లకాలము ఈప్రభుత్వమే కొనసాగుచుండగలవని ప్రజలు ప్రభుత్వమువారు అప్పుడు తలచిరి. కాని ప్రజలు స్వపరిపాలనము కోరెదరనియు, విదేశముల పరిపాలనము ఎంతవక్రగను శ్రేష్టముగనున్నను లోపములు ఇట్లుండు లతో కూడిన స్వపరిపాలనమునే ప్రజలు ఆశించుచుండెదరను సత్యము ఆకాలమున ఎవ్వరికి గోచరింపలేదు. స్వపరిపాలనము అనుభవించుచు స్వయంస్థియమైనవారైన ప్రమాణముగ గ్రహించియున్న ఆంగ్ల శాస్త్రము జాతులవారే ఈవిధమున పరభాటుపడుట ఆశ్చర్యకరమగు విషయము. పాశ్చాత్యుల స్వాతంత్ర్యాభిలాష క్రమక్రమముగ భారతీయుల కేర్పడెను. బ్రిటిషువారు విశ్వవిద్యాలయములు విద్యాప్రతిష్ఠాపనలు ఏర్పరచుటచే స్వాతంత్ర్యము పొందవలయునను కోరిక బలపడుచుండెను. భారతదేశమున పాశ్చాత్యవిద్య వ్యాపించుకొలది భారతీయులు సామ్రాజ్యము దేశపరిపాలనమును సహింపరనియు పరిపాలనాభాధ్యతను తాము కూడ భరింపవలయునని కోరెదరనియు బ్రిటిషువారు గుర్తెరుగలేదు.

ప్రజలలో ఏర్పడిన భావములు క్రమక్రమముగ అధికముగను స్పష్టముగ ప్రకటింపబడు నితి ఏర్పడెను. ఈసమయముననే భారతదేశీయమహాసభ స్థాపింపబడెనని చెప్పవచ్చును. ఈమహాసభ నిర్మాణము అభివృద్ధి లోపభూయిష్టముగనున్నను ప్రజలపట్టి ఈజాతీయ ప్రతిష్ఠాపనవంక మరలెను. ప్రజల ఆశయములు ఈమహాసభా మూలమున ప్రకటింపబడుచుండెను. కాని 1914 సంవత్సరము వరకు ప్రజలు నాయకులు తమ భాధ్యతలను సమముగ గుర్తెరుగకుండెనని చెప్పవచ్చును.

1914 సంవత్సరమున విరోధా మహాసంగ్రామము ప్రారంభమయ్యెను. మొదటినుండియు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు చేరియుండవలయుననియే భారతీయులు కోరుచుండిరి. స్వాతంత్ర్య సంస్థాపనమునకై బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము వారు యుద్ధమునందు పాలుపై కొనుచున్నారని ప్రకటింపబడగానే భారతీయుల స్వపరిపాలనాభిలాష ఇతరుల దిండినెను. సామ్రాజ్యమునందుండియే స్వపరిపాలన మనుభవించవలయునను. కోరిక భారతీయుల కేర్పడెను. యుద్ధసమయమున భారతీయులు సామ్రాజ్యమునకు అండగ నిలచియుండుట బ్రిటిషువారికి అచ్చెరువు కలగజేసెను. భారతీయులపట్ల బ్రిటిషువారి కోరికవిధమున అభిమాన మేర్పడెను. 1917 సం॥ ఆగష్టు నెలలో వైటు హౌసునందు మాంటాగుగారు భారతీయుల ఆర్థ్యములను ఆవరించుచున్న సంపూర్ణ సామర్థ్యాతో కూడిన ఒక ప్రకటనము గావించిరి. క్రమక్రమముగ భారతదేశమునకు స్వపరిపాలన మొనగుటయే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి లక్ష్యమని ప్రకటింపబడెను. 1919 సంవత్సరమున సంస్కరణ శాసనము ఆమోదించబడెను. ఆసమయమున నేను సొత్తుబో విచారణ సంఘమున సభ్యుడుగ నుంటిని. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కోరికలను తీరస్కరింపక ఆదరించినందుకు అన్ని రాజకీయ పక్షములవారు కృతజ్ఞత తెలుపుచుండుట నేను స్వయముగ వినియున్నాను. కాని ఆసమయమున కొన్ని విపరీత సంఘటనములు ఏర్పడెను. బ్రిటిషువారి సదుద్దేశములపై విశ్వాసము సంపూర్ణముగ నశించిపోయెను. అది మొదలు నేటివరకు పరిస్థితి అన్నియు మారినవి. అందువల్లనే సంస్కరణములను అంగీకరింప కూడదనియు, బ్రిటిషువారి పట్ల అసహాయోన్మత్తు మనలంబింపవలయునను కార్యక్రమమును ఆమోదించువారు అధికమైరి.

ఇట్టి పరిస్థితు లేర్పడుటకు ముఖ్యమగు కారణములు రెండు గలవు. 1919 సంవత్సరమున సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టుటకు పూర్వము ప్రజలందరూ ఒక్కపెట్టున ఆశ్రేయమునున్న సౌలభ్యము చట్టమును ప్రభుత్వమువారు తయారుచేసిరి. ప్రజల ఆసంతృప్తికి మేరలేకుండెను. అప్పుడే గాంధీగారు సాత్విక నిరోధవిధానములు ప్రకటించి భారత రాజకీయ రంగములో ప్రవేశించి ప్రజలపట్టిని ఆకర్షించిరి. అప్పటికిని సంస్కరణములందు ప్రజలకు విశ్వాస ఖీణింపలేదు. 1919 సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో సమావేశమై కాంగ్రెసు మహాసభయందు సంస్కరణములందు కొన్ని లోపము లున్నను వాటిని అంగీకరించి పనిచేయ నలయుననియే తీర్మానింపబడెను.

పంజాబు దైనిక శాసన పరిపాలనము ప్రజల వైఖరిని సంపూర్ణముగ మార్చెను. హంటరు విచారణ సంఘమువారియెదుట ఇన్వెస్టిగాట్యము భారతీయుల అశాంతిని ఆగ్రహమును ఇనుముడింపజేసెను. 1920 సంవత్సరమున ప్రకటింపబడిన హంటరు సంఘపు నివేదికము ప్రజలకు బ్రిటిషువారిపై గల విశ్వాసమును సంపూర్ణముగ నశింపజేసెను. ప్రభువులసభలో హంటరు నివేదికముపై చర్చజరిగెను. డయరు నేనాని చర్యలను ఆమోదించుచు ఒకతీర్మానము ముపపాదించబడెను. హంటరు సంఘమువారు, భారతదేశపు రాజప్రతినిధి, నేనాధిపతి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, బ్రిటిషుసంతృప్తియువారు, కడకు కామన్వెస్ థివారుకూడ డయరు నేనాని చర్యలను ఆశ్రేయించియుండిరి. ప్రభువుల సభయందు డయరు నేనానిచర్యలు ఆమోదించబడిన భారతదేశమున ఉపద్రవ మేర్పడునని బర్లెను హెడు ప్రభువుగా రెంకచెప్పినను ప్రభువులు వినలేదు. డయరు నేనానిచర్యలను ఆమోదించుచు ఒకతీర్మానము గావించబడెను. దానితో భారతీయులపట్ల బ్రిటిషువారిపట్ల గల విశ్వాసము సంపూర్ణముగ

వరహగిరి జోగయ్య పంతులుగారు

(కాంగ్రెసు)

భారత శాసనసభకు

గంజాము. విశాఖపట్టణములము లరికత్తున ఎమ్మెల్యేలవడి నశించెను. ఆసమయమున బర్లెను హెడు ప్రభువుగారు చెప్పినమాటల నీదిగున నువహరించుచున్నాను:— "అన్నివర్షముల వారు అన్నిజాతులకు చేరినవారు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు చేరియున్నంతకాలము సామ్రాజ్యపౌరసత్వపుహక్కులను అనుభవించవలయును. తద్విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుట సామ్రాజ్యగౌరవ ప్రతిష్ఠలను ఖీణింపజేయుట యగును." సామ్రాజ్యమునందు చేరియున్న పౌరులహక్కులు స్వత్వములు స్థిరమైనవికావని భారతీయులయందు గట్టి అవసమ్యకము ఏర్పడుటవల్ల ఇట్టి విపరీత రాజకీయ పరిస్థితులు ఏర్పడినవి.

ఇండియా గెజెటు

శాసననిర్మాణశాఖ

ధిల్లీ, నవం. 19—ఇండియా ప్రభుత్వమునకు ఇ. సెక్ట. పి. జాతీయ దిక్కుబట్టి కార్యదర్శిగా పనిచేసెదరు. కె. వి. రంగస్వామిఅయ్యంగారు, డిప్యూ. లాంబు, యం. కె. ఆచార్యగారు ఆనెట్టి సభ్యులుగా గెజెటు చేయబడిరి. నైటు కాన్సిల్ సభ్యుడు మహారాజగారు రాయగారికై పండిట్ యస్. యస్. రేగారు తెచ్చిన ఎలెక్షన్ దావాన విశ్లేషణ. బార్ డ్లీ, జి.సి.యం.కె. రాయి, ఆర్.యస్. రాయి గార్లు నియమింపబడినట్లు ప్రకటింపబడినది. బాల్ గిగారు అధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి. కమిషను డక్టర్ టి. సమాచే క మగును. (అ. ప్రె.)

గురు నానకు జన్మదినోత్సవము రావల్పిండి

జమానునీదువద్ద దెబ్బలాల 35 మంది అరెస్టు చేయబడుట

144 సెక్షను ప్రయోగము లాహోరు, నవం. 19—గురు నానకు జన్మదినోత్సవసందర్భమున జరిగిన సిక్కుల యూరేసింపు నిన్నటిదినమున రావల్పిండిలో శాంతముగానే వెల్లిపోయినదనియు కాని జామ్య మనీదువద్ద కొంత దెబ్బలాల జరిగినదనియు 35 మంది అరెస్టు చేయబడినదనియు పంజాబు ప్రభుత్వమువారికి తెలియుచున్నది. వారందరూ నీచజాతులలోనివారని తెలియుచున్నది. ఇప్పుడు రావల్పిండిలో శాంతముగానే యున్నది.

వివరములు గురునానకు ఊరేసింపును బాబాలో బయలు దేర దీసినయెడల అల్లరులు జరుగునని పట్టాములో వదంతులు 15 దినములనుండి మోగుచుండెను. అందునలన పోలీసువారది మరకే యేర్పాట్లుచేసిరి. ఊరేసింపు నిన్నజరిగెను. ఎంతటి యల్లరులు జరిగినను ఓకికతో శాంతముగా నుండునట్లు నాయకులు పాటుబడిరి. మామూలుగా నీ యూరేసింపుతో గచ్చు సిక్కు (స్త్రీ) లీపర్యాయము రాలేదు. గురుగ్రంథసాహెబు (మతగ్రంథము) పల్లకిలోనుంచబడి లాక్రీపై గొనిపోబడెను. ఒకలోనుండి లాగబడిన కృపాముఖ భగిని 5 గురు ఫిరూరాలు వెంటనడచిరి. పొందుపులు సిక్కులుగూడ నల్లనిదుస్తుల ధరించి ఊరేసింపుతో వెళ్లిరి. సూపరింపెండెంట్లు డిప్యూటీ సూపరింపెండెంట్లును వెంటబోయిరి. బ్యాంకువాయిచుచు ఊరేసింపు జమానునీదు వద్దకు బోవునరికి ప్రక్కలనుండి కొన్ని రాళ్ళుపడి పోలీసు ఆఫీసరులకు ప్రేక్షకులకు దెబ్బలుతగిలెను. ప్రేక్షకులలో ఇద్దరు ముగ్గురికి తీవ్రమైన గాయములుకూడ తగిలెను. పోలీసు సూపరింపెండెంట్లు రాళ్ళుపడుచున్న యిండ్ల మీదికిబోయి వెంటనే 35 మందిని అరెస్టుచేసెను. అప్పుడు సిక్కునాయకుడు జస్వంతసింగుగారందరిని శాంతముగానుండవలసినదని హెచ్చరించెను. డిప్యూటీ కమిషనరుగారు వెంటనే వచ్చి అల్లరులకజరుగకుండ జేసెను. డిప్యూటీ కమిషనరుగారు కొంతకాలమువరకు పోలీసు పెట్రోలు జరుగునని చెప్పిరి. ఆరాత్రియంతయు శాంతముగానే వెల్లిపోయెను. రావల్పిండి పట్టాములో నలుగురకంటె ఎక్కువమంది ఒక్కచోట చేరరాదనియు, లాటీలు ఆయుధములు తీసుకొని పోగూడననియు 144 సెక్షనుక్రింద ఉత్తరువులు ప్రకటింపబడెను. జామ్య మనీదుతో సహా అన్నిచోట్లను పోలీసు కావలించబడినవి. అంతయు శాంతముగానే యున్నది. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి కార్పొరేషను

ప్రభుత్వవారిపై చర్యదీసుకొనుట

బొంబాయి, నవం 19—ప్రభుత్వమువారు కార్పొరేషనుకు చెల్లింపవలసిన ట్రైఫురీ ఎడ్వ్యుకేషన్ గ్రాంటువిషయమై మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ప్రభుత్వమువారిపై చర్య నడుపవలసి నదిగా కోరబడినది మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషనులో నేడు కమిషనరు తెలిపెను. ఇంతవరకేల యాలస్సను చేసిరి ఒకసభ్యు డడుగగా అంగువిషయమై విచారించుచున్నారని ప్రభుత్వమువారు తెల్పి యుండుటచేత వెంటనే చర్య దీసుకొనలేదనియు, ఇప్పుడువచ్చి నజనాలు అపార్థి ప్రిగా నుండుటచే నిష్కర్షప్రభుత్వము వారిపై నోటీసు పంపబడినదనియు దానికాలము పరిమితి యెపోగానే దావాదాఖలు చేయబడుననియు కమిషనరుగారు చెప్పిరి. కార్పొరేషను వారందరూ దీని నేకగ్రీవముగా భావించిరి. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా ఆంధ్రపాఠశాల

సాండరుసన్ నతిచిత్తరువును బహిర్గత మొనర్చుట కలకత్తా నవం 19—కలకత్తా ఆంధ్రపాఠశాలలో సాండరుసన్ సతీమణి చిత్ర రువును బహిర్గత మొనర్చు లిట్టన్ ప్రభువు ఆమెనిట్లు ప్రకటించెను. కేవలము మనకున్నే హితురాలైనందువల్లనేగాక బెంగాలులో బీదనాదలందరికినీ సే హితురాలగుటచే ఆమెను తలంచుకొన్నప్పుడెల్ల దుఃఖము రాక మానదు. ఆమె బ్రదికియున్న కాలములో ఆమె యెంతయో మేలుచేసియుండెను. ఆమె యెవ్వరి షేమముకొరకు తంటాలు పడుచుండెనో అట్టి స్రుద్ధిపల్ల కండ్లను తెరచుభాగ్యము నా కబ్బదాయెగదా యని నేను చింతించుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

1926-వ సం॥ నవంబరు నెల 22-వ తేది

సోమవారము

బర్మేశ పాడు సంస్కరణములు

—శ్రీశ్రీశ్రీ—

మింటో మాన్లే సంస్కరణములు గడచిపోయినవి. మాంటాగూ ఛలమ్యుక్తు సంస్కరణములు గడచిపోయినవి. ఇకముందు బర్మేశ పాడు సంస్కరణములు లభించును గాబోలు! ఇంతకుపూర్వ మిచ్చిన సంస్కరణము లెవ్వియు ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరుపలేదు. వారిహక్కులను కాపాడలేదు. జన్మస్వత్వములను రక్షింపలేదు. మాంటాగూ సంస్కరణములు పార్లమెంటరీ నామములను ప్రతిపాదించెనుగాని, వానిసారము నొసగలేదు. కామన్సుథ, ప్రభువులసభ, మంత్రులు, ప్రధానమంత్రిలు, పక్షములు, నాయకులు, ప్రెసరీబెండ్, మున్నగు ఏర్పాటులకు, తుల్యమగు నామములు చేర్చబడెనుగాని, అంత కన్నను వేరులాభము గలుగలేదు. ఇట్టి ఏర్పాటులక్రింద ఆంగ్లప్రజలకు విశేషాధికారములు గలవు. హిందూదేశప్రజల కెంతతగిన యధికారములు లేవు. ఆకారములగాంచి భ్రమపడినవారు, సంస్కరణములు వట్టిడొల్లయని పిమ్మట గ్రహించిరి. బర్మేశ పాడు సంస్కరణములు గూడ, ఆకారములను మరికొన్నిటిని జేర్చి, ప్రజలకు నిజమగు సాధికారము నొసగనిచో, అట్టిసంస్కరణములు అసలే లేకున్న మేలు. లేనిపోని భ్రమలో జక్కుకొని, ప్రజలు స్వపరిపాలన సంపాదన ప్రయత్నముల గావించుకుంటు కివి తోడ్పడును. రాష్ట్రములలోను, కేంద్రస్థానమునందును, ప్రజలకు ప్రభుత్వమువారు సరియగు బాధ్యతను వహించినగాని ప్రయోజనముండదు. ప్రధానమగు కోశాధికారము ప్రజలకు లభించినగాని లాభముండదు.

ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలకు మరికొన్ని శాఖల జేర్చిన ప్రయోజనమేమి? ద్వంద్వ ప్రభుత్వమునకు వేరొకవేరు బెట్టిన లాభమేమి? నిర్భాగ ప్రయోగమునకు చోటిచ్చేడి సంస్కరణములవలన నెట్టి యుపయోగ ముండును? సర్దిఫికెట్టు ప్రయోగాధికారమును ప్రభుత్వమువారు చేత నుంచుకొనునపుడు, శాసనసభ లెట్టిమేలు నేయగలవు? ద్వంద్వ ప్రభుత్వరూపము మాత్రమేగాక, దానిసారము గూడ అంతరింపవలయును. స్వపరిపాలనమున కది చోటియవలయును. బర్మేశ పాడు ప్రభువుగారు సుప్రసిద్ధి లగు న్యాయవాదులు. మాంటాగూగారి కన్నను ఎక్కువ నేర్పుతో నిస్సారమగు సంస్కరణములను నిర్మించి, స్వపరిపాలనమని భ్రమింపజేయగల సమర్థులు. తమ పేరు శాశ్వతముగ నిలచుటకు, బర్మేశ పాడు సంస్కరణములను నిర్మించుచున్నాను.

కన్నరైటీపు ప్రభుత్వము మరిపోయి లేబరు ప్రభుత్వము రాకముందే, సంస్కరణముల రెండవయంతరము నొసగి, మరల కొన్ని సంవత్సరములవరకు భారతీయులను నోరు మెదల్చుకుండ జేయవలయునని వీరు సంకల్పించియుండును. లేబరు పక్షమువారు పరిపాలనాధికారమును నహించుచో, విశాలసంస్కరణముల నొసగెదరని వీరికి భయముండుట సహజము. అందుచే ముందుగనే వారిచేతులను కట్టివైచుటకు వీరు బూనుకొని యుండును. మద్రాసు మెయిలు, ఇంగ్లీషుమెను పత్రికలలో ప్రచురింపబడిన వార్తల కాధారము గలదనియే తలంపవచ్చును.

కాని, ప్రజల కిష్టములేని సంస్కరణములను మియొకమారు ప్రసాదించుచో, బర్మేశ పాడు గారిని ప్రశంసించు వారుందరా? వెనుకటి సంస్కరణములను నిర్మించిన వారిని, ప్రజలు అభినందించుచున్నారా? లేనియెడల బర్మేశ పాడు ప్రభువుగారినిమాత్రము ఎటు ల యభినందింతురు? పాలకవర్గము మాత్రము వీరిని కొనియాడవచ్చును ఏలనన, స్వపరిపాలనము నిచ్చుచున్నటుల ప్రపంచమునకు చెలువుటకును, నిజముగ మాత్ర మీయకుండుటకును, నూతన సంస్కరణముల మూలమున వీలు గలుగును. ఇట్టి చర్య వలన, తాత్కాలిక లాభము గలిగినను, ఇండియా ఇంగ్లండుల సంబంధమునకుగాని, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యక్షేమమునకు గాని, ఇనుమంతయు లాభము గలుగదు. ఇంకీరియల్ సమావేశము లండనులో ప్రారంభ మయినపుడు, అధినివేశరాజ్యముల కన్నిటికిని నిజ ప్రతినిధులు గలరు. హిందూదేశమునకు మాత్రము ఇండియా మంత్రిని నియమించిరి. ఇండియా మంత్రియైనను, సమావేశమునకు వెడలక, సహాయమంత్రిని పంపెను. ఇండియాదేశమునకు తన ప్రతినిధులను స్వయముగ పంపగల శక్తి త్వరలో సరుదెంచుననియు, అప్పుడు ప్రజాభిప్రాయము ఇంకీరియల్ సమావేశములో పరిస్ఫుట మగుననియు, నూచింపబడెను. కాని, ఆసమయ మెప్పుడు సరుదెంచును? మరల బూటకసంస్కరణముల నిచ్చుట వలన, హిందూదేశపు ప్రతిష్ఠ ఇటగాని వెలుపలగాని అతిశయించునా? ఇతరదేశముల స్వాతంత్ర్యమునిమిత్తము అత్యంతాతురము జూపెడి ఇంగ్లండు, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యము విషయమై ఏల యిటుల వెనుకాడవలయును?

“ఈస్టు ఆంగ్లియన్ డెయిలీ టైముస్” అను బ్రిటీషుపత్రిక, బర్మేశ పాడు ప్రభువుగారు క్రొత్త సంస్కరణముల మిమెరాండమును తయారుజేయుచున్నటుల, వ్రాసెనని, మా లండను విలేఖకుడు చెలువుచున్నాడు. బర్మేశ పాడు ప్రభువుగారు దీనిని మంత్రిలయెదుట బెట్టెదరనియు, తామవలంబింప దలచిన పద్ధతులకు మంత్రివర్గము వారి అనుమతిని బడసెదరనియు, పై పత్రిక వ్రాసెను. కాని, ఇండియామంత్రిగా రొక్కపరతును కోరుచున్నారు. ప్రస్తుత సంస్కరణములను నిర్వహించుటకు బ్రిటీషు అధికారులతో తోడ్పడెడి వారు ఎన్నికలలో జయించుట యవసరమట. అట్టి వారు అధిక సంఖ్యలతో శాసనసభలలో ప్రవేశించెదరని ఏ రూపించుచున్నారట. దీని యర్థమేమి? సంపూర్ణ సహకారము నవలంబించుచో, బర్మేశ

పాడు ప్రభువుగారు మరికొన్ని సంస్కరణములను చేర్చెదరు. ఇందుకై సహాయనిరాకరణమును పూర్తిగ విడువవలయును. నిరోధమార్గమును వదలి, స్వరాజ్యపక్షమువారు లొంగిపోవలయును. బర్మేశ పాడు ప్రభువుగారు మొదటినుండియు గోరుచున్న పగతు ఇదియే. ఇందుకే రిస్కాంసీపుసహకారవాదులు మున్నగు నూతన మితవాదులు తోడ్పడదలచుచున్నారు. స్టేట్సుమెను పత్రికకు డిల్లీవిలేఖకుడు వ్రాసిన లేఖలోగూడ నిట్టిసూచనయే గావించబడెను. సహాయనిరాకరణము మరల ప్రారంభమగుచో మాత్రము, బర్మేశ పాడుగారి ఏర్పాటులన్నియు, చెడిపోవునట. ఇండియా ప్రభుత్వము వాసుగూడ, విచారణసంఘమువారియెదుట బెట్టుట కొక నివేదికను తయారుజేయుచున్నారట.

పదిసంవత్సరములలోపల విచారణసంఘమును పంప వీలులేదను విషయమై మాత్రము, బర్మేశ పాడు ప్రభువుగారు తమ పట్టుదలను విడనాడినటుల కనుపించుచున్నది. బర్మేశ పాడు సంస్కరణములను ప్రజల లంగీకరించుచోమాత్రము, విచారణతో కూడ బనిలేదని చెప్పవచ్చును. సందర్భముల నన్నిటిని పరికించిన, పదసంవత్సరముల గడువుగాని, విచారణలు పరీక్షలుగాని, స్వపరిపాలనమును త్వరితముగ నొసగకుండుటకు సాకులు తప్ప వేరు గావు. స్వపరిపాలనము నొసగదలచుచో, నివి అడ్డుపడజాలవు. బర్మేశ పాడు ప్రభువుగారును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును భావినసంస్కరణముల స్వరూపము నిపుడే నిర్ణయించుటబట్టి, వీరు వ్యవహారమునంతను ముందే నిరూపించెదరనియు, విచారణ వట్టితంతుదప్ప వేరుగాదనియు, గ్రహింప వీలగును. ఈమారుగూడ తమయిచ్చ వచ్చిన సంస్కరణములను పాలకులు ఇండియా కంటగట్టి, వానిని అంగీకరింపక తప్పదని పలుకుచో, ప్రజలలో బెరిగిన అశాంతి తగ్గనేరదు. భారతీయులు శాసనసభలో నేమి, కాంగ్రెసుసభలో నేమి నేషనల్ డిమాండును గోరిరి. నేషనల్ డిమాండునందలి ముఖ్యాంశ మేమి? కాండుటేబిలుసమావేశమును కూర్చుట. భారతీయప్రతినిధులు గోరిన సంస్కరణములను పాలకు లొసంగవలయును. స్వయం నిర్ణయాధికారము తమకు చేకూరవలయునని, భారతీయులు గోరు చున్నారు. ప్రజలు గోరెడి స్వపరిపాలనావిధానము సంగీకరింపక, పాలకులు తమకిష్టమగుసంస్కరణముల నొసగి, ఏసమయమునం దెట్టిసంస్కరణముల నొసగవలయునో నిర్ణయించెడి అధికారము తమయందేకలదని తెలుపుచో, అందుకు ప్రజలెంతమాత్రము సమ్మతించజాలరు.

ఇట్టిస్థితిలో నేమిచేయవలయునని ప్రజలలో చింపవలయును. తొందరపడి సంస్కరణముల సంగీకరించుచో, స్వపరిపాలనము చూపుమేరలో నుండజాలదు. కాంగ్రెసుపక్షము శాసనసభలలో ప్రవేశించిన ఫల మేమి? స్వయంనిర్ణయాధికారపు కోర్కెను గట్టిగ బలపరచుటయే. ప్రస్తుతసంస్కరణములక్రింద మంత్రిపదవులు మున్నగు ఆకర్షణములకు లొంగక యుండుటయే. మద్రాసు రాజధానిలో జయము గాంచిన కాంగ్రెసుపక్ష సభ్యులు ఉద్యోగనిరాకరణమువిషయమై ఏ మాత్రము లొంగిపోకుండుటకు నిశ్చయించిరని వినుట కెంతయు

వ్యవసాయ రాయలు కమిషను

రెవరెండు సదస్యైదుగారి సాక్ష్యము

విద్యావిధానమునందు మార్పుల గోరుట

రాయలు కమిషనువారు శనివారము నుద్ఘాహ్నుము ఫల హారానంతరము తిరిగి సమావేశమైనపుడు రెవరెండు సదస్యైదుగారి సాక్ష్యముపరి.

సాక్షి వ్రాతములనుగ నొసగిన మెమోరాండమునందు, వ్యవసాయవిద్యాప్రచారమును గురించిన ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, యునైటెడ్ ప్రెస్ బిల్డింగ్ విమనువారి వ్యవసాయ పాఠశాలకు తాను మేనేజరుగ పనిజేసితి ననియు, వ్యవసాయ విద్య ప్రధానవిషయముగ బోధింపబడు ఉన్నతపాఠశాలకు హెడ్ మాస్టరుగ పనిజేసితి ననియు, తానాసమయమున పంపించిన అనభవమునబట్టి ప్రత్యుత్తర మొసగుచుంటి ననియు నుడివరి. వ్యవసాయ కళాశాలవారు ప్రస్తుతమువలె, నైపుణ్యమును అగ్ర కల్పనమును తయారుజేయుటకంటె వ్యవసాయపాఠశాలయల తయారుజేయుటకు యత్నింపవలెను. జిల్లాలయందును అన్నియు న్నవిపాఠశాలయందును వ్యవసాయవిద్యను నిర్వహించివద్దగనో, అభినవవిద్యగనో యేర్పరుచుట అవసరము. గ్రామ ప్రారంభ విద్యా పాఠశాలపాఠశాలయల, వ్యవసాయమును చెడిన వారుగను, నేవ్యమనం దభిరుచి గలవారగును నందులకు వుంచుచి. ఇట్టివాఁక, గ్రామమునందలి రైతులయందు గొప్ప మార్పును గలుగజేయగలరు. గ్రామములందలి పాఠశాలలో పాఠశాల యులు, వ్యవసాయ కళాశాలకు తులనండి నియమింపవలెను. అంతయు గాదు. బాలరవిద్యాబోధ నముగూడ, వ్యవసాయక నైపుణ్య పరీక్షలకుం దేర్పరుపవలెను. వ్యవసాయతరగతులందు జన్మించి పట్టాములందు సారస్వతవిద్య నభ్యసించిన యుంకుకు ఎందులకును ఉపయోగపడజాల కు న్నాదు. సెకండరీ పాఠశాలయందుగూడ వ్యవసాయవిద్యను నేర్పవలెను ఉన్నత విద్యాలయములందుగూడ ఇతరవిషయ ములతో పాటు వ్యవసాయమునుగూడ నేర్పరుపవలెను.

వ్యవసాయవిద్య నభ్యసించిన యుంకు లేయేర్పరులనవ లంబించుచున్నారను ప్రశ్నకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఇట్టి విచారణసందర్భమున నీ ప్రశ్న నడుగరాదనినాడిరి. ప్రభు తోవ్యవస్థగలకుగూడ అందు ముఖ్యముగా రెవిన్యూ ఉద్యోగిలకు వ్యవసాయవిద్య యెంతయో ప్రయోజనకారిగనుండును. అంతి యగాక వీరందును ఉద్యోగానంతము తమతమగ్రామములకు జని, వ్యవసాయమునందు స్థిరపడువారే గ్రామములందు, పెద్ద వాళ్ళకుగూడ మాజిలూరితగు ఉపన్యాసములు, ప్రదర్శనములు మొదలగువానిద్వారా ప్రబోధ మొసగుచుండవలెను. మిగిల నూర్జున సెకండరీ పాఠశాలలు సంబంధించినంతవరకు వ్యవసాయ విద్య, విద్యాశాఖకిందనే యుండవలెను.

వ్యవసాయదారులు, పనిలేనిదినములందు వలంబింపదగ వలెను. సుగంధి సాక్షి మాటలాడుచు, చాపలలు, త్రాళ్ళు పేనలు, పక్షుల పెండులు మొదలగుపరిశ్రమలందు ప్రజల కభి రుచిని గలిగింపవలెనని నుడివరి. తేనెటీగల పెండు పరిశ్రమ ఈ దేశములో కష్టసాధ్యము మదరాసుప్రాంతమున ఫలప్రసూనుల తోటలవేయు పరిశ్రమ అంతి లాభకరమైనది గాదు.

గ్రామములందలి ప్రజల ఆరోగ్యపరీక్షల నభివృద్ధిపరు చు మార్పుల చేసివెదాయను ప్రశ్నకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొ సగుచు, పల్లెటూళ్ల ప్రజలలో పౌరధర్మములగురించిన ప్రబోధ మేమియు గనిపింప ద ని యు మా జి కు లాంశ రు ఉపన్యాసములవలనన, కరవప్రములవలనను ప్రబోధ మొనర్ప వలెననియు నుడివరి.

ప్రజలయందు సహకారోద్యమవాస్తవిని గురించిన ప్ర శ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, రైతులలో సహకారసం ఘముల కిప్పటికంటె మంచియజనయివీ యవసరమని నుడివి రి. ఊరక సహకారసంఘముల సంఖ్యను హెచ్చించుటగా గా క, వానిని పరిగోర్వహించుపద్ధతులగురించిగూడ అధికారులను అధికారతీతరులనుగూడ ఎక్కువకష్ట దీనుకొనవలసియున్నది. ప్రస్తుతము సహకారసంఘ ము ల నుండి యు గ ము ల దీనుకొనుచున్నను, పిమ్మట మామూల సామాన్య జాచిన నెట్లు భయపడుచుండెడివారో అట్లేభయపడుచున్నార.

ప్రస్తుతము పాఠశాలయందు చొరబడుచున్న విద్య బా లురకు సాగర్వసంబంధ మైనది. ప్రజల సాధారణజీవితము నందుపయోగపడునట్టి విద్యావృద్ధిని నూర్చులెను.

పరిశ్రమల పై రైతుగారి సాక్ష్యము

నేటికార్యక్రమము

నేటిఉదయము 10 గంటలకు వ్యవసాయ రాయ కమిషనువారియెదుట చన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిశ్రమల పై రైతు యమ్. బి. బజాల్ గాసా హెబు బహద్దరుగారు, ఉత్తమపా లయం ఎస్టేటు ప్రాప్రయిటరు యమ్. టి. బాలసుబ్రహ్మణ్యమొ దరియారుగారలు సాక్ష్యమొసంగిరి. కమిషన్ వారు 12 గంటల కే విచారణ ముగించిరి. తిరిగి 2-30 గంటలకు సమావేశమయ్యె దరు.

పరిశ్రమల పై రైతుగారి సాక్ష్యము

చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వపరిశ్రమల పై రైతు యమ్. బి. బజాల్ గాసా హెబు బహద్దరుగారు సాక్ష్యము నొసం గుచు ఈరాజధానియందు బావులకొండసాగుభూములను చాల విస్తరింపజేయవలసిన ఆవశ్యకతయు, అవకాశమును గలదనియు, పరిశ్రమలశాఖవారిందులకై ఆయాసానికపరిస్థితులకునుగుణముగ బోలినగునట్ల కలములనెమ్మట, పశువుల సహాయముతో బావుల నుత్పత్తులకు కైతులకు తోడ్పడుట, ప్రత్యేకయంత్రములతో రాతిపట్టుగలబావులను లోతుత్పత్తులు, పవనపంపింపుయొక్క లాభములను రైతులకు ప్రదర్శనములద్వారా జూపెట్టుట, బా వులను క్రొవ్వట, లోతుక్రొవ్వటకును, పంపింపుయంత్రముల గొను టకును బాగునలాపంగి రైతులకు తోడ్పడుట మున్నగు వానిచే ఇరిగేషను అభివృద్ధికై తోడ్పడుచున్నదని యు వివర రైతు పరమధర్మిగుడై యుండుటవలన బావులకొండ సాగునకు పరిశ్రమలశాఖవారి సొపగు సాయమును వినియోగించుకొనజాల కున్నాడనియు బల్గిరి.

వ్యవసాయదారులకు పనిలేని సమయములందు పనిని గల్పించుటకై ఏదీమైన ఉపన్యాయ ముచింపగలరా యని కమిషనువారిడిగిన ప్రశ్నకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ముఖ్యముగ వ్యవసాయదారుల కులవృత్తిగ నేర్పడునట్టి గృహ పరిశ్రమల నేర్పరచి అభివృద్ధిజేయు విషయమును పరిశ్రమల శాఖవారిలోనిందుచున్నారనియు ఇందుకుగాను ప్రస్తుతము రాజధానియందుండెడి గృహపరిశ్రమల నన్నిటిని పరీక్షించి వానిని అభివృద్ధి జేయుటయు నూతనపరిశ్రమల స్థాపించుటయు జరగవలెననియు, ఈ విషయముల చెరియువరను తామేమియు నుచింపజాలననిరి.

చెన్నరాజధానియందు పట్టపరిశ్రమల వృద్ధిజేయుటకు చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారిదివరకే ప్రయత్నముల గావించి యున్నారనియు రాజధానిలో కల కోయంబత్తూరు జిల్లా గుంధురి కొత్తేకత్ తాలూకాయందే పరిశ్రమల అభివృద్ధి యందున్నదనియు ఈతాలూకాయందు 11,000 ఎకరములలో నున్నేక చెన్న సాగుజేయబడుచున్నవనియు ప్రతిసంవత్సరము రు 80 లక్షల విలువగల ముతకపట్టు తయారగుచున్నదనియు రాజధానియందొక ను అనేక ప్రాంతములు ఈ పరిశ్రమలకు తగిన వాతావరణ పోషితులు గోగియున్నటుల పరిశోధనల వలన తెలియుచున్న దనియు, "వెల్వైన్" అను నొకజాడ్యమువలన పట్టుపురుగు, పట్టు అల్లుటకు ముంగుర శింపుచుండుట వలన ఈపరిశ్రమకు కష్టము గలుగుచున్నదనియు, ఈపురుగులను పరిశుభ్రులగు పరి శ్రమగుండుటకు తెలియనికారణముచే నీజాడ్యము గలగుచు న్నదనియు, పజ లీవయములో నూతనపద్ధతుల చేరిసికొనుచు న్నారనియు బల్గిరి.

చెన్నరాష్ట్రము ప్రధానముగ వ్యవసాయమే ముఖ్యము గాగల రాష్ట్రముటచే పరిశ్రమ లభివృద్ధి గావలయునని వ్యవ సాయ, అటవీ ఫలసాయమును పరిశ్రమలకొండకు నూర్చు జేయ వలెను. ప్రత్తిత్తరములు దీయు యంత్రములు రాజధానిలో ప్రత్తి ఉత్పత్తియగు ఫలములలో నున్నవి. ప్రభుత్వమువారి జిల్లాలోగాని ప్రత్తిత్తరములు దీయు స్పాట్లీలకు స్థాపింప నవసరముజేడు! అని బల్గిరి.

ఫిరఫ 12 గంటలకు కమిషన్ వారి రివ్రూకు విచారణ ముగించిరి. తిరిగి 2-30 గంటలకు మరల విచారణ నారంభిం తురు.

యమ్. టి. సుబ్రహ్మణ్యమొదలియారుగారు

కమిషనువారిడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానము జెప్పదు ప్ర వృత్తముండెడి తీరున వ్యవసాయము లాభదాయకముగాదనియు, నూతన పద్ధతులచేత వ్యవసాయము లాభదాయకముగజేయవచ్చు నని జూపెట్టినగాని ధనికులును, సమర్థులగునూ రీవ్యవసాయ మునుకొన ప్రయత్నించరనియు, వ్యవసాయదారులు నూతన విధానములను ప్రకటనపెట్టనందుటకు చారిత్రమును, చెంపనది నూతన అభివృద్ధి విధానములపై పన్ను వేయుచునను ధీతియను కారణములనిరి.

సహకార సంఘోద్యమభివృద్ధికై నూతనవేమైన గావించ గలరామని కాల్యార్థగారడిగిన ప్రశ్నకు సాక్షి సమాధానమొసం గుచు అనుద్యోగియ ఏజన్సీలవేజరపడుతెక్కల ఆడిటునకు ప్ర భుత్వమువారు ధనమొసంగి ఏర్పాటుజేయవలెననియు, సహకార సంఘోద్యమమును విస్తరింపజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్ర యత్నములగావించవలయుననియు బల్గిరి.

సాగుగారి ప్రశ్నకు సాక్షి సమాధానమొసంగుచు ఎ ముకల ఎరువును ఎగుమతిజేయుటయు, నూనె (గానగ) చక్క లపై పన్నువసూలుజేయుటయు మానవలెననిబల్గిరి. సర్ థామస్ బజిల్ గురిగారి ప్రశ్నకు సాక్షి సమాధానమొసంగుచు గ్రామములందు మువజుల ముమూత్రిముల నిలువజేసి పాలముల కెరువుగ నుపయోగింప వలెనని నూచించిరి. అట్లు ఉపయోగించుటకు గ్రామస్థు లావేమిపరాయని సర్ థామసు మిడిలెన గారు ప్రశ్నింప వారి కట్టి మాత్రేపాలు లేకుండునట్లు ప్రధా నము గావించబడవలెనని బల్గిరి.

కమిషన్ వారిఎదుట సాక్ష్యమొసంగుచు వ్యవసాయపరి శోధనకై చాలవ్యయకరమును అభిలభ్యతదేశమున కంతయు ఉపయోగకారిగావు భారత ప్రభుత్వమువారు ధనమొసంగిదీరిని నిర్వహించవలయుననియు భారతీయులకు పరియోగశీక్షణ బడి యుటకుగాను విదేశముల కంపదవలయుననియు యూరోపి యను ఎక్కువరైతు లెచట పనిజేయువత్తు మన వారికింద భార తీయులు శీక్షణ బడయుచు క్రమముగ వ్యయముగ పరిశోధ నల నడుప సనగలు గావలెననియు భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర ముల ప్రకాశము వీనికి అభ్యర్థుల నెమ్మ కొనవలెననియు కాల క్రమమున పరిశోధనలకు సంబంధించిన ప్రకటనలన్నియు దేశభాషలలో నుండవలెననియు బల్గిరి. ఏకాఖలోగాని ఈ ప్రయత్నములు సఫలమైన ఫలితమును దేశభాషలలో ప్రకటించి దానిని వ్యవసాయదారులకు ప్రవర్తించునట్లు జేయవలెను. ఈ వ్యయమును రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు భరించవచ్చును. పశుసం బంధమును పరిశోధనలకును వైమాదవలే వర్తించును.

వ్యవసాయవిద్య

వ్యవసాయ విద్యాసంస్థలు ఉపాధ్యాయుల యొక్క సంఖ్య చాలదు వాకు తెలిసినంతవరకు తంజావూరు, వధుగ, రామనాథు జిల్లాలలో వ్యవసాయ విద్యను గలపుటకు ఏర్పా ట్లు జేయుట క గత్యము గలదు. గ్రామములందలి ఉపాధ్యాయులు సాధ్యమైనంతవరకు వ్యవసాయదారులనుచే తీసుకొనబడవలెను. కోయంబత్తూరు కళాశాలయందలి విద్యార్థులు వ్యవసాయదారుల సంఘములో నుండి వచ్చువారుగారు. వారు ప్రభుత్వోద్యోగములలో జేరుట కే విద్య నభ్యసించురు. ప్రాథమిక, మాధ్యమిక పాఠశాలలందు పరీక్షాంశములందు వ్యవసాయమును గూడ జేర్చి ప్రతి పాఠ శాలకును కొంతభూమిని ఏర్పరుపవలెను. జిల్లాలో ముఖ్యమైన కేంద్రములందు ప్రదర్శనము లుండవలెను.

గ్రామములందలి కోడు నురమ్మతులులేక చెడియున్నవి. రోడ్లసంఖ్య అత్యల్పము. రోడ్లనుజేసి, నురమ్మను చేయుటకై స్థానిక సంఘములకు రైతులు చాల అధిక మగుపన్ను గట్టినను వధురజిల్లాలో ఒక ఎకరముభూమికిబం డి ఎరువుగట్టుటకు రు 5 లు చెల్లింపవలసియున్నారు. దీనికి బోలుపన్ను విధింపబడరాదు.

ఆర్థికము

ఒక్కొక్క గ్రామమునకు లేక 500 ల ఇండ్లు గల కొన్ని గ్రామములకు కలసి గాని ఒక వ్యవసాయశాంతులేక సహకార పకపతిసంఘమును గిడంగియు నుండవలెను. పరసమరు మరళుల పై ఈ సంస్థల వ్యవసాయదారులకు ధనమొసంగవలెను. పంట కోతలపనుయందు, ఆయాభూములందు వైరయనధాన్యమును నైకొని గిడంగిలోనిలువజేసి సరియగుధరవచ్చినపుడు వానిని ఆ మ్మి తకుబాకిని చెల్లుదెట్టుకొని ఏమైన మిగతయుండిన రైతుకు ఇచ్చివేయవలెను. అదేవిధముగ కృషీవలలకు వ్యవసాయపుపని ముట్టు, పశువులనుకొనటకై ధనమును సరఫరాజేసి రెండుమూ డుపంపత్సరములలోగా వాయిదాలప్రకార మాధనమును రాబ టుకొనవలెను. భూములనభివృద్ధిజేయుట, బావులను పూడిక తీ యుట, చెరువుల క్రొవ్వట మరమ్మత్తులజేయుట మొదలగు పనుల కొసగు రుణమునియములలో గడుపు 10 సం॥ లుగ నుండవ చ్చును. గ్రామములోని వ్యవసాయపుబాంకులేక సహకార సం ఘముద్వారా ప్రభుత్వమువారు రుణములనొసంగిన ప్రభుత్వపు దకావీ పద్ధతిని రైతాంగముందు విరివిగ వ్యాపింపజేయవచ్చును. వ్యవసాయదారుల కొసంగడి రుణముపై నూటికి 12 వంటులకు పైగ కడ్డీ విధింపబడరాదు. కాసనములచేత భూముల నల్పభూ భాగములకు విభజించుటను మాన్పరెండు టూచరణసాధ్యము గాదు. ఇరిగేషనుకు ఇతరవిధములగు సదుపాయములలేనిచోట్ల ప్రభుత్వమువారు రైతులకు బావులక్రొవ్వటకు సరసమునకడ్డీ ధనమొసంగవలెను. గ్రామములలో ఒకరిపాలములనుండి ఇతరు లు పంటచెరుకుగ నుపయోగించుటకై పశువులపేడను తీసికొని నెట్టుట నిషేధింపబడవలెను. స్వంతదారుడు, వ్యవసాయపు ప నలకై తప్పు ఏసాలమునుండిగాని పేడను తీసివేయుట నేరముగ కానింపబడవలెను చౌకధరలకు పంటచెరుకులేని కారణమున అపు షేడను ప్రజలు వాడుచున్నార. దీనిని నివారించుటకై ప్రభు త్వపు భూములలో పంటచెరుకు కనునకెట్టుచు దెంచి గ్రామ స్థులకు చౌకధరలకు సరఫరాజేయవలెను.

నూలుపడుకుట

వ్యవసాయదారుడు మెట్టభూములలో సాధ్యమగు ఫలము లందెల్లను బావులుక్రొవ్వ తోటలుజేసికొనవచ్చును. దీనివలన సం వత్సరము పొడుగునను, పనిదొరకును భూమినికల్పచగళించును. అతని ఆలబిడ్డలు రాబుము క్రిష్టియాలనుడుకవచ్చును. తేనె పరిశ్రమకుగ్రడ్డ పరిశ్రమ, మొదలగువాని లాభము లను ప్రజలకు చెలిపి, ముందుగకొద్ది పెట్టుబడిని పెట్టిన ఈ పరి శ్రమలు ప్రోత్సహింపబడగలవు. ఈ పరిశ్రమలను వృద్ధిజేయుటకు ప్రభుత్వమువారింతె యో ప్రోత్సహ మొసంగవలెను. చౌకలోచిన్నయంత్రముల

తెలుగు తేసి, వానిని గ్రామములకు పరస్పరము ధరలతోసంగవలె ను. పక్షమాగరములు పట్టణములనుండి పల్లెటూళ్లకు మరల్చిన పట్టణములందలి జనసమృద్ధియు తగ్గుటయు, కార్యములు ఆ రోగి లెపునఁ జేయుటయు నుపయోగము జరుగగలదు. పట్టణము లోని పరిశ్రమలు లెపునఁ జేయుట నిర్దిష్టసంఖ్యన నొసంగుటయు కొంతవరగియ్యవలెనని తోచినవారగలరు. జిల్లామున రైతులకు వ్యవసాయ సంబంధము కొరతలన్నియు కలెక్టరుగారిచేతనే నిర్ణయింపబడవలెను. వారికివైన రివిన్యూబోర్డులకే అప్పీలు అధికారముండవలెను. అని జరిగిరి.

యం. సి. సి. అఖండవిజయము

ఉత్తర హిందూస్థాన పత్రికమువారి

సంపూర్ణ పరాజయము

లాహోరు, నవంబరు 21:—యం. సి. సి. వారు వారి రెండవ మూడురోజుల పోటీలో అఖండ విజయము గాంచిరి. ఉత్తర హిందూస్థాన పత్రికమువారు నిష్క్రమణతో బాటుచేసిరి. 40నిమిషములలో నాట 40రన్నులతో ముగిసెను. ఇదివరలో 172 రన్నులు బాకినదియుండిరి. ఇప్పుడు 182 రన్నులు బాకినవి. కావున యం. సి. సి. వారికే అఖండవిజయము కలిగెను. గియరా అఖండముగా పోలుచేసి 16 రన్నులలో 5 వికెట్లు ఓడించెను. రికి రన్నులలో 7 వికెట్లు జేటుచేసెను.

గిల్లిగానుగారి నడుగగా కెప్టెనుగారు ఒకరే కొంచెము వ ము క ము గా తా లు చేసి ర ని రి. వా రిం గు చాల బాగు న్న దని బాటు ముట్టిన జైరం ద మ ను చెప్పిరి. మొదలనేవరేరాలి, నల్లదనుగార్లు జైరైరి. నిజముగ జేటుగాకనే చాలమంది జైరైనట్లు అటనుండి తప్పుకొనిరి. మూడు రోజులూ ఈ చేతమందు చాల కష్టము. కాని రెండు పోటీలు బాగున్నవి. మేము గెలిచిన ఉప్పొంగి ఓడిన విచారించువారముగాము. ఫేలనాశక్తి ప్రదర్శించుటకే వచ్చితిమి. (ఆ. ప్రె.)

గవర్న మెంటు ఉద్యోగి వై

తిరుగబడుట

ముద్దాయిలు దోషలే

రంగూను, నవంబరు 20:—అసిస్టెంటు ఇంజనీరు పై తిరుగుబడిన 40 మందిలోను 27 గరు దోషులని నిర్ణయించి ఒకరికి ఆరునెలలును మిగిలినవారికి నాలుగు నెలలు కఠినపరకము విధించిరి. వీరందరు ఓడ్రులే.

ఆగస్టులో ఇంజనీరు రోజు తనిఖీకి పోయి ఒక కూర వాని చీవాట్లుపెట్టి తెత్తులతో నోకనిని కొట్టెనట. ఇదియే ఆరుటికి కారణము. దీనివలన కూర్మీ తిరుగబడి కొట్టి ఇంజనీరును తరిమివేసిరి. మోటారులో ఇంజనీరు మోత్యము పెల్లికేసుచేసిరి. కూర్మీలు పెట్టికేసు కొట్టివేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

విమాన ప్రదర్శనము

ఫిబ్రవరి 21 వ తేదీన ఫిల్లిలో జరుగును

ఫిల్లి, నవంబరు 20:—రాయల్ ఏర్ పార్సు విమాన ప్రదర్శనము 1927 సం. 21 వ ఫిబ్రవరినీ రేసియానావద్ద ఫిల్లిలో జరుపబడును. సర్వసైన్యాధ్యక్షుల ఆదరణక్రిందజరుగును. రాయల్ ఏర్ పార్సుకై కెల్లడించుటకు ఆదేశమునందు చేరువారు నేర్పకొనుటకు అవకాశమిచ్చుటకు ఏర్పాటుచేయబడినది. నావికాసైన్యాధ్యక్షుడును, ఎలింగ్మనుసరియు రాజప్రతినిధిని దర్శించుటకు నెలకొనన రాగలరు. (ఆ. ప్రె.)

తిరుమనాపల్లి, నవంబరు 21:—స్వామయ్యూర్తి వి. వి.

శ్రీనివాసఅయ్యంగారు గొల్ల స్వామయ్యూర్తి సర్ ఛార్జన్ గార్డును సైన్యసాగరి పటమును జిల్లాకోర్టులో బహిరంగ పరచి ధన్యతైరి. దీనిని పట్టుకొనిపోయినట్లు కే. ఆర్. రంగస్వామి అయ్యంగారి దివిరి. (ఆ. ప్రె.)

నాగపట్న పురపాలక సంఘము

పట్టిపూర్తియైతనము

నాగపట్నము నవంబరు 21:—నాగపట్నముపురపాలక సంఘము గారు నిన్న సాయంకాలము పట్టిపూర్తియైతనము నుగాంచిరి. తంజావూరు కలెక్టరు ప్లీటుగారు దానినిపైకెత్తుతెరిచిరి. (ఆ. ప్రె.)

నాగపట్నం నవంబరు 21:—ఇక్కడవచ్చిన “తారా” ఓడ దిగుమతి ఎగుమతులు జరుపుటకు వీలులేక ఆలస్యముగా బయలుదేరును. వాతారణమే ఈ ఆలస్యమునకు కారణము. (ఆ. ప్రె.)

రై. ఆ. వి. యస్. శాస్త్రిగారు

గాంధీమహాత్మునితో సంప్రతింప గోరుట

ఆహమ్మదాబాదు, నవం 21:—రైటుఆఫీసర్ డి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు నేడు దక్షిణాఫ్రికా పరిస్థితులనుగూర్చి గాంధీ మహాత్మునితో సంప్రదింపుటకై డిల్లీనుండి ఇచ్చిటివచ్చిరి. స్టేషనువద్ద గాంధీమహాత్ముడును తదితర ప్రముఖులును శాస్త్రిగారికి స్వాగతమొసంగిరి. శ్రీనివాసయంకాలమున పురజనులతరపున గాంధీమహాత్ముడు శ్రీ శాస్త్రిగారికి సన్మానపత్ర మొసంగి భారత సేవాసంఘ ఆగ్నిసహాయ నిధికొర కుపయోగించుటకుగాను ఒక సంవిలోనుండి కొంతరూపాయ మొత్తమును గూడ అర్పించెదరు.

శ్రీ శాస్త్రిగారికి సన్మానపత్రము

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి కర్పింపబడి నేటిమంగలదాను గిరిధరలాలుగారిచే దయపరచిన సన్మానపత్రములో శాస్త్రిగారి యోగ్యతలు తెలుపబడి శ్రీ శాస్త్రిగారు చక్కగా గోసాలకృష్ణ గోఖలేగారి సానము నాక్రమించిరి చెప్పబడినది. దక్షిణాఫ్రికాలో శ్రీ శాస్త్రిగారికి జయముకలుగ వలెననిగూడ చెప్పబడినది.

శ్రీ శాస్త్రిగారు జవాబుచెప్పుట దక్షిణాఫ్రికా సమస్యపై పాటుపడునపుడు ఎంత సహాయమును ఎక్కువకాదని చెప్పిరి. తదనంతరము భారత సేవాసంఘ అగ్నిసహాయ నిధికోర్టుకై శ్రీ శాస్త్రిగారికి 8000 రూపాయల చెక్కుసంగబడినది. (ఆ. ప్రె.)

నూజివీడు తాలూకాబోర్డు

నేను నూజివీడు తాలూకాబోర్డు మెంబరు పదవియందు వుండి నాకు ఆపరిపానాసిద్ధా తములు ఆసంతృప్తిగా నుండుటచే నాకు వుండుకొన్న నూజివీడు తాలూకాబోర్డు మెంబరు పదవిని విరమించుచున్నాను.

బసవయ్య.

గంజాము మన్యము

గంజాము జిల్లా మన్యప్రాంతముల పరిపాలన నివేదిక (1925-26) పై ప్రభుత్వవారి ఉత్తరువు యిచ్చిపరీక్షి గలదు.

గంజాము మన్యమునందు ఎక్కువ ఆధికారమునుగూర్చి యింకను విచారించుచున్నారు. ప్రాథమికవిద్యయందు కలిగిన యభివృద్ధికి ప్రభుత్వమువారు సంతుష్టి చెందిరి.

ఏజన్సీయందు ఎక్కువ వైద్యకాలము నిర్వహించుటనుగూర్చి ప్రత్యేకముగ విచారించుచున్నారు. సబ్ అసిస్టెంటు సర్జనులకు ప్రభుత్వమువారి ఖర్చుపెట్టి యిండుకట్టించుటకు తగిన ట్లగ ఏజంటు ఇకముందు బడ్జెటులను తయారుచేయవలెను.

మూతా యజమానులు ఏజంటుగారి ఉత్తరువుపై ఆపీలు చేసినచో రివిన్యూబోర్డువారు అంగీకరింపవచ్చునా లేదామను విషయమున యింకను రివిన్యూబోర్డువారి రిపోర్టుకై ప్రభుత్వమువారు ఎదురుజూచుచున్నారు. దిగుబూడిపుడామారి గ్రామ మధ్య గొడవొడవంతెన గట్టుటనుగూర్చి మున్యుండు ప్రకటించుట. రామగిరి ఉదయగిరియందు తెలిగ్రాపుకచేరి నిర్మించుట ప్రస్తుతము నిలుపుకేసి ఎక్కువధనమున్న పును విచారించురు. ఏజన్సీఅభివృద్ధినిగూర్చి ప్రభుత్వమువారు రప్పణకై శ్రద్ధవహించిరి. అందుకొరకై 1927-28 బడ్జెటునందు ఎక్కువద్రవ్యము ప్రత్యేకించిరి.

కలక్టరురెపోర్టు

ఎ. గిల్లెటుగారు గంజాము కలక్టరు మన్యప్రాంతముల ఏజంటు రిపోర్టుచివరను యిట్లుచెలిసెను.

1825 నుండి 1862 సం. వరకు ఏజన్సీ శిపాయిలపరిపాలన క్రిందయుండెను. మనబలమంతయు 1. గ్రామములమధ్య యుద్ధము నివారించుట 2. మానవబలి 3. స్త్రీశిశుమృత్యులు నివారించుటకు వినియోగించబడినది. గత 60 ఏండ్లలో సివిలుపరిపాలనవలన నాగరకత ప్రవేశపెట్టబడినది. నాశ పూర్వముండిన ఉద్యోగులు 1000 మెళ్ల సామాన్యపురోడ్డు ఒక బండిమాగ్గును ఏర్పాటుచేసిరి. 50 ఏండ్లలో చదువునేర్చుకొను పిల్లలసంఖ్య 1000 నుండి 11,090 లకుపెచ్చెను. ఆస్పత్రులలో చికిత్సబొందువారిసంఖ్య 5000 నుండి 50,000 పెచ్చెను. గత 25 ఏండ్లలో విద్యార్థులసంఖ్య రెండురెట్లు చికిత్సబొందినవారిసంఖ్య నాలుగెట్లు అధికమయ్యెను. కాని అభివృద్ధి యింకను తొందరగ జరుగవలెను. మన్యగర్భమునందున సామాన్యమాగ్గులు వ్యాపారమునకు సైన్యమున కనుకూలముగనుండు రోడ్లకు మారవలెను. బండిమాగ్గులు ఎక్కువగనుండువలెను. ప్రాథమికవిద్యయేగాక సెకండరీవిద్యగూడ నేర్పవలెను. వైద్యులసంఖ్య ఎక్కువజేయవలెను. మన్యజ్వర నివారణోపాయములు జూడవలెను. ఇరిగేషనువిషయమున ప్రారంభకార్యములు జరుపవలెను. ఫలానుకూలగు వ్యవసాయపత్రులగుర్చి పరించవలెను.

విజయనగరము

ఆంధ్రనేపాసంఘము- మధునేప

(స్వకీయవిలేఖరి)

విజయనగరం, 16-11-26;—18-11-26 రాత్రి రామగోపాలహోటల్లో ఆంధ్రనేపాసంఘమువారు శ్రీయుత కాళ్లమారి నారాయణరావుగారు రచించిన సాంఘికనాటక మగు మధునేపను చక్కగా ప్రదర్శించిరి. అన్నిపాత్రలు సమముగా పోషింపబడినవి. ఈనాటక మియాసార ప్రదర్శింపబడుట కిదియే ప్రథమము. ఈనాటకమందు పాల్గొనిన ఎన్. వి. సుబ్రహ్మణ్యం, పసుమర్తి వెంకటసుబ్బయ్య, జె. ఎల్. నరసింహం, జి. పిరాస్వామి, ప్లాగీ శేషగిరిరావుగార్లు కడుచక్కగా సమయోచితముగ నటించిరి. వీరు పరుసగా రఘునాథరావు, డాక్టరు కర్క, విశ్వేశ్వరరావు, కస్తూరి, సాహేబు (పట్టువర్తకుడు) పాత్రలను ధరించిరి. ఈకాలమున విస్తారము సాంఘిక రాజకీయ నాటకములు ప్రదర్శింపబడవలసియున్నది.

సీతాకల్యాణము బ్రహ్మశ్రీ నారాయణ దాసుగారు

15-11-26, ఏకాదశి, కార్తికసోమవారమునాడు రాత్రి శ్రీ విజయనగర గానసభవారియాజమాన్యమున రామగోపాలహోటల్లో దక్షిణహిందూదేశములో ప్రఖ్యాతి వహించిన బ్రహ్మశ్రీ ఆదిభట్ట నారాయణదాసుగారు తాము రచించిన సీతాకల్యాణము హరికథారూపమున వినిపించిరి. సంఘసభ్యులే గాక పెక్కు-ఎక్కువ దయచేసిరి. కథయంతో రసవంతముగ భక్తి పూరితముగ, నీతిప్రబోధకముగ, నుండెను. వీరు ఈయూర హరికథచేసి చాలాసంవత్సరము లయ్యెను. అప్పటికి ఇప్పటికి వ్యత్యాసము కొంచెముగలదు. గాత్రములో విశేషము తగ్గిన పృటికి పిట్టకథలు మొదలగునవి లేక వేదాంతవిషయములు జనబాహుళ్యమునకు నచ్చునట్లు మిలితముచేసి, భగవత్సేవకు ప్రోత్సాహకముగ నుండెను.

వీరు శ్రీరామజననము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, మున్నగు భాగములను కొలదికాలములోనే హరికథారూపమున పెల్లడిచేయుదురని తెలియుచున్నది.

జిల్లా సెకండరీబోర్డు యెన్నికలు

ప్రైవేటు మేనేజిమెంటులో నున్న పాఠశాలపాఠాయులు జిల్లా సెకండరీ బోర్డున కొకరిని ఎన్నుకొనవలసియుండెను. అందుకు శ్రీయుతులు ఆర్. వి. కృష్ణారావు వి. ఏ. ఎల్. టి., వేపా కామేశం వి. యె. ఎల్. టి., రావిగంటి శ్రీరామచంద్రరావు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారు అభ్యర్థులు. ఈ నెల 30 వ తే. ఎన్నికలు విశాఖపట్నంలో జరుగును.

కేశవరం

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా కేశవరం గ్రామములో 17 తేదీన కాన్సిలుకు వెళ్లుటకు అధికముగా కాంగ్రెస్ వారు జయముపొంది రను ఉత్సాహముతో శివాలయములో మల్లేశ్వరస్వామి కళ్యాణము చేస్తూ ఏనుగువీధను గాంధీగారి పటముతో గొప్ప ఉత్సవము జరిపిసారు. రెండు నెలవరకు జనులు వచ్చియున్నారు. వెంటనే స్వరాజ్యము చేకూరునటుల భగవంతుని ప్రార్థించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీ వైష్ణవసభ

అనంతాచార్య స్వామివారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి

కార్యదర్శి ఎస్. భీమాచారిగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—అఖిలభారత వైష్ణవసభ యీనెల 26, 27, 28 తేదీలందు దక్కను హైదరాబాదునందు జరుగును. 2-వ తేదీన ఆహ్వానసంఘమువారు సమావేశమయి అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనిరి. డి. బి. వి. కె. రామానుజాచారిగారు (మంభోకోణం) సి. విజయరాఘవాచారిగారు (నేలం) స్వాగి. వి.వి. శ్రీనివాసయ్యంగారు (మదరాసు) అనంతాచార్య స్వామివారిపేర్లు నూచింపబడినవి. మొదటిముగ్గురు రాజాలమనిరి. అనంతాచార్య స్వామివారు ఎన్నుకొనబడిరి. ఈసభ శ్రీవైష్ణవ సంఘోదరణకే ఉద్దేశింపబడినది. ఇతరసంఘములతో నెట్టిపోటీలేదు. ఆహ్వానసంఘము వారు ప్రతినిధులకు ప్రేక్షకులకు తగిన ఏర్పాటులు జేయుచున్నారు. 12 ముఖ్యవిషయములగుర్చి ప్రత్యేకోపన్యాసము లొసంగబడును. విజ్ఞానపంతులగు అధ్యక్షుని నూచనలప్రకారము కొనసాగు యీసభకు శ్రీ వైష్ణవమతమునందు నూతన విజ్ఞానము వ్యాపింపగలదు.

సంతసించెదము. కాంగ్రెసుపక్షమువారు ధైర్యముతో కృషిసలుపుచో, బర్మె-హెడ్డు ప్రభువు గారయినను, తమసంకల్పమును మార్చుకొనక మానరు. కాంగ్రెసు ఆందోళనవలన, రాయల్ కమిషనునంపు గడువును మార్చుకొనుటకు సంసిద్ధులయినరీతిసనే, ప్రజల స్వయంనిర్ణయాధికారమును అంగీకరించుటకుగూడ బర్మె-హెడ్డు ప్రభువు గారు సమ్మతించకమానరు. అందుచే సంకుచితమగు బర్మె-హెడ్డు సంస్కరణములు లభింపవేమోనని దిగులుపడ నక్కరలేదు. భారతీయులు తమపై తా మాధారపడి పాటుబడుచో, వారిస్వరిపాలనాశయమును నిరాకరించుటకు, బర్మె-హెడ్డు ప్రభువుగారు గాని, ఇతరమంత్రులు గాని సాహసంపరు.

వ్యవసాయము : సర్ కే. వి. రెడ్డినాయుడుగారు

మూడు సంవత్సరములు వ్యవసాయమంత్రిగ కృషిసలిపిన సర్ కే. వి. రెడ్డినాయుడుగారికి, వ్యవసాయజ్ఞాన మలవడకుండుట కడు విచిత్రము. వ్యవసాయవిచారణసంఘమువారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు, వారు తమ అజ్ఞానమును వెల్లబెట్టిరి. ఇంతటితో నాగక, వీరు వ్యవసాయశాఖలలో కొన్ని వర్ణములవారిని జేర్చుకొనగూడ దని వాక్రుచ్చిరి. విద్యావిషయమునగూడ, సాంఘికవైషమ్యము పీరిని విడువలేదు. ప్రాధానము గంగానీ గారు క్రాసుపరీక్ష జేయుచు, నాయుడుగారివాదము నిరాధార మని చూపగలిగిరి. తాము వ్యవసాయ దారులజాతికి జేరినను, నాయుడుగారు చేరువృత్తినవలంబించిరి. మంత్రి గాకపూర్వము వ్యవసాయ విషయమై తా మెట్టి శ్రద్ధవహింపలేదని, నాయుడు గారు అంగీకరించిరి. ఇట్టివారికి వ్యవసాయమంత్రిపదవి నెటుల నిచ్చిరో చెలియదు. మంత్రియయిన పిమ్మట, వ్యవసాయమునకు కొంతలాభ మొనర్చినటులు, నాయుడు గారు చెప్పుకొనిరి. కాని వ్యవసాయపు కాలనీల విషయమై వీరే మాత్ర ములోచింపలేదు. వ్యవసాయవిధానమును వీరు నిరూపింపలేదు. వ్యవసాయాభివృద్ధికై వీరికి తగిన డబ్బు లభింపలేదట. కాని రిజర్వుడు శాఖవారి నిరాదరణవల్ల వీరు అసమ్మతి జూపకబోయిరి. గ్రామపురస్థుల రాణమును ప్రజలు గా వింపజాలరనియు, ప్రభుత్వమువారే దీనిని సాధింప నర్హులని వీర యుద్దేశ్యము. మంత్రిపదవి యంతరించిన పిమ్మట వ్యవసాయవిషయముగూర్చి వీరు శ్రద్ధవహింపలేదు. భూముల సేవ్యముగూర్చి తమకు స్వయముగ తెలియదని వీరు అంగీకరించిరి. దిగువ తరగతులలో త్రాగుడు దురభ్యాసము ప్రబలియున్నదనియు ఋణముల పాలగుట కిది యొకకారణమనియు నాయుడుగారు సూచించిరి. కాని త్రాగుడును తగ్గించుటకు, మంత్రివర్గము వారేమాత్రము తోడ్పడలేదని తెలిసినసంగతియే. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమునందు ట్రాన్సుఫర్డు శాఖ లయినను అభివృద్ధిగాంచుట కవకాశములేదని, సర్ కే. వి. రెడ్డి నాయుడుగారి సాక్ష్యము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది.

హిందూదేశము: మద్యపానము

నల్లమందు ఎగుమతిని నిషేధించుటకు, నానారాష్ట్రసంఘమువారు ఒత్తిడిజేయుటచే, ఇంగ్లండు

అందుకు, బూనుకొనవలసి వచ్చెను. ఇది తమ లోక శ్రేయోభిలాషకు నిదర్శనమని బ్రిటీషువారు చెప్పుకొనుట మామూలయినది. కాని, ఇండియామంత్రి కాన్సిలులో సభ్యులగు మల్లికుగారు, ఈప్రతి ఇంకియా సంఘసభలో ముచ్చటించుచు, మరియొక విషయమును తెలుపుచున్నారు. ఇంగ్లండునుండి హిందూదేశమునకు సారాయి అపరిమితముగ దిగుమతి యగుచున్నది. ఇంగువలన ప్రజలకు మితిలేని చెరుపు గలుగు చున్న దనియు, నల్లమందుకన్నను ఎక్కుడుహాని గలుగుచున్నదనియు, మల్లికుగారు చెలియజెప్పిరి. “క్రిస్టియను” అను పత్రిక మల్లికుగారి ఉపన్యాసముపై వ్యాఖ్యాన మొనర్చుచు, మద్యవ్యాపారమువలన బ్రిటీషువారి కీర్తి మలిసమగుచున్నదనియు, మిషనరీలను మత ప్రచారమునకై పంపినలాభము మృగ్యమగుచున్నదనియు, వ్రాసెను. “ప్రజలను వేరొకమతములోనికి కలుపుకొనుటకు మిషనరీలను, వారిని నాశనము జేయుటకు త్రాగుడు ఏజెంట్లను పంపినటుల, మనకు కనుపించుటలేదా” యని యీ పత్రిక యడుగుచున్నది. హిందూదేశమునందు మద్యపానమును ప్రోత్సహింపరచిన అవకీర్తి ఇంగ్లండు కిదివరకే వాటిల్లినది. దానిని బాపుకొనవలయుననిన, మద్యపాననిషేధమునకు తోడ్పడ వలయును. అట్టి ప్రయత్నము లేమూలనుగానరావు. భారతీయులకు స్వరిపాలనము లభించిన గాని, అనుకూలసంస్కరణము గలుగునని తోచదు.

మధ్యరాష్ట్రములు: కాంగ్రెసుపక్ష విజయము

రిస్పాన్సీవు సహకార పక్షమువారు తీవ్ర ప్రచారము సలిపి కాంగ్రెసుపక్షము నోడించుటకెంత ప్రయత్నము సలిపినను, అన్ని పక్షములకన్న కాంగ్రెసు పక్షమువారే యధికవిజయమును గాంచిరి. ఎన్నికస్థానములు 55 టిలో 54 గు స్థానముల ఫలితములు తెలిసెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు 18 మందియు, రిస్పాన్సీవుపక్షము వారు 13 గురును, స్వతంత్ర కాంగ్రెసుపక్షమువారు 5 గురును, స్వతంత్రులు 6 గురును, బ్రాహ్మణేతరులు 3 గురును, మితవాదు లొకరును, మూరపియను లొకరును, మహాదీయయులు 7 గురును విజయము గాంచిరి. ప్రస్తుతఫలితములు గాంచి మైతరు, కాంగ్రెసు ఆదేశమును శిరసావహించుటకు రిస్పాన్సీవు సహకారవాదులును తదితరులును పూనుకొనుట మేలు గాదా? కాంగ్రెసుసభ్యులు అనవసరముగ చీలిపోవుటచే, అధికారవర్గమునకు బలముగలుగుట తప్ప వేరలాభము గలుగజాలదు. ప్రజలహృదయమునందు కాంగ్రెసుపట్లనే ప్రేమ గలదు. కాని, వ్యక్తుల గందరగోళమువలన, ప్రజలు చీకాకుపడుట కవకాశము గలదు. మధ్యరాష్ట్రములవారు దేశభక్తికి పేరుగాంచియుండిరి. అట్టివారు, కాంగ్రెసు బలమును విచ్చిన్నము గావింపక, తమధర్మమును నెరవేర్చెద రని నమ్మెదము.

వ్యవసాయవిచారణల మేము?

వ్యవసాయవిచారణఫల మేమని పలువురు అడుగుచున్నారు. రయితులతో సంప్రతింపకుండ వ్యవసాయ విచారణసంఘమువారు పెద్దనగరములలోమాత్రము విచారణ సలుపుచు, ఉద్యోగులను

ఆంగ్లవిద్యార్థికులను మాత్రము విచారించుటచే, ప్రజలలో పెక్కు అనుమానములు ప్రబలినవి. ఈవారపు “యంగుఇండియా” పత్రిక లో నొక లేఖ ప్రచురింపబడెను. బ్రిటీషువర్తకులు సలిపెడి వ్యవసాయయంత్రముల వ్యాపారమునకు తోడ్పడుటయే యిందలి ముఖ్యోద్దేశ్యమని యితడు వ్రాయుచున్నాడు. అట్టి భయము తమకుగూడ గలదని గాంధీమహాత్ముడుసూచించెను. రయితులెన్నడును ఉపయోగింపని, నిరర్థకమగుయంత్రములను పూనాలో ప్రదర్శించినటుల, మరియొక ప్రముఖుడు చెలిపెనట. అందుచే, హిందూదేశపరిస్థితుల కనుకూలంపని యంత్రములకు ప్రకటనమిచుటవలన, ఇనుమతయు లాభముండదు. భారతీయులలో ప్రబలిన యనుమానములను పారద్రోలుటకు, వ్యవసాయసంఘమువారు రెంతవరకు ప్రయత్నించెదరో చూడవలయును.

గంజాము, విశాఖపట్టణ మండలములు :

భారతశాసనసభ

గంజాము, విశాఖపట్టణ మండలములు, భారత శాసనసభకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు వరహగిరి వేంకటజోగయ్య పంతులుగారిని ప్రతినిధిగ నెన్నికొని, తమఖ్యాతిని నిలుపుకొనినవి. జస్టిసుపక్షము వారు సలిపిన ప్రతికూల ప్రయత్నము లోడిపోయెను. జోగయ్యపంతులుగారు ఆంధ్రులకు చిరపరిచితులు. రాజకీయ పరిజ్ఞానము పీరికి మోడుగ గలదు. వీరు తమ ప్రభుత్వన్యాయవాదపదవిని, ధైర్యముతో వినర్జించియుండిరి. ఇంతవరకు పదునొకండుమంది కాంగ్రెసుపక్షమువారును, ముగ్గురు స్వతంత్రులును, యూరపియను లొకరును విజయము గాంచిరి. ఇకను ఒక్కస్థానపు ఫలితము మాత్రము తెలియవలయును. కాంగ్రెసుప్రతినిధులు భారతశాసనసభలో బ్రవేశించి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును ధైర్యముతో నిర్వహించెద రనుటకు సందియము లేదు.

సుభాషచంద్రబోసుగారి విజయము

రాతిగోడలు కారాగృహమును నిర్మింపజాలవను సూక్తి సుభాషచంద్రబోసుగారి విషయమున సార్థకమయ్యెను. బోసుగారు జయిలులోనున్నను, ప్రత్యర్థులగు బాసుగారు తీవ్రప్రచారమును సలిపినను, కలకత్తాపురవాసులు సుభాషచంద్రబోసుగారినే ఎన్నుకొనుట, మిక్కిలి ప్రశంసార్హము. అధికారనిర్బంధమువలన సుభాషచంద్రబోసుగారి కీర్తి కెట్టికళంకము గలుగుటకు మారుగ, వారికిర్తిమరిత విస్తరించెను. ప్రజలకు వారు మరింత ప్రేమాస్పదులయిరి. 2110 వోట్లు సుభాష చంద్రునికిని, 588 వోట్లు మాత్రము జె. యక. బాసుగారికిని లభించెను. సుభాషచంద్రబోసు బోలు మహనీయులు కారాగృహమున మ్రగ్గుచుండ, భారతీయులు సహకారమున కెటుల బూనగల్గుదురు?

గవర్నరుగారు స్వరాజ్యపక్ష నాయకు నాహ్వనించుట

నేటిదినము 11 గంటలకు స్వరాజ్యపక్ష నాయకులగు సి. వి. నరసింహరాజుగారిని మదరాసు గవర్నరుగారు ఆహ్వానించిరినియు, ఉభయలకును సాయంకాలము 4-30 గంటలకు సమావేశము జరుగుననియు తెలిసినది. మంత్రిపదవుల విషయమై సంప్రతింపు జరుగును. నరసింహరాజుగారిచ్చు జవాబు తెలిసియేయున్నది.

గనులపనివాండ్ర తీర్మానము

సంధి ప్రయత్నములను బహుళసంఖ్యాకులు నిరాకరించుట

రుగ్వీ, నవంబరు 18:—జిల్లాలందు చాలమంది ప్రభుత్వనూచనలకు వ్యతిరేకముగ ప్రయత్నించుటచే సంధి కరుగు ననుకొన్న ఆశ ఆంతయు భంగమైనది.

గనుల సంఘములన్నియు జిల్లానికేదికములను అంగు కొన్నవి లండనులో నేడు, రేపు వీటిని ఇంకొక పర్యాయము ప్రతినిధి సభవారాలోచించెదరు. మొత్తము ఓట్లు ఎట్లున్నవో అనుమానముగ నున్నది.

జిల్లాజిల్లము సంపాదించిన పదవి ఆసంస్కృతికముగ నున్నది.

దేశములో ఆఫ్టే 1/3 వంతులు పనివాండ్ర పనిలో ప్రవేశించిరి; కాని వీరు ఆ ప్రదేశములందు జరుగు పథలో ఓట్లు జేయ నష్టముగాగు ఒక ప్రదేశములో 60000 పనివాండ్రున్నారు. 40000 మంది పనిజేయుచున్నారు. అయినప్పటికిని అదెల్లవ్వవారి ఓట్లు ప్రతికూలముగనే యున్నది. గనుల పని వాండ్రందచును రహస్యముగ ఓట్లుజేసివో సమ్మెకు చాచించ వలెననే దెలియునట. అందుచే జిల్లాల ప్రతినిధి సభ సిఫార్సును నిరాకరించిరేని వారికి కష్టపరిస్థితు లేర్పడును.

నిన్న ఇంకొక 8400 మంది పనిలో ప్రవేశించిరి. 357000 మంది గనులలో పనిజేయుచున్నారు; గనులసంఘము వారి కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు నేటి మధ్యాహ్నము సమావేశమైరి. ప్రతికూలముగనే ఓట్లుజేసిరని దెలియుచున్నది. రేపు ప్రతినిధిసభగూడును. వివరములు పూర్తిగ ప్రకటించబడునట్లు నేడు గనులలో 8960 మంది ఎక్కువగ పనిచేయుచున్నారు. మొత్తము 868030.

జాతీయ నాయకులు గనులసంఘమువారిని గాపాడుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. వ్యవహారము చెడకుండ ప్రయత్నించుచున్నారు.

నాయకుల కష్టపరిస్థితులు

లండన్, నవంబరు 19:—జిల్లాలందు ప్రభుత్వనూచనలను నిరాకరించుటచే నాయకులకు కష్టమేర్పడినది. నేడు ప్రతినిధి సభవారు తప్పక జిల్లా తీర్మానమునే అంగీకరించెదరు. కాని ప్రభుత్వవరకులను గూర్చి వ్యక్తి యభిప్రాయమును దీసికొనవచ్చును. ప్రతినిధి సభవారు బ్యాటనును మాచించకుండ నిరాకరించిరేని ప్రభుత్వమువారు తమ ఆభయము నుపసంహరించుకొనవచ్చును.

డికేంబరు మొదటి తేదీ నుండి అయిదు సంవత్సరములు అమలులో నుండునట్లు పనిలో ప్రవేశించిన పనివాండ్రును బొగ్గుయజమానుల ప్రతినిధులను జిల్లాల్లో బిడంబడిక ప్రకారము పనిచేయుటకు ఏర్పాటు జేసికొనిరి.

జిల్లాలందు పనివాండ్రు 461000 మంది ప్రతికూలముగను 318000 అనుకూలముగను పనిజేసిరి ప్రభుత్వనూచనలను.

గనుల పనివాండ్ర కష్టపదక

ప్రభుత్వనూచనల నిరాకరించుట

రుగ్వీ, నవంబరు 19:—ముందేమి జేయవలసిందీ నిశ్చయించుటకు గనుల పనివాండ్ర ప్రతినిధిసభ నేడు గూడుచున్నది. దీనికి కారణము జిల్లాలు ప్రభుత్వ నూచనల నిరాకరించుటయే.

ఆయా ప్రదేశములందు జిల్లాలు రాయబారములను ప్రారంభించుటలో తేక ఒక్కొక్కరు తమయభిప్రాయమును దెలిపి ఆఫరితములను ఇంకొకసభ గూడునపుడో దలంపవలెనని ప్రతినిధిసభవారు సలహా నీయవచ్చును. నాటింగుహం పనివాండ్రు అచటి యభిమానులతో విరుసంవత్సరములవరకు బిడంబడికను జేసికొనిరి.

ప్రభుత్వనూచనల నిరాకరించినది ఎక్కువ. అంగీకరించినది తక్కువ. అనుకూలము, 318200 ప్రతికూలము 460800.

సాక్ష్యమైవంతవరకు మంచి ఏర్పాటులను జేసికొనుటకు జిల్లాలకు స్వేచ్ఛ కొనుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. మరల తరిసికులను ప్రతినిధిసభవారు ఆలోచించిరి. నేడు ఇంకొక 10344 మంది ఎక్కువగ పనిచేయుచున్నారు. మొత్తము 87874 మంది పనిచేయుచున్నారు. రేపువిందువారు ఇంకను నిరోధమునే సాగించవలెననిరి.

రషియా ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ వారు ఆహ్వానించుటచే డికేంబరులో రషియాకు కుక్కుగారిని బంధులకు నిశ్చయించిరి. రేపటివరకు గనులపనివాండ్ర సభ నాఫుజేసిరి.

సామ్రాజ్య సమస్యలు

అంతర్సామ్రాజ్య సంబంధములు
అంత్య పరిష్కారము

సామ్రాజ్యసంబంధము శ్వేతముఖులను మరల పంచవలెనని ఓపర్స్ టెటిల్మెంటు విశేషమును విడుదలచుచు చానిని సామ్రాజ్యసభవారు తుక్రనాగము సభయందు చలంబించిరి.

ప్రధానానాశ్వల సంఘమువారి తీర్మానమును అవలంబించి అంతర్సామ్రాజ్యసంబంధములను అంత్యముగ పరిష్కరించిరి.

1925 జనీవా సభలో జేసినట్లుచే విదేశ కార్యకలమును దేగు కార్యకలమును పరిహారమును సమానముగ జేయవలెననిరి. సామ్రాజ్యములోనే తిరుగునె పిచ్చులనే చాలవరకు కొనుటకు ప్రయత్నించుటకు శ్రద్ధతో చర్యను దీసికొనవలెననిరి.

రుగ్వీ, నవం 18:—ప్రధానానాశ్వల కమిటీవారు డొమినియను ప్రతిపత్తి. సామ్రాజ్యములో నున్న ఇంగ్లండుతో సంబంధములు, రాకపోకలు, గ్రేటుబ్రిటను డొమినియనులు ఇండియా మరలత ఎక్కువగ ఒకరతోనొకరు బలహీనకొనినలెననియు, ఆలోచించిరి. జాప్యముగాక అధ్యక్ష స్వేచ్ఛన విప్లవాలపల హాతోడను న్యాయవాదుల సహాయముతోడను వీటిని పరిశీలించిరి. బాల్య ప్రభుత్వ ప్రశంసించిరి.

రేపి విశేషము పూర్తిగా ప్రకటించెదరు. సామ్రాజ్యసభ గూడ నేడు సమావేశమైనది. వెక్కు కమిటీల విశేషములను ఆమోదించిరి. ఇంకను రాయలసీని విశేషములను అందుకొనుటకు సోచునాడును సమావేశమునందు. వాంగళవారము సభ పూర్తి అయినప్పటికి సభాకార్యక్రమము సంతోష ప్రకటించెదరు.

అబ్దులు లతీఫ్ ఫరూకిగారు

[స్వతంత్ర]

ఆంధ్రమండలముల తరపున భారత శాసనసభలో మహమ్మదీయ ప్రతినిధిగ ఎన్నుకొనబడిరి.

(ప్రె. ఫో. వీ.)

ప్రజలను పంచుట

గ్రేటుబ్రిటను, కనడా, ఆస్ట్రేలియా న్యూజిలండుమధ్య శ్వేతముఖులను విస్తరింపజేయవలెననుచున్నారు. దీనినే కాశ్వర విధానముగ అవలంబించవలెననిరి.

బ్రిటిషు కామన్వెల్తులో నభివృద్ధి గాంచవలసిన ప్రదేశములందు శ్వేతముఖుల సంపదలెననిరి. ఎవలనకాశ్వరము లున్నవో అచటకు ప్రజల సంపదలెను.

సామ్రాజ్యంతర్గత ప్రదేశములందు శ్వేతముఖులను ప్రవేశజేయుటలో పరిహారేదు. వారికివలయు సామగ్రిని సప్రయోజనములకు ప్రయత్నించవలెననుచున్నారు. విక్రయములకు సమపాటుములను జేయవలెననిరి. సామ్రాజ్యములను ప్రాపంచిక మార్కెటులందును సామ్రాజ్యములో రయ్యైన పరకులనే విక్రయించుటకును కొనుటకును ఏర్పాటులను జేయవలెననిరి.

ఈ సంవత్సరము 19000 మందలపనవచ్చిరి. దీనినిగూర్చి చేయబడిన ఒడంబడికను మరల సుద్ధరించవలెననిరి.

స్త్రీలను ఇండ్లలో పనిచేయుట కంగీకరించినపుడు వారికి టిక్కెట్లు లేకుండ ఉచితముగనే బంపవలెనని ఆస్ట్రేలియా ప్రతినిధులు దెలిపిరి. అగీకృతులైన బాలికలకు బాలరకును, అవివాహిత స్త్రీలకును టిక్కెట్లు నుచితముగ నీయవలెననిరి. న్యూజిలండుకు అంగీకరించబడిన ఇతరులకు 11 పానులు టిక్కెట్లు కీయవలెననిరి. తగ్గించి టిక్కెట్లను విక్రయించుటకు గ్రేటుబ్రిటను

లో సహకారముసల్పుటకు దక్షిణ రోడిషియావారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

కనడా 3000 కుటుంబముల విధానము జయప్రదము యినది. ఇట్లు శాశ్వతముగా జేయవలెననిరి. 1000 కుటుంబములు కాపురముందుటకు 84000000 పానులు ఇచ్చుట కంగీకరించిరి.

విదేశసీబులమీద ముంకములను విధించవలెననిరి. దీనివలన సామ్రాజ్యములో తయారైన ఫిల్ములనే ప్రదర్శించుటకువీలగును. సామ్రాజ్యములో తయారైన ఫిల్ములు స్వేచ్ఛగవచ్చుటకు ముంకములులేకుండ జేయవలెను.

కొంతవరకు సామ్రాజ్య ఫిల్ములనుగూడ ఎల్లపు ఇచ్చుట కేర్పాటుచేయవలెననిరి

అంతర్సామ్రాజ్య సంబంధములు

లండన్, నవంబరు 19:—అంతర్సామ్రాజ్య సంబంధములకమిటీ విశేషమును సామ్రాజ్యసభవారు రంగీకరించిరి.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో గ్రేటుబ్రిటను, డొమినియనులు స్వాతంత్ర్యసంఘములుగ నెంచబడినవి. దేశీయవ్యవహారములందుగాని విదేశవ్యవహారములందుగాని ఒకరికొకరు తాదేవారుగాక సమానప్రతిపత్తిగలవారుగా నిర్ణయించిరి. బ్రిటిషు కామన్వెల్తులో జేరిన జాతులలో సభ్యులుగ వర్పడిరి.

ఓవర్సీ టెటిల్మెంటు

విశేషమునుగూడ అంగీకరించిరి. ఆర్థిక రాజకీయకారణములచే ఏకమొత్తముగ శ్వేతముఖులను విస్తారముగ పంచుటకు వీలులేదనిరి.

దక్షిణఆఫ్రికా పరిస్థితులకు విచారించుటకు నియమించబడినసంఘము విశేషక తిరుగుగజేరు.

సామ్రాజ్యములో నున్న పత్రికలన్నిటికి ఆవిబంధపు పము ప్రతీతులకును నాటికేబంపబడు తీరులకును రేట్లుకు తగ్గించవలెనని పత్రికారాయబారులు గోరిరి.

ఈ విషయమై శ్రద్ధగ ఆలోచించెదమని సామ్రాజ్యంతో అధికారులు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

డి ఆబర్న్ ప్రభువు

ఐరోపా శాంతిదూత

జర్మనులు ప్రశంసించుట

రుగ్వీ, నవంబరు 18:—లండనులో డి ఆబర్న్ ప్రభువుని కొనియాడుచు నిన్న రాత్రి విదోషగిరి.

1920 నుండి బెర్లినులో ఆబర్న్ ప్రభువు బ్రిటిషు రాయబారిగ నుండెను. క్రిందటి నెలవరకు ఆఫ్రికావీచేతనే యారపునకు శాంతిచేసారెను.

డాక్టర్ స్టాండెజరుగారు ఆబర్న్ ప్రభు నెంతయు కొనియాడిరి.

చార్చిలుగారుగూడ ఆబర్న్ ప్రభుని కొండంతగకొని యాడిరి.

తాను శాంతికోశకై ఆత్మసమర్పణముజేసితినియు చానినే ప్రధానముగ నుంచుకొంటినియు ఆశంపత్సరములు తజ్జేకదృష్టితో పనిచేయుచున్నాడననియు ఆబర్న్ గారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ఐరోపాశాంతికి బ్రిటిషుప్రభుత్వమే చాలవరకు తోడ్పడెననిరి.

కరాచిలో చైమానికాశయపని సర్వరాభివృద్ధిని గాంచుచున్నది. 1927 లో పూర్తియగునట.

మెక్సికోనుండి తుపాకులనుబంపుట

మెక్సికోనుండి నికరగాస్త్రో ఆయుధములను తేర్చుకుండ నాకాదశమును శాసనజేయవలసినదనియు నెడెడైట్టువారు దెలియజేసిరి. నికరగాస్త్రో తిరుగుబాటుసర్వన మకాకాదానీనాని తన ఆయుధములన్నిటిని నికరగాస్త్రో నిన్ను క్రొత్తదయిజా ప్రభుత్వమునకు స్వాధీనముజేయవలెనని ఉత్తరువుజేసిరి యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వమువారు.

ఆరికసభ

సమావేశపు తేదీ

జనీవా, నవంబరు 19:—1927 మే 4 వ తేదీని ఆరిక మహాసభను జరుపవలెనని ఆరికసంఘమువారు జారీపదిరికి దెలియజేసిరి. ప్రతిప్రభుత్వమువారును విరుగుడు మంచి అర్హతగలవారిని బంపవలెననిరి. వ్యక్తి అర్హతనుబట్టి బంపవలెను. ప్రభుత్వ ప్రతినిధులుగ బంపరాదు. ప్రత్యేకనిపుణులు రావచ్చును గాని వారు మాట్లాడుటకుగాని ఓట్లుజేయుటకుగాని వీలుండదు.

ఇరాకు మంత్రివర్గము

బగ్దాద్, నవంబరు 15:—పూర్వము లండనులో ఇరాకురాయబారిగనున్న జాఫరుపాసాగారు నేడు బగ్దాదుచేరిరి. 18 గంటలు విమానములో పయనముసల్పిరి. అలసినను తక్షణమే మంత్రివర్గముయొక్క పూనుకొనిరి. కొంతమీదను ప్రభుత్వమేర్పడవచ్చును.

చీనా ఓడదొంగలు

బ్రిటిషునౌకమీద మూడుగంటల పోరాటము
రంగ్గీ, నవం 18:— 40 ఓడదొంగలు ప్రయాణికుల

అర్ధరాత్రియగుసరికి వ్యవహారము మారెను. కావలియు
న్న యధికారులు మూడుగంటలు ఓడదొంగలతో పోరిరి.

ఆర్ 88 విమానమును చీల్చివేయక పరిశోధన నిమిత్త
ము వినియోగించెదరట.

నోబెలుబహుమతి

లండన్, నవం 19:—నోబెలుబహుమతి సందర్భమున
సామ్యు బర్నార్డుమేగారు నిరాకరించిరి.

ఈసామ్యును ఆంగ్లో స్వీడన్ సారస్వతమునకు వినియో
గించవలెననరట. కాని ఈప్రకార మాసామ్యును వినియోగించు

బర్నింగుహం యార్కునకు వెళ్లెను సామానుబండి
లో డీకొనుటచే 7 గురు చనిపోయిరి. పెక్కుమంది తుత

హర్మిజాగునేనాని ఇప్పుడు దక్షిణఆఫ్రికాసభ జరుగు
సమయమునకే కేపుటపును జేరునట.

భారత రాజ్యాంగము

లండన్, నవం 19:—భారతీయులు మతముతో మునిగి
యుండుటచే రాజకీయసత్వములను బడయుటకు నిషేధించు

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభునకు బర్మానుమహారాజు విం
దొసగెను.

ఫ్రెంచి వైమానికుడు లెఫ్టినెంట్ బర్నార్డుగారు న్యా
పాసరన్న దగ్గరనున్న పోర్టుకాన్పును చేరెను.

సామ్రాజ్య వైమానిక ప్రచారములో దక్షిణ ఆఫ్రికా
వారుగూడ సహకారము సల్పెదరు.

కరెన్సీ నివేదికము

లండన్, నవంబరు 19:—కరెన్సీ నివేదికమునుగూర్చి
ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జేసిన తీర్మానము విశేషముతో

ఇప్పుడు ప్రకటనైన విధానముచే మంచి కరెన్సీవిధా
నము ఇండియాకు లభించిన దగును.

రైల్వే డీకొనుట

మహాఘోరము

లండన్, నవంబరు 19:—ఎక్స్ప్రెస్ రైల్వేకటి సా
మానుబండిలో ఇరుక్కొనుటచే బ్రహ్మాండమున చప్పుదాయెను.

వాతావరణస్థితి

1926 సం॥ అక్టోబరునెల 22-వ తేది సోమవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము, గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము, గత 24 గంటలలో వర్షము, అక్టోబరునెల 1-వ తేదీనుండి వరకు అక్టోబరునెలకు సంవత్సరమునకు వర్షపుష్కలము. Rows include గోపాలపురి, విశాఖపట్టణం, కాకినాడ, వచిలిపట్టణము, కర్నూలు, బళ్లారి, ఆనంతపురం, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నేలమ, కోయంబట్టూరు, తిరుచనాపల్లి, నాగపట్టణము, మధుర, పాంబల్, తిరునల్వేలి, తిరువేంగడము, కొచ్చిక్, కాలికట్టు, మంగళూరు, రెండుగురు, మొక్కర, కొండకనాల్.

సర్కారులు:—మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. మా
మూలుకంటె గాలి పొడిగానున్నది. మచిలీపట్నములో రాత్రి

డక్టర్:—మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. అర్ధ్రత
తక్కువ. పగటివేడిమి 5 నుండి 6, రాత్రివేడిమి 2 1/2 నుండి

కర్నూటకము:—కడపూరులో 0.26 వర్షించెను.
మద్రాసులో చినుకులు బడిన. మజ్జులు దట్టముగనున్నవి.

తుపాను వచ్చునేమో యన్నటు ప్రస్తుతముందున్న
వాతావరణపరిస్థితులు మారవచ్చును. దక్షిణ కొరమండల తీర

నోటీసు

నర్సాపురం సబుకోర్టుఫయిలు అనలు 25/18
దావాలో తణుకుతాలూకా నత్తరామేశ్వరం

వల్లూరి వెంకట్రావు బి. యే., బి. యత్.
హోద్యక్షులు.

యూజీను రాజకుమారుడు

(బెర్లియంరాజు దాయాది)

కరాచీకి వచ్చుట

కరాచీ, నవం 19:— బెర్లియంరాజు దాయాదియగు
యూజీను డిలిగ్ రాజకుమారుడు ఆరేనిభార్యయు, దాహానీ

అక్టోబరు 10 లేన పీఠ బ్రుస్వెల్సునుండి "మినర్వా"
"పాకార్డు" అను రెండు మోటారుకాకులలో బయలుదేరి

వీరు నిప్పురాత్రి "కాల్సోవా"పై నెక్కి బొంబాయి వెళ్లిరి.
ఆచ్చటినుండి వీరు మోటారులోనే డిల్లీకిని కలకత్తాకు పోయి

నేడే ఒక కార్డు వ్రాయుడు 3274

ధర స్వల్పము లాభమధికము
శిగరెట్లు పీల్చు సోదరులారా యేల మీరు బహుదనకొని

మ.రా.రా.శ్రీకృష్ణస్వామయ్యగారు బి.వి.వి.ఎల్
ప్రిన్సిపల్ నబార్డినేట్ జడ్జిగారి సమక్షమున

వెటివనరు:—గట్టు వెంకటసుబ్బయ్యగారు
కొంటరు వెటివనరు:—(ఇన్ సార్వెంటు) గట్టు

1920 నవం 5 వ ప్రొవిన్షియల్ ఇన్ సార్వెన్సీ ఆక్టు
లోని 37 సెక్షను ననుసరించి గుంటూరు అఫ్ఫిషియల్ రిజిస్టరు

బా పట్ల } వ. ఎన్. కృష్ణస్వామయ్యగారు
19-11-26 } ప్రిన్సిపల్ నబార్డినేట్ జడ్జి

కనిగిరి డిప్టిక్టు మునసబుకోర్టులో
స్టాల్ 6:3/1926

వాది—కోకా వెంగన్న
ప్రతివాది—బాదోగుర్రాజు

ఈనెంబరువాదిపేర ప్రతివాది 8-9-28 తేది వ్రాయించి
యిచ్చిన రు 72-0-0 ప్రాసోటుపైన వాది దావాచేసియు

Kanigiri } T. PEDDARANGIAH
16-11-26 } B. A., Pleader.

నూతనాచార్యబోసుగారిజయము

బెంగాలు శాసనసభకు కాంగ్రెసు సభ్యులు

రెక్కు వమంది యెన్నుకొనబడుట

మరియితర యెన్నుకొనబడుట

కలకత్తా, నవం. 21:—బెంగాలు శాసనసభకు కలకత్తా ఉత్తర మహమ్మదీయేతర సానమునకు క్రిందటి బుధవారము జరిగిన తీర్మానము ప్రకారముగ కలకత్తా కాంగ్రెసు సభ్యులు ఎక్కువైన అభ్యర్థుల నుండి యిప్పుడు మాండలేజియలలో ఆర్డీ సెక్షన్ డిగ్రీ నున్న సుబాసచంద్రబోసుగారు, బిబలూ వాయకప్రముఖుడు యు. యె. బాసుగారును పోటీ చేయగా సుబాసబోసుగారు గెలుపొందెరి. తేదా 1౯00 వోట్లు వచ్చెను. 5 వేలవందకి పైగా వోట్లుండగా 2700 వంది వోట్లు విచ్చిరి. సుబాస చంద్రబోసుగారికి 2110 వోట్లును బాసు గారికి ౧28 వోట్లును వచ్చెను. ఈ ఫలితము ప్రకటింపగనే 'పార్లమెంటు ఆసాధారణ' యెన్నుకొనబడిన సుబాసు బోసుగారి చిత్రపటముతోను ప్రకటింపబడెను.

దక్షిణకలకత్తా సానమున కాంగ్రెసు విజయము దక్షిణకలకత్తా సానము పోటీయందుగూడ కాంగ్రెసు అభ్యర్థి బిజాయి చక్రవర్తిగారు విజయము గాంచెరి. వీరికి 1830 వోట్లువచ్చెను. ప్రత్యర్థియగు చారుచంద్రబిశ్వాసగారికి (ఇం) 688 వోట్లును మాడవపోటీచారు రాయబారు రు జోగీంద్రచంద్రబోసుగారికి 108 వోట్లును వచ్చెను. చివర వారికి ధరావతుడబ్బి పోయెను. పోలింగు సమయమున మధ్యభృగ్గులకు అవకాశములసహనముగనున్న టల భావించబడెను. బోసుగారికిని కిశ్వాసుగారికిని యింత తేడా రాగా ఆశ్చర్యము గల్గెను.

కలకత్తా తూర్పు మహమ్మదీయేతర సానమునండి కాంగ్రెసు అభ్యర్థి డాక్టరు ప్రమోదనాథ దెస్సీగారు యెన్నుకొనబడిరి. వీరికి 1777 వోట్లు వచ్చెను. వారి ప్రత్యర్థులగు డాక్టరు వన్మధనాథ చటర్జీగారికి 261 యు డాక్టరు సంతోషకుమారు ముఖర్జీగారికి 88 వోట్లు వచ్చెను.

రెస్పాన్సివు విజయము

కలకత్తా, నవం. 20—బెంగాలు జాతీయ వాణిజ్యసంఘ సానముల రెంటిని ఫలితము తీర్చిది విధముగ నుండెను. రెస్పాన్సివు పార్టీ నాయకుడగు బి. చక్రవర్తిగారును మరెయిక రెస్పాన్సివు యస్. సి. సేనాగారును 126, 110 వోట్లు ఒక్కొక్కరున వచ్చి యెన్నుకొనబడిరి. ఇప్పుడు సభ్యులుగనున్న ఆడిగారును డబ్లియు. దెస్సీ గారును ఓడింపబడిరి.

సింహానలోకనము

కలకత్తా, నవం. 20—కొన్ని ప్రత్యేక నియోజక స్థానములందు తప్ప అంతటను పోలింగు సేపు ముగిసెను. ఇంతవరకు తొమ్మిది కాంగ్రెసు, యిద్దరు రెస్పాన్సివులు నల్లరుమహమ్మదీయులు, నలురు ఇండియన్ టెంట్ బెంగాలు శాసనసభకు యెన్నుకొనబడిరి. కొన్ని కలకత్తా నియోజకస్థానములందు వోట్ల లెక్కింపుల ప్రారంభమయ్యెను. సేదు ప్రకటించిన మాడు కలకత్తా మహమ్మదీయేతర సానముల ఫలితములలోను రెంటిలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు విజయము గాంచెరి. ఇతరవోట్ల రెస్పాన్సివులు గెల్చిరి. దక్షిణమధ్యకలకత్తాలో ఏ. సి. దెస్సీగారు (కాంగ్రెసు) 888 వోట్లు వచ్చి ఇండియన్ టెంట్ ఏ. సి. ముఖర్జీగారి వోడించిరి. వారికి 198 వోట్లు వచ్చెను. తూర్పుకలకత్తా డాక్టరు ప్రమోదనాథ దెస్సీగారికి (కాంగ్రెసు) 1777 వోట్లువచ్చెను. ఓడిపోయిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకాని డాక్టరు యం. యె. చక్రవర్తి, డాక్టరు యస్. కే. ముఖర్జీగారులకు 261, 88 వోట్లు వచ్చెను. బెంగాలు జాతీయ వాణిజ్యసానములందు రెస్పాన్సివు నాయకుడగు బి. చక్రవర్తిగారును మరెయిక రెస్పాన్సివు యస్. సి. సేనాగారును యెన్నుకొనబడిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు ఏ. యె. బాసు, యస్. యె. లాగారలో పోయిరి. మరెయిద్దరు యిండియన్ టెంట్లుగూడ ఓడిపోయిరి. పై పార్టీ కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగాక మరి యెదుగురు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు పోటీ చేయుట యెన్నుకొనబడిరి. (ఆం. ప్రెస్)

బొంబాయి ఎన్నికల ఫలితములు

వివిధజాతిముల అభ్యర్థుల యెన్నుకొనబడుట

బొంబాయి, నవంబరు 21:—మూడు మహమ్మదీయేతర పట్టా సానమునకు డాక్టరు మోహననాథు కే. దీక్షితుగా యెన్నుకొనబడిరి.

పశ్చిమ ఖాండేశ్లో స్థానమునండి మహదేవరావు గోపతిరావుగా యెన్నుకొనబడిరి.

పాంచి మహాలు మహమ్మదీయేతర రూరలు సానమునకు పొగను కితారాం నికడంగా యెన్నుకొనబడిరి.

(సింధు) హైదరాబాదు మహమ్మదీయ సానమునండి సర్ గులాం హుసేను హిదయతుల్లా, నూర్ మహమ్మదీగారు యెన్నుకొనబడిరి.

పూనా, నవంబరు 20:—బొంబాయి శాసనసభకు సెంట్రలు డివిజను మహమ్మదీయ రూరలు సానమునకు షేక్ అబ్దులు అజీజ్ అద్దోలీపురాగారికి (ఇం) 4075 వోట్లు వచ్చెను. మాల్యరఫియూద్దీను అహమ్మదుగారికి (ఇం) 8084, గులాంఅహమ్మదుదాసుమియా (ఇం) గారికి 1985. షేక్ ఖానుసాహెబు దాదాసాహెబు ఖతీబుగారికి (ఇం) 1903, కాశీనయ్యదు ఇమాయతుల్లాఖాను (ఇం) గారికి 1233, సలిఖాను ఇస్మాఖాగారికి (ఇం) 1230 వోట్లువచ్చెను. ఇప్పుడు సభ్యులుగనున్న షేక్ అబ్దుల్ అజీజ్ అద్దోలీపురా మాల్య రఫియూద్దీను అహమ్మదు గారును, గులాంఅహమ్మదు దాసుమియాగారును యెన్నుకొనబడినటుల ప్రకటింపబడెను.

పూనా, పోలార్లూరు పట్టాముల మహమ్మదీయ అభ్యుసానమునకు అద్దోలీపురాగు (ఇం) యెన్నుకొనబడిరి. వీరికి 1714 వోట్లును, పోట్గా నిచ్చిన నవాబుమాయాకయార్లగుగారికి (ఇం) 978, ఏ. కే. ఖానుగారికి (ఇం) 846 వోట్లువచ్చెను.

పూనాజిల్లా రెండుసానముల వోట్లును లెక్కపెట్టగా బ్రాహ్మణేతరపక్ష అభ్యర్థి ఖాసీరావు పావారుగారికి అందరి కన్న యెక్కువ వోట్లు 1041 వోట్లు వచ్చెను. రెండవసానము రెస్పాన్సివుకు 8888 వోట్లతో వచ్చెను. కాంగ్రెసు అభ్యర్థి జాధవుగా గోడిపోయిరి.

హైదరాబాదు (సింధు), నవంబరు 21:—బొంబాయి శాసనసభ యెన్నికల కిందవకు మాడుజిల్లాల మహమ్మదీయ సానముల ఫలితములు దొరికినవి. హైదరాబాదు జిల్లానుండి గొల్ల సర్ గులాంహుసేనుహిదయతుల్లాగారు, మర్సూఫాహుగారును ఎన్నుకొనబడిరి. మిర్పూఖంనుండి జన్మమహమ్మదుభక్త గులాంసరిమగారు యెన్నుకొనబడిరి. వీరందరూను నిదివరకు సభ్యులుగ నున్నవారే. నవాబుమజిల్లానుండి ఖాన్ బహదూరు ఇమాంబక్షీ జాతాయగా యెన్నుకొనబడిరి. కరాచీపట్టా మహమ్మదీయేతర సానమునందు నారాయణదాసు అనందుజీగారు జంపెడు పెహతాగారిని దుర్గాదాసుగారిని ఓడించిరి. ఇతరసానములవోట్లలెక్క జరుగవున్నవి. నారాయణదాసు అనందుజీగారికి 3665 వోట్లు వచ్చెను.

అహమ్మదాబాదు, నవంబరు 21:—బొంబాయి శాసనసభకు ఉత్తరడివిజను మహమ్మదీయ రూరలు సానముల మా డింటికిని 9 వంది అభ్యర్థులుండిరి. ఇందు ఎక్కువమంది గొల్ల దేవ్గిరారును. దాదాభాయి నలిఖాయి, వెర్వాడా, తామారు గారులు ఎన్నుకొనబడిరి.

అహమ్మదాబాదు మహమ్మదీయేతర అభ్యుసానము నుండి బొంబాయి శాసనసభకు విడిచిన ముగ్గురుభృగ్గుల ఫలితము లను యీ క్రిందివిధముగ ప్రకటింపబడెను. బి. బి. హరిలాలు దేశాయిభాయి. దేశాయిగారికి (ఇం. కాం.) 8287 వోట్లువచ్చి యెన్నుకొనబడెను. వాగనదాసు మంగాలీగారికి 2848 వోట్లును, జి. కే. మాలియంకరుగారికి 820 వోట్లులు వచ్చెను. కనక వారికి ధరావతు పోయెను. అహమ్మదాబాదు మహమ్మదీయేతర అభ్యుసానమునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి యెవ్వరును జెల్లబడలేదు.

కాంగ్రెసు విజయము

అహమ్మదాబాదుజిల్లా రూరలుసానములు రెంటికిని అమ్మతలలు చిలతుఖాయిపాసుగానికి (ఇం) 4718 వోట్లును, జి. సి. స్వామివాం. కి 3580 వోట్లును వచ్చి యెన్నుకొనబడిరి. అహమ్మదాబాదు మూడుపట్టాముల మహమ్మదీయ అభ్యుసానమునకు యిప్పుడు సభ్యులుగ నున్న ఖాను సాహెబు ముహమ్మదు మహ్మూగారు యెన్నుకొనబడిరి. వీరికి 8668 వోట్లును, పోట్గనున్న మహమ్మదాసజరు హేతుగారికి 2886 వోట్లును వచ్చెను. (ఆం. ప్రెస్)

మరికొన్ని ఫలితములు

బొంబాయి, నవం. 21:—బొంబాయి శాసనసభ కొం

ఆంధ్ర జిల్లాల మహమ్మదీయ

స్థానము

ఫరూకీగారివిజయము

గుంటూరు, నవంబరు 22:—ఉత్తర సర్కారులు ఉత్తర మండలము మహమ్మదీయ నియోజకవర్గమునుండి భారత శాసనసభకు (పరినిధిగ అబ్దులులతీపు ఫరూకీగారు (స్వతంత్ర) అజదు హిందూ పత్రికాసంపాదకులు విజయముగాంచెరి. వీరి ప్రత్యర్థి ఉక్రూ ఆలీషా కవిగారు (కాంగ్రెసు) ఓడిపోయిరి.

ఫరూకీగారికి 514 ఉక్రూ ఆలీషాగారికి 205

హాజీ అబ్దులుఖాదరు జిల్లానిగారికి 262, బహదీను బాజురీగారికి 74. మహమ్మదు హుస్సేనుగారికి 98 ఓట్లు వచ్చి నవి. మొత్తము, 1305 వంది ఓట్లు పడిరి. నిరుపయోగమున వోట్లు 68. (ప్రకటనలెక్క)

ఉత్తరజిల్లాల క్రైస్తవనియోజకవర్గము

బానుగారు గెలుచుట

ఉత్తరజిల్లాల క్రైస్తవ నియోజకవర్గపు ఎన్నికలలో స్వతంత్ర పక్షమునకు చేరిన ఆర్. సి. బానుగారు గెలుపొందెరి.

ఆర్. సి. బానుగారు 1864 వోట్లు గాలివందనంగారు 9౯4 వోట్లు పనిరావోట్లు 55 వోట్లు

సి. విజయరాఘవాచారి గారు

మంత్రి పదవులను గూర్చిన అభిప్రాయము

మదరాసు 22:—సి. విజయరాఘవాచారిగారు (నీలం) నిన్న యావూరు వచ్చియుండిరి. అసోసియేటెడ్ ప్రెసు విలేజిరికి యిట్లు చెప్పిరి:—హిందూపత్రికలో 18 వ తేదీన నీలము విలేజిరి దెల్పిన విషయములు సరిగలేవు. విలేజిరి ఆచారిగారిని సందర్శించిపుడు ఏమయ్యెను ప్రకటించవని వాగ్దానము చేసిరిగా మోసముకేసెను. ఆతడు ఆచారిగారితో మాటాడి నపుడు ఏమయ్యె ప్రకటించరాదని మరికొక అనేకవిషయము లగుర్చి ముచ్చటించియుండెను.

మదరాసులో మంత్రి పదవులగుర్చి నిర్విఘటితము ము రెప్పుల కన్పమియు, స్వరాజ్యయులు ఎన్నికల వాగ్దానము తమపక్ష నిబంధనలనుసరించి మంత్రిపదవుల స్వీకరింప అనుచు నిరతులే మె; బహుళి వారు స్వతంత్రులకు సహాయము జేయుదురని ఆచారిగారు తన అభిప్రాయము దెల్పియుండిరి.

లాల్ బజవత్రిరాయగారి వైఖరిగూర్చిన సంభాషణ రింటివా ర్తగుడ పరిగెను. స్వరాజ్యయులు అప్పగింపము రాజ ఇండియాపై దండెత్తునట్లు పురిగొల్పుచున్నారని లజపతి రాయగారు సెందించియుండిరి. ఈవిషయమున తమయభిప్రాయమని ఆచారిగారిని ఎదుగ భారతదేశ రాజకీయ సరిత్రయం దట్టి అహహాగలుట కిది ప్రథమముగాదని దెల్పియుండిరి. లాల్ బజవత్రిరాయగారు గొప్ప జేకాధిమానులు, గుణవీరులు. కాని ఉదేకపూరితులు కావున ఎప్పుడప్పుడు స్వల్పవిషయముల వాదారము జేకొని తొందరపడెటలు గావింపుచుందురు. ఇట్లు సటికే, లాల్ బజవత్రిరాయగారు ఖుద్దీపూర్వముగ ఎన్నడు అట్టిపని చేయరు. ఎన్నికల ఎత్తగ నైన అట్లు మరువబాలి యుండెదని దెల్పి విజయరాఘవాచారిగారు యిందుకు నిదర్శనముగ లాల్ బజ స్వరాజ్యపక్షము నందు అశాలోచితముగ తొందరపాటునచేరి నెంటు సే విడిచి పెట్టిన అశ్రమము నూచించిరి. (ఆం. ప్రెస్)

తానాజిల్లా:—జంజరరావు (బ్రాహ్మణేతరుడు) జి. బి. ప్రధాను (రెస్పాన్సివు) గారు యెన్నుకొనబడిరి.

పూనాజిల్లా:—పావారు (బ్రాహ్మణేతరుడు) యె. ఆర్. గుంజకు (రెస్పాన్సివు) గారు యెన్నుకొనబడిరి.

ధార్వారుజిల్లా:—కంట్లగారు (బ్రాహ్మణేతరుడు) బాగుగారు (కాంగ్రెసు) ఎన్నుకొనబడిరి.

నడియాదుజిల్లా:—జవాభాయిగారు (కాంగ్రెసు) దాదాభాయిగారు (ఇం) యెన్నుకొనబడిరి.

అహమ్మదునగరుజిల్లా:—మరోడియాగారు (కాం) సర్ (బ్రాహ్మణేతరుడు) ఎన్నుకొనబడిరి.

రెంగాజిల్లా:—బి. కోడిగారు, రావుమహదూరు అంగ్ల గారును యెన్నుకొనబడిరి.

మహమ్మదీయ సానము

దక్షిణడివిజనునుండి రత్నగిరి హాజీ ఇబ్రహీంగారును, హల్ది-సర్దారు మహాబాలీఖానుగారును, బిజుపూరు-దివాన్ సాహెబు అబాసాహెబు జన్మకరుగారును యెన్నుకొనబడిరి. సెంట్రలు డివిజనునుండి షేక్ అబ్దుల్ అజీజ్ అద్దోలీపురా, మాల్యరఫియూద్దీను అహమ్మదు, గులాంఅహమ్మదు దాసుమియాగారు యెన్నుకొనబడిరి. (అంతా ఇండియన్ టెంట్)

పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ పట్టపదానోత్సవము

గవర్నరుగారి యువన్యాసము

పాట్నా, నవంబరు 20:— నేటి పట్టపదానోత్సవము గవర్నరుగారి వాయాములో వాఖ్యమిది. కాని శ్రావణమాసములో ఉత్సవము జరుపుట కిష్టమనుచు గవర్నరుగారిచేట రాజాజేషి నందు ప్రసాద సేయగల కట్టించిరి.

గవర్నరుగారి హస్తవేదమును వివాహమునకు పాట్నా విశ్వవిద్యాలయములో జరిగిన అభివృద్ధి చాల యువము గాని యువదినకే. చైతన్యశాలల స్థాపించుట ఇంజనీరు పాతకాలము కాలేజీలు జరిగినది. వెలరీరీకాలేజీ పూర్తియైనది. దీనిని కేవలంకాలేజీ లోని పూర్తిచేయుటను. ఇదియన్నియు జరిగినవనక పాట్నా విశ్వవిద్యాలయము పూర్వపు రోస్నర్నమును పొందగలదు.

విశ్వవిద్యాలయమున విశ్వవిద్యమున చాల అభివృద్ధి గవర్నరుగారియొద్దనుండి 98 లక్షలకు పెరిగినదియె తెలియజెప్పిరి.

పట్టపదానోత్సవము సోమవార పాట్నాలోను మాత్రము ప్రయత్నింపక పంపుమార్గదర్శకు ప్రయత్నింపుచు చెప్పిరి విశ్వవిద్యాలయము తిరువనంతేనది. ఇతయోగించుకొనుట మిచేతులందున్నది. (అ. ప్రె.)

సం. రా. శాసనసభ

అగ్రా భూస్వాముల స్థానపు అభ్యర్థి

[లిబరలు] విజయము

అలహాబాదు, నవం 20:— సం. రా. శాసనసభ అగ్రా భూస్వాముల (డబ్ల్యు) స్థానము వోల్టయెన్నిక చేసు ప్రారంభమయ్యెను. రాయబరదూరులో బురీగార్ (లిబరలు) గారికి 751 వోట్లును ప్రత్యర్థియగు బాబు బనీ వారాయ్ గారికి (ఇం) 28 వోట్లును వచ్చెను. మొత్తము 886 మంది యెన్నికదారులలో 195 మంది మాత్రము వోల్ట నిచ్చిరి. 19 వోల్ట త్రోసివేయబడెను. లాల్ బహదూర్ శాస్త్రిగారు అలహాబాదు కల్యాణోద్యమమును భూస్వాములైన యెన్నార. వారి ప్రత్యర్థి జేరియ. (అ. ప్రె.)

మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభయందు కాంగ్రెసు పక్షాధిక్యము

పార్టీల బలాబలములు

బాగ్నూరు, నవంబరు 20:— బ్రాహ్మ మహాసభయేతర శాసనమునకు ఇప్పుడు పట్టుకొనుచు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి గణేశం గుప్తగారు యెన్నుకొనబడిరి. ఇండిపెండెంటు అభ్యర్థి యాఫ్. యాఫ్. తారాపూరుగారు ఓడింబడిరి. గణేశం గుప్తగారికి 3740 వోట్లును, తారాపూరుగారికి 698 వోట్లును వచ్చెను.

ఎన్నికల విజయము

వాణిజ్యపరీక్షలు ప్రత్యేక శాసనమునకు నేటు వధురదాను బలాభిదాను మొరత (సంగంబుట్) గారి వామకేవలము కాగిరిము త్రోసివేయగా, రావుచాహులు డి లక్ష్మీచారాయణగారిపై (కాంటీ) ఎన్నికల విజయము తెల్ల 1000 యాహాయిల భరావతు కట్టిరి. ఈకేసు విచారణ దిశించు 16 వ తేదీ వాగపూరులో జరిగినది కవిమార్గ కోర్టులో జరుగును.

పార్టీల బలాబలములు

బాగ్నూరు, నవం 21:— మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభకు యెన్నిక స్థానము 55 గలవు. ఇందు 14 పూర్తిచేయబడెను. జబల్పూరు పట్టణ భూస్వాముల స్థాన మెక్కడని ఫలితము లేవు జరియెను. శ్రాత కావనభయందు గూడి స్వరాజ్య పక్ష కాంగ్రెసు పట్టుకొని అధిక పట్టుకొనుట నున్నారు. ఈ రోజు మంది యెన్నుకొనబడినవారను యెలులగలరు. స్వరాజ్యపక్షము 18, రెస్పాసివిస్టులు 18, ఇం. కాం. పక్షము 5, ఇండిపెండెంటు 5, బ్రాహ్మసేవకులు 5, లిబరలు 1, యూరోపియను 1, వివాదపడియును 7.

అన్ని స్థానములందును 92,008 వోట్లు పోలుకొనబడెను. ఇందు కాంగ్రెసు ప్రభావశక్తియన కనుకలముక : 5,368 వోట్లును, రెస్పాసివిస్టులను 21,24 ను, ఇండిపెండెంటులను 19,181 ను, ఇం. కాం. పార్టీ 10,196 ను, బ్రాహ్మసేవకులను 8,467 ను, వివాదపడియును 6,918 ను వచ్చెను. అధికార్థము పోటీలేకుండెన్నుకొనబడిరి. ఈ వోట్లను పోటీయొన్నయెడల పోలుకొనెనోట్ల సంఖ్య కొంచెము హెచ్చెడిది. ఇప్పుడు పట్టుకొనుచు వారిలో 21 మంది పోటీలేని విజయము గాంచిరి. 15 మంది ఓడిపోయిరి. (అ. ప్రె.)

హిందూనభ-కాంగ్రెసు సంఘర్షణము

లాహోరులో మాళివ్యా లాలాజీల ప్రచారము

(అ. ప్రె. స్వేచ్ఛలు నర్వెసు)

లాహోరు, నవంబరు 21:— పట్టపదానోత్సవములందు శ్రావణమాసములో జరిగిన ఎన్నికల ఫలితములకు సంబంధించి మాళివ్యా గారు హిందువుల పట్టుకొనుటను లాలాజీల ప్రయత్నములు, బక్ష్ టేకుచందుగారి అభ్యర్థిత్వముల బలపరచుచుండగా అత్యంతములైన బక్ష్ టేకుచంద్రులు ఇతరుల దొక పట్టుకొనుటకు మాళివ్యా గారు లజపత్ థాయుగాకి పోటీకి ఇష్టమును తెల్పినవారిని అంకితులనుండగా కొందరు పంకిమోటి లాల్ సెహ్రావారు కిగ్గరి కేసుచేయగా, మరియొకై పట్టుకొని పంకి సెహ్రావారుకును కనుకలములగుటలు బయలుదేరి అర్రిబాదాపు 10 నిమిషములవరకుండెను. పంకి మాళివ్యా మాట్లాడినది లేకపోయెను. చాలావైపుల ద కాంతి చేశారెను.

లాల్ జపత్ థాయుగారు మాట్లాడుచు రైజదాగారు పంపించుకొనుటలను తానుతంక వలనలకుందియ నాటిచేయవలసినదానిలో భేషమియ్యగ. గణదరియు, రాంపింగి, జలందరు నియోజక స్థానములు రెటికండియు పోటీచేసినదని యుజెప్పిరి

“నేనును న. పాదకులకు చెప్పెను”

పథి చాంతభావములుగలకు చేమన పంపాదకులకు జలంబహుమారు సింగుగారు లజపత్ థాయుని పంకి మాళివ్యా గాన్ని ప్రక్కలకు గాగోరగా పోయి గాదనిరి. పథిలో రాడి అల్లగల వాపగోర వలసినదిగ అయిన పంకిమాళివ్యాగోరకు. ఈ పంపాదకుల పథిలో కొందరు రాడియ చేమన పంపాదకునిబట్టుకొని కిగిలేయ కాదిరిగాని కొందరు పెద్దలగు ఘోషిస్తున్నది చెప్పించిరి. అప్పటికి తలమీద కొడాయములు తిరిగెను

అంతట లజపత్ థాయుగాకి భారత కావనభయము, బక్ష్ టేకుచందు గారిని రాష్ట్రీయ ప పథకు బాధకు నలసినదిగోరుచు వీధులకు నుర్రేంపు దీసికొనిపోయిరి. పట్టామంకియ హిందూ పథి, కాంగ్రెసు వైమన్యములలోను కిగివాపుచున్నది.

లజపత్ థాయుగారు పచ్చి పంజాబు

స్థానముననుసంపాదించుకొందురా ?

లాహోరు, నవంబరు 20:— జలందరునకి హక్కుగా జిగాగు ప పంపించుకొని లాలాజీల ప్రయత్నములు, బక్ష్ టేకుచందుగారి అభ్యర్థిత్వముల బలపరచుచుండగా అత్యంతములైన బక్ష్ టేకుచంద్రులు ఇతరుల దొక పట్టుకొనుటకు మాళివ్యా గారు లజపత్ థాయుగాకి పోటీకి ఇష్టమును తెల్పినవారిని అంకితులనుండగా కొందరు పంకిమోటి లాల్ సెహ్రావారు కిగ్గరి కేసుచేయగా, మరియొకై పట్టుకొని పంకి సెహ్రావారుకును కనుకలములగుటలు బయలుదేరి అర్రిబాదాపు 10 నిమిషములవరకుండెను. పంకి మాళివ్యా మాట్లాడినది లేకపోయెను. చాలావైపుల ద కాంతి చేశారెను.

డాక్టరు పార్వతి సేవి కాంగ్రెసు అభ్యర్థి

బాగ్నూరు, నవంబరు 20:— బ్రాహ్మ మహాసభయేతర శాసనమునకు ఇప్పుడు పట్టుకొనుచు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి గణేశం గుప్తగారు యెన్నుకొనబడిరి. ఇండిపెండెంటు అభ్యర్థి యాఫ్. యాఫ్. తారాపూరుగారు ఓడింబడిరి. గణేశం గుప్తగారికి 3740 వోట్లును, తారాపూరుగారికి 698 వోట్లును వచ్చెను.

అసాం శాసనసభ

మహమ్మదీయ స్థానపు తెన్నిక

బిల్వార్, నవంబరు 20:— చాందీల్లా మహమ్మదీయ స్థానము వోట్లకు రెక్కెట్టగా క్లిడరు మార్క్స్ అర్థ వారీయనాం దాదగారు అసాం శాసనసభ కెన్నుకొనబడిరి. వీరికి 2728 వోట్లువచ్చెను. ప్రత్యర్థిగనుండి యింబకు నం తిగ్గరు ప్రభులగ నన్ను మార్క్స్ వకాలింపాడుగాకి, క్లిడరు 2227 వోట్లు వచ్చి ఓడిపోయిరి. (అ. ప్రె.)

బాలికా హిందీపాఠశాల, కాశీనాథ:— ఈ

పాఠశాల ద్వితీయ వార్షికోత్సవము అక్షయనామ సంవత్సర శ్రావణమాస చతుర్తీ మంగళవారము (అనగా 23 నవంబరు 1926) మధ్యాహ్నము సరిగా రెండుగం లకు (అన్నదానసమాముయెడల వల్లప్రగడ వారి సగ్రంధి) “సరస్వతీ భవనమున” శ్రీమతి అవలం రుక్మిణమ్మ కి. పి. గారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

గుమ్మడిదల్ల దుర్గాబాయిమ్మ

లాలా లజపత్ థాయుగారి స్వపక్షాభిమానము

రెండుసానములలో పోటీ చేయునోట

(అ. ప్రె. స్వేచ్ఛలు నర్వెసు)

లాహోరు, నవం 22:— స్వసాంధ్యము పోటీయనాం అంగముగా హిందూ వోల్టల వాఖ్యలో లాలాజీల ప్రయత్నములు, బక్ష్ టేకుచందుగారి అభ్యర్థిత్వముల బలపరచుచుండగా అత్యంతములైన బక్ష్ టేకుచంద్రులు ఇతరుల దొక పట్టుకొనుటకు మాళివ్యా గారు లజపత్ థాయుగాకి పోటీకి ఇష్టమును తెల్పినవారిని అంకితులనుండగా కొందరు పంకిమోటి లాల్ సెహ్రావారు కిగ్గరి కేసుచేయగా, మరియొకై పట్టుకొని పంకి సెహ్రావారుకును కనుకలములగుటలు బయలుదేరి అర్రిబాదాపు 10 నిమిషములవరకుండెను. పంకి మాళివ్యా మాట్లాడినది లేకపోయెను. చాలావైపుల ద కాంతి చేశారెను.

లాల్ జపత్ థాయుగారు పచ్చి పంజాబు

స్థానముననుసంపాదించుకొందురా ?

లాహోరు, నవంబరు 20:— జలందరునకి హక్కుగా జిగాగు ప పంపించుకొని లాలాజీల ప్రయత్నములు, బక్ష్ టేకుచందుగారి అభ్యర్థిత్వముల బలపరచుచుండగా అత్యంతములైన బక్ష్ టేకుచంద్రులు ఇతరుల దొక పట్టుకొనుటకు మాళివ్యా గారు లజపత్ థాయుగాకి పోటీకి ఇష్టమును తెల్పినవారిని అంకితులనుండగా కొందరు పంకిమోటి లాల్ సెహ్రావారు కిగ్గరి కేసుచేయగా, మరియొకై పట్టుకొని పంకి సెహ్రావారుకును కనుకలములగుటలు బయలుదేరి అర్రిబాదాపు 10 నిమిషములవరకుండెను. పంకి మాళివ్యా మాట్లాడినది లేకపోయెను. చాలావైపుల ద కాంతి చేశారెను.

డాక్టరు పార్వతి సేవి కాంగ్రెసు అభ్యర్థి

బాగ్నూరు, నవంబరు 20:— బ్రాహ్మ మహాసభయేతర శాసనమునకు ఇప్పుడు పట్టుకొనుచు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి గణేశం గుప్తగారు యెన్నుకొనబడిరి. ఇండిపెండెంటు అభ్యర్థి యాఫ్. యాఫ్. తారాపూరుగారు ఓడింబడిరి. గణేశం గుప్తగారికి 3740 వోట్లును, తారాపూరుగారికి 698 వోట్లును వచ్చెను.

అసాం శాసనసభ

మహమ్మదీయ స్థానపు తెన్నిక

బిల్వార్, నవంబరు 20:— చాందీల్లా మహమ్మదీయ స్థానము వోట్లకు రెక్కెట్టగా క్లిడరు మార్క్స్ అర్థ వారీయనాం దాదగారు అసాం శాసనసభ కెన్నుకొనబడిరి. వీరికి 2728 వోట్లువచ్చెను. ప్రత్యర్థిగనుండి యింబకు నం తిగ్గరు ప్రభులగ నన్ను మార్క్స్ వకాలింపాడుగాకి, క్లిడరు 2227 వోట్లు వచ్చి ఓడిపోయిరి. (అ. ప్రె.)

బాలికా హిందీపాఠశాల, కాశీనాథ:— ఈ

పాఠశాల ద్వితీయ వార్షికోత్సవము అక్షయనామ సంవత్సర శ్రావణమాస చతుర్తీ మంగళవారము (అనగా 23 నవంబరు 1926) మధ్యాహ్నము సరిగా రెండుగం లకు (అన్నదానసమాముయెడల వల్లప్రగడ వారి సగ్రంధి) “సరస్వతీ భవనమున” శ్రీమతి అవలం రుక్మిణమ్మ కి. పి. గారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

గుమ్మడిదల్ల దుర్గాబాయిమ్మ

హస్తినాపురం తీర్థము

కార్తీకపౌర్ణమికి జైనులు యాత్రవేడలుట
మొరటు, నవంబరు 20 :— ఈ నెల 19-వ తేదిన పం
జాబు, ధిల్లీలనుండి జైనుమతస్తులు మొరటునకు 24 మైళ్లదూర
మందు గల హస్తినాపురమునకు కార్తీకపౌర్ణమికి యాత్రవేడలి
రి. యాత్రకుల సౌకర్యమునిమిత్తము హస్తినాపురతీర్థము కమిటీ
చక్కని యేర్పాట్లుగావించెను. పాలిటానా దర్బారుతో తగా
యాదాచేసియెడ వా రానాటికి పాలిటానాతీర్థయాత్రకు బో
యాయంజెడివారు. శ్రీశ్రుంజయ కొండలగురించిన వివాదమును,
ప్రకృతమందు గల పరిశ్రమలు యాత్రకులకు సువ్యక్తముజేయు
టకు కార్యదర్శి కరిప్రసాద్జి దయాల్చందజీ, మానిలాల్
జో థా రి గార్లు హస్తినాపురం వెళ్లిరి. తగా
యాదా పూర్తిగా బరిష్కారమునకు మాఫుయాత్ర మా
నవలయుననియు, అవసరమైనప్పుడు త్యాగముజూపవలయునని
యు శ్రీశ్రుంజయ ప్రచారణకమిటీభ్యులు బహిరంగసభయందు
ఉపన్యసించి, యాత్రకుల నుద్బోధించిరి. దిగంబర జైనుల సభా
సందర్భమున యిచ్చునన్ను వహిత్యాశ్రమవాదము, అజ్ఞాన
లాభో యతి మొదలగువారు వివక్షాత్మకము, గురించి బ్రా
తగాదా బరిష్కారము నిమిత్తము సత్కారము తుది ఆయు
ధమని బోధిరి. పంజాబునందు శ్రీశ్రుంజయ విచ్చిత్తులు జేర్చు
టకొరకు గోపీచందజీ (అంబాలా) అధ్యక్షులుగను, మాగల్
కంజి (అంబాలా) కార్యదర్శిగను గల సభ్యులు సేర్పడెను.
చాలమంది విచ్చిత్తులు సంతోషముతో భటువర్గమందు జేరి
రి. ఈపని చురుకుగా జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

అఖిలభారత ప్రదర్శనము, బెంగళూరు

వ్యవసాయము పరిశ్రమలు, చిత్రకళలు
డిసెంబరు 20-28 తేదీలలో జరుగును
బెంగళూరు, నవంబరు 20:— మైసూరు ప్రభుత్వము
వారి యజమాన్యమున బెంగళూరు జిల్లాబోర్డువారు కచ్చిక్
పార్కులో డిసెంబరు 20-28 తేదీలలో జరుగునట్లుగా అఖిల
భారతప్రదర్శనము సెర్పెలు చేయు చున్నారు. ఇచ్చిలు
వ్యవసాయము పరిశ్రమలు చిత్రకళలు సంబంధించిన విషయ
ములు ప్రస్తుతము ప్రదర్శింపబడెను. 1918 సంవత్సరమునుండి తిరి
గి యిటువంటి ప్రదర్శన మొక్కసం జరిగలేదు. పరిశ్రమలు
చేతకళలు అభివృద్ధియగుచుండుటచేత ఏర్పాట్లు వివిధగా జరుగు
చున్నవి. బంగారు వెండి పరికరములు సర్టిఫికేటులును యో
గ్యతగలవారి కొనగలబడును.
ఇది క్రీస్తునకు సమయముగూడ అగుటచే పోలీసు కా
లెజివారి యాటయను ములర్, స్కాటు ప్రదర్శనములును,
నాటకములును ఇంగ్లీషు ఇండియన్ సంగీతములును జరుగును.
ఇతరక ఆకేషన్లములైన వినోదములు జరుగును. శివుపోషణ
ప్రదర్శనములును ఫోటో మ్యూజియములును ఇండిస్ట్రీయల్
మ్యూజియములును నగర గ్రామ వారిశుద్ధ్యులను గురించి
మాజీబ్రలాంకిరు ఆపవ్యాసములును జరుగును.
సభలు
మైసూరు పట్టపురుషులను పరిశ్రమసభయు సహకార
సభయు జిల్లాబోర్డు సభయును అన్నిడే జరుగును.
మెట్టులుకెట్టులనువాంకిన ప్రేక్షకులకునుగూడ భోజన
వసతిసౌకర్యములు చేయబడుచున్నవి. పారిశుధ్యశాఖవారు
మిక్సిడ్ క్రేడ్ల వహించి పరిశ్రమయన్నారు. (అ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరు దివానుగారు నేటియడయమన కొట్ట
యలో వై. యం. సి. ఎ. నూతనభవమును తెరచిరి.
రంగూరు, 21:7-5 గజేంద్రయ్య, రాయగారి భార్యల
గౌరవార్థము గవర్నమెంటు భవనమందు నిన్నరాత్రి విందు
జేయబడెను. (అ. ప్రె.)

రంగూరు 21:— మైసూరు ప్రముఖ మేజరు ఆలెగ్జాం
డర్ పెట్టాపు పోగార్డు క్రీకేట్ క్రీడప్రభువు మువత్తై
మందిల ప్రయాణమై బెంగళి. డిసెం 29వ తేదీకి వారు రంగూరు
జిరిగిపోగను. (అ. ప్రె.)

పోస్టలు, ఆర్. ఎమ్. ఎస్. ఉద్యోగుల
డిప్రెజుచేరును
రంగూరు, నవం 21:— పోస్టు ఆర్. ఎమ్. ఎస్.
ఉద్యోగి డిప్రెజుచేరును స్వీయ పో గజేంద్రయ్యగారిని
పందర్శించెను. (అ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరు దివానునకు స్వాగతము

దివానుగారు ప్రైవేటు పాఠశాలకు సహాయము
చేసిన రనుట
కొట్టాయము, నవంబరు 20:— ఈమధ్యాహ్నము దివాను
గారు యండి, సెమినరీ, మార్క్మా సిరియను సెమినరీలనుమాచిరి.
వారి కక్కడ ఘనముగ స్వాగత మిచ్చిరి. రెండవసంస్థయందు
మహాసభలో బాలురకు బహుమానముల నిచ్చిరి. దివానుగారిని
పూజ్యమునాథయమార్తలగున్న వాగ్దోజగారు స్వాగతమిచ్చు
చు రాణిగారు ఈ దివానుగారి కన్ను కొనుటలో చాలమంది
పనిచేసిన చెప్పిరి. ఒక పెద్దనునిషి దివానుగారి ప్రధమదర్శన
గౌరవార్థము పాఠశాలయందు వారిచాయాపటమును నెలకొల్పి
రి. దివానుగారు ప్రైవేటు పాఠశాలకు వీలైనంతవరకు తగు
ప్రోత్సాహ మియ్యబడుననిరి. దివానుగారు త్రివేండ్రము
వెళ్లిరి. (అ. ప్రె.)

అలహాబాద్ నవంబరు 20:— మొకటి తరగతివాళ్ళుగూడ
కారి దాధ్యండ్లో అల్లరుల కేసునందలి మద్యాయిల రిగి గురను
సెవనున్న కంపిరి. (అ. ప్రె.)

హిందూరసాయన శాస్త్ర పరికర ప్రదర్శనము

నర్. పి. సి. రేగారి ఉపన్యాసము
బెంగళూరు, నవంబరు 20 :— హిందూరసాయన శా
స్త్రము నుగూర్చి శ్రీ నర్. పి. సి. రేగారు మాజీకులాంతరు
సహాయమున పురాతన రసాయనశాస్త్ర పరికరముల చూపుచు
విద్యార్థులకును ఉపాధ్యాయులకును నుపన్యసించిరి. సుశ్రుత, న
రకములలోని 'ఆల్కలీ' ల తయారుచేయు, నిలువచేయు విధా
నములగుర్చి అధికముగ నుపన్యసించిరి. రసేంద్రచింతామణి
యందు చెప్పబడిన పాదరసము, తుత్తునాగముల వాడుకనుగూ
ర్చియుచెప్పి ఆ పదవులనే ఈ రోజులలో వాడుకొనవచ్చునని
తెలిపిరి. తుత్తునాగమును మన దేశమునకు డచ్చిపోర్చుగీసువా
రలు తీసికొనివచ్చిరనవాదము తామంగీకరింపదని స్పష్టముగ
తెలిపిరి. తుత్తునాగము నునిర్మించిన మార్గనిరూపములు చూ
పినతోపయే మనము గనుగొనవలెననిరి. మినారను కట్టిన ఇను
మును చూచిన ఇంతవరకు నట్టి ఇనుము ఏకాస్త్రవేత్తలును కని
పెట్టలేదు. దానికి ఎన్నివందల ఏండ్లైన తుప్పేవట్టలేదు. దాని
వింత నాలోచించి కనుగొనవలెను. (అ. ప్రె.)

ఒక గానలోలుని మరణము
బొంబాయి, నవంబరు 20:— గానలోలుగును అధిక
నసంపన్నుడగు అరు రాగపూరువందలి ఓర్వగు నమామడునజీరు
ఖానుగారుమరణించిరి. వీరుభారతగానము ప్రేమించి అధికము
గ దానిసేవయందు కృతార్థులైనవారిలో నొకరు. వారిపేరుంబ
ము అక్బరువాజిచుండియు గానలోలురని ప్రసిద్ధి కెక్కినదే. ఆ
యనను తెలిసియున్న వారందరను విచారించుచున్నారు.
(అ. ప్రె.)

అతిమాత్రము, నరములబలహీనత మొదలగు వ్యాధులకు ఆశ్చర్యమైన నివారిణి 2117

నేను అతిమాత్రవాధిచే 1919 సం॥రమునుండి బాధ
పడుచున్నాను. నేను అంగైవైద్యులవద్ద చికిత్సజేసికొంటిని గాని
అయితే నిరుపయోగమయ్యెను. నా మూత్రమును పంపిలనచేసి
ఆర్బుమెక్ (కృత్రిమాత్రపు) తీపి అధికముగాగలదని వైద్యుడు
తెలిపెను. ప్రస్తుతము చెన్నైపట్టణము, పైలాపూగు సెన్సో
మనందు డిస్పెన్సరీయూ పీథిలో అల్పార్థు లాడ్జియందున్న
పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యగారునాతో 1921 సం॥ రము
జూలై నెలలో యోచించితిని. నాకు అతిమాత్రవాధిని నిశ్చ
యముగా బాగుచేయగల రని నన్ను నమ్మించిరి తరువాత నేను
వారివద్ద డ్రాగ్మమును పుచ్చుకొంటిని. ప్రస్తుతము నేను
మిక్కిలి ఘృణిగానున్నాను. 1921 సం॥రం అక్టోబరు నెల 18
వ తేదీన నా మూత్రమును మరిల పరీక్షల చేయించితిని. శ్వేతి
ధాతువు, తీపి లేదనయు నా ఆరోగ్యము బాగుగా నున్నద
నయు నేను అందెతులవారివద్ద చెక్కిల్లో నున్నప్పుడు నీ నము
కతిపిష్యము చేయచేదు. వ్యాధులచే నీపింపబడుచున్నప్రజల
లాభము నిమిత్తమే నేను దీనిని ప్రచురించుచున్నాను. (82)

వి. సుబ్బయ్యరెడ్డి
వ్యవసాయదారుడు పురుపట్టి, నామకల్, నేలంజిల్లా, 14-11-21

కూనానతి పోలీసువారిపై తుపాకి గురివెట్టుట

పోలీసువారు అరెస్టుచేయుట
కలకత్తా, నవంబరు 20:— కూనాయను ఒక విరిఘదేశ
స్త్రీయు ఆమెయిరువుర కుమారులపైనను పోలీసువారిని తుపా
కితో భయపెట్టుటయను నేనముక్తింద విచారించుచున్నారబక
కొర్టు బెయిల్పు ఇంటి అద్దె తాలూకు డిక్రీ తీసికొనిపోయెను.
వానిపై తుపాకి గురిపెట్టుగా పోలీసువారి కాటడు తెలియజేసె
ను. సబ్స్ట్రక్టు రక్తక్షయ పోగా వారిపైనను తుపాకియాపె
నట. తరువాత చాలమంది పోలీసువారుపోయి ఆమెను అరెస్టు
చేసిరి. కేసు జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

అఖిల భారత వైద్యసంస్థ ప్రదర్శనము క్రిష్ణసులో మైసూరు ప్రభుత్వమువారి యాగరణక్రింద జరుగును

బెంగళూరు, నవంబరు 20:— మైసూరు ప్రభుత్వము
వారి ప్రత్యేక ఆదరణక్రింద బెంగళూరు జిల్లాబోర్డువారు అఖి
ల భారత చిత్రకళ, పారిశ్రామిక, వ్యవసాయక (పరిశ్రమమును
బెంగళూరులో క్రీష్ణసులో జరి పెదిరు. బహుమానములు
నువర్ణ రజితపరికరములును, యోగ్యతాపత్రములునుగ నుండును.
(అ. ప్రె.)

కలకత్తా వైద్యసంస్థ ఆసుపత్రి లిట్టనుపట్టువు శంఖుస్థాపనము జేసెను

కలకత్తా, నవం 20:— భారతీయుల ధనపహాళ్యము వలన
నడుపబడుచున్న కలకత్తా వైద్యసంస్థ ఆసుపత్రి విరివిజేయుట
కు లిట్టనుప్రభువు శేషు శంఖుస్థాపనము జేసెను. (అ. ప్రె.)

పానిపట్టు అల్లరులవిచారణ గాలేదు లాహోరు, నవంబరు 20:— పానిపట్టుఅల్లరులకేసు నేడు విచారించక సారె ఇంతు బజేలుగారి విచారణ సాగించిరి. కప్తానుఆస్తినుగారి సాక్ష్యము తీసికొనిరి. (అ. ప్రె.)

మమ్మజుబేగము సవత్తండ్రి పరువునష్టపుదావా చేయుట మస్లిములొట్టుకు పత్రిక తుమాషణచెప్పట లాహోరు, నవంబరు 20:— లాహోరులోనిపత్రికమస్లిము లొట్టుకు జానులో ప్రకటించినవిషయములకు పరువునష్టపు దావాచేయగా మమ్మజు సవత్తండ్రి మహమ్మదాలీ మహమూదు యూసఫ్గారిపత్రిక తుమాషణచెప్పుకొనుటకు సిద్ధముగానున్న దనియు కేసు తీసివేయబడుననియు తెలియుచున్నది (అ. ప్రె.)

ప్రసన్న గఫానాన్ బాలికా పాఠశాల చతుర్థవార్షికోత్సవము (మా హైదరాబాదు విలేఖరి) హైదరాబాదు (డక్కన్), నవంబరు 20 :— ప్రత్యేక ముగా నిర్వహించిన కక్రగా నలంకరింపబడిన మందిరములో ప్రసన్న గఫానాన్ బాలికాపాఠశాలయొక్క చతుర్థ వార్షికోత్సవము జరిగెను. విద్యాలంగకార్యదర్శి నవాబ్ అక్బరు గౌర్ జంస జహూదూరు గారు అధ్యక్షత వహించిరి. హైకోర్టు జడ్జి నాజరాయర్ జంసగారును ప్రాధానరు వీరభద్రుడుగారును స్త్రీవిద్యను గుర్చి యుపన్యసించిరి. జస్టిసు కేశవరావుగారు నిధులకొరకు ఉద్బోధించిరి. 200 గూపాయలు విరాళములు వెంటనే ప్రక టించబడెను. బాలికలకు సారిలోమకము లీయబడెను.

మదరాసు జిల్లా ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము ఈ సంఘమువారి సాధారణ సభ ఈనెల24తేదీనాయం కాలము 5-30 నిలకు ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయమునజరుగును.

(1) గౌరవతీ కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధుల కెన్నుకొనుట.
(2) ఏలూరులో జరుగు ఆంధ్ర రష్ట్రీయ సభకు ప్రతి
నిధుల కెన్నుకొనుట.

కొల్లి శివర మ కృష్ణారావు,
కార్యదర్శి.

సి.కన్నయ్యకంపెనివారెవలన

చెన్నపురి ఎస్టేట్ నెడుదియేటరేతో

దళావతారము

ప్రతిధినము ఒకనెల రోజులవరకు ప్రదర్శింపబడును.

రాత్రి నాటకములు:—ప్రతి వారమున, గురువారము, శనివారములలో రాత్రి 9 గంటలకు ఒకటి నాటకములు:—ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారములలోనున్న సాయంత్రములకు 5 గంటలకు నాలుగు యుగములలోనున్న శ్రీమన్నారాయణకు అనుబంధించిన పది అవతారములను నాలుగు చలనచిత్రములుగా లక్ష యాభైవేల రూపాయలు ఖర్చుచేసి తయారు చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరుపబడును.

టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:—రు. 3, 2, 1, అణాలు 8.

C. CUNNIAH, Proprietor.

అద్భుతగానము

అతిమనోహరము సుశ్రావ్యము.

లగు ముద్దులు మూటగట్టు ముచ్చటయిన పాటలు గల గ్రామీణుని రికార్డులు పచ్చి యున్నవి. తెలుగు, అరవము, సంస్కృతము, కన్నడము, హిందూస్థాని, ఇంగ్లీషు మొదలగు భాషలలో పేరెన్నికగన్న విద్వాంసులచే పాడబడినవి. తక్షణమే మాకు ప్రాప్తము.

3258

హోమామరు ఆంధ్రకో., 175, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వనోపధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

మాలికలయొక్క 35000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములకలవు. శాస్త్రబోధనకు సులభమైనది.

శుభప్రదీపిక 2454

ఇందు సమ ప్రఖ్యాతిగల శబ్దములు చేయు యాచారి అయిన శ్రీమద్భాగవతాచార్యులు గారు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్మటగల శబ్దములకలదు గలవు. శాస్త్రబోధనకు సులభమైనది. 35-0-0

రెడ్డి పోస్టు లు, రాయవరము. గోదావరి.

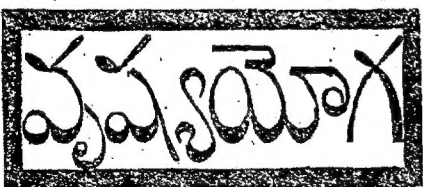
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు, ఏ. వి. కె. ఎస్. ఏ. యం. బి. గారి

భృగువతి

(తెగలోగమలకు సంబంధించి.)

భృగువతి

మనుజుల మూత్రమర్దమునుండి చీములవలె ప్రవించుచుండెను. తెల్ల తెగ, పచ్చి తెగ, నీరు చురుకు, నాళి నాళము, మూత్రము, బొట్టుబొట్టుగ పడుట మాటిమాటికి మూత్రవిస్త్రము చేయుట పాత్రకడుపు నరములు బిగియుట ఇటువంటి లక్షణములుగల తెగలోగమలను మొదలంట నీన ర్తింప చేయును. మరియు మూత్రనాళమును కుభిపరచి నరములకు అధికబలము కలుగజేయును.

పాడు ఆఫీసు 151, గోవిందప్పనాయనిపేది,

ఆయుర్వేదాశ్రమం.

హస్తవాక్య 287, మదరాసు. బ్రాంచి 188, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శాస్త్రోక్తబోధకములు! (కేటలాగు ఉచితము) గిట్టింపు ధరలే!

శ్రీ కృష్ణఆయుర్వేద ఫార్మసీ, ఏలూరు:

ఇందలి బోధకములు, సుప్రసిద్ధ వైద్యులచే పాడబడుచున్నవి. క్రమముగా జేసిన ఆయుర్వేద బోధకములు, ఇతర బోధకముల కన్న శ్రేష్ఠమని నిరూపించుటయే ముఖ్యోద్దేశము. ఏ శిక్షణకానలేదు. 2880

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

“మేక్విన్సీ” గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను ఆంగ్లగ్రంథమునకు అనువాదము.

దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన అపూర్వ ప్రచురణము.

తపా ఖర్చు ప్రత్యేకము.

మొదటి 1-కే రు 1-0-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

8, 7, రంబు శెట్టి పేది

మదరాసు.

తూ.గోదావరి

తాలూకాలలో మార్పులు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, నవంబరు 19:—కాకినాడ, రామచంద్రపురం తాలూకాల తహసీల్దార్ జ్యూరీస్ డిక్షన్లలో మార్పులు జేయుటకు సలహాలు చేయబడుచున్నట్లు చెప్పబడుచున్నది కాకినాడ తాలూకాలో పశ్చిమ ప్రై 9 గ్రామములు రామచంద్రపురం తాలూకాకు కలుపబడుననియు, కోరంగి డిప్యూటీ తహసీల్దార్ కచ్చేరి ఎత్తివేయబడుననియు, పితాపురంలో సబ్ ట్రెజరీ తీసివేసి స్వతంత్రముగానున్న డిప్యూటీ తహసీల్దార్ డివిజనుకు కాకినాడ తాలూకాలో చేర్చబడుననియు, పితాపురం డివిజనులో దూరపుమాలలోనున్న ఒకటి రెండు గ్రామములు పెద్దాపురం తాలూకాలో ప్రతిపాడు డివిజనులో చేర్చబడుననియు ఆలోచనలు జరుగుచున్నట్లు చెప్పుకొనుచున్నారు. ఇట్టిపార్శ్వ నిజము చేయబడితే డబ్బుఖర్చు స్వల్పముగా నీమైనను తగునేమోకాని, సాకర్యము తక్కువగా కన్పించును. రాజ్ తాలూకా నలు వైపుల ప్రసరింపక కోసుగా పొడవై యున్నదో, కాకినాడ తాలూకామాడ అట్టికాగా పరిణామించును. తహసీల్దారునకే కాకుండ ప్రజలను సాకర్యముండదని చెప్పవచ్చును.

హిందీబోధ

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ ఎడ్యుకేటర్స్ స్కూల్ నాలుగింజిలో హిందీక్లాసులు పెట్టబడెను. ఒకహిందీ ఉపాధ్యాయుడు బోధించుచుండెను. 100 మందికిపైగా బాలురు బాలికలు నేర్చుకొనుచున్నారు. ఆహిందీ ఉపాధ్యాయ ఉద్యోగము తీసివేయవలసినదని కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలునకు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువులు పంపిరి. మాతృభాషకు ఉపభాషగా హిందీనేర్చుటకు తూర్పుగోదావరిజిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిలు అధికార మిచ్చినందులకు ప్రభుత్వమువారి యాగ్రహాదృష్టి ఆకౌన్సిలుమీదగూడ బడినట్లు వినుచున్నాము.

కైకలూరు

16-11-26 తేదీన సాయంత్రము 5-30 గంటలకు కైకలూరు గ్రామోన్నత పాఠశాలా భవనమున బాలకుల బహుమానముల వొనగుటకుగాను కృష్ణాజిల్లా విద్యాకాభిధికారియగు ము|| రా|| రా|| శ్రీ వల్లూరి సరసింహారాయుడు పంతులుగారి యాధిపత్యముక్రింద వొక గొప్పసభ జరుజబడెను. తత్సభకు పురజనులు యావత్తుండి విచ్చేసిరి. ఆసభలో బాలురచే ఆంగ్లమునను ఆంధ్రమునను కొన్ని నాటకములును ప్రహసనములును అతివిశోదముగ ప్రదర్శింపబడిన పిదప అభ్యక్షులు గతవత్సరము పరీక్షలయందు బాగుగా నుత్తీర్ణులయిన బాలురకు బహుమతుల నొసంగిరి. ఆనందార్థమున అభ్యక్షులు బాలురను తలదండ్రులను యాపాధ్యాయులను, బాలురవిద్యావిధానము నందును వర్తనమునందును సేవిధమైన శ్రద్ధ తీసికొనవలసినది యు వారి సహజ మృదుమధుర వైదిన యుపన్యసించిరి. పిదప అభ్యక్షులకు వందనముల నర్పించుటతో సభ జయప్రదముగ ముగించబడెను.

(ఒక విలేఖరి)

ని 18-11-26 న కయికలూరు గ్రామమునందు బోర్డు హైస్కూలులో శ్రీమిర్జాపురం రాజాగారు శాసనసభ్యులు సభకు అభ్యర్థిగా నిలిచి గాంచిన విజయ గౌరవాన్ని ము|| రా|| శ్రీ కాజ వెంకట్రామయ్యచాదరిగారు బాలురకు బాలికలకు మిత్రాయిలు పంచిపెట్టించిరి.

కె. శ్రీరాములు.

ఆరూఢము

3268

భర్తృహ్యాయంబున శ్రేష్ఠులను, తేజు గ్రాయుకాలము లో పరా, పంపించిన, బహులంబును. 1. మొదలు 5. పశ్చిమ. రూ. 1-0-0 పై ప్రతి ప్రశ్నకును. రూ. 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు ప్రశ్నకము. బాలజ్యోతిషాలయము నంగపట్టు, చోళంగిపురం పోస్టు.

రైతు సహకార సామ్రాజ్యము

రంగనాయకులుగారు (ఆంధ్రప్రదేశ్)

మనదేశమున, లోకకల్యాణకరమగు శ్రీ శారదానికేతన మనందు సాగుదలయు, నిష్కలంక దేశసేవాచలులైన శ్రీ లక్ష్మీనారాయణగారికి శ్రీమహారాష్ట్రమున విద్యార్థినిగా నుండి, ఆచార్యులములనే స్వగ్రామమునకు తీరని నామధ్యులైన శ్రీ మంగమ్మ పాదకమలముల ద్వారా శ్రీమహారాష్ట్రమున పుష్పముల నిడుచున్నాడు.

ఈ వ్యాసములు, వ్యవసాయ విచారణ కమిటీకారక నాయకమైన 'రైతు' అనుగ్రంథమునుండి తీయబడినవి.

క్రమక్రమముగా యకరమునకంటె తక్కువగల కుటుంబములనుండి మొదలుపెట్టినందున, వారందరూ కేవలకష్టములకు పాల్పడుచుండుటయు ప్రతిగ్రామమునందు రైతులు జూచుచున్న యున్నారు. ఇట్టిదుస్థితిని తొలగించుటగత్యవసరమై ప్రతియార్థిక శాస్త్రజ్ఞులైన నొప్పుకొనును. కాని యెటుల తొలగించుట యనుప్రశ్నకు సమాధాన మిచ్చుటందు, వారు వివిధాభిప్రాయాలైననున్నారు. కొందరు భూస్వాములు కొద్దిమందియై ఒక్కొక్కరు 20 యకరములకు మించి కనియించుచున్నారని, వ్యవసాయశాఖ వారి క్రొత్తక్రొత్త విత్తనముల, ఎరువుల పథకులను పయోగించి, ఇనుపసాగళ్లు, మెషినులతో నడుపబడు సాగళ్లు, కోత, నూర్చిడియంత్రములను పయోగించి పంటలేదనియు, అందువలన, పంటపొడిచేసి, ఖర్చులు తగ్గించి, రైతులభాగములు పెంచుచుండు సాధ్యముకాదనియు వాదించెదరు. కాని యిట్టి వాదనను బలపరచు నార్థికశాస్త్రజ్ఞులసంఖ్య క్రమక్రమముగ తగ్గుచున్నది. మొదలుపెట్టిన క్రొత్తక్రొత్త విత్తనములందు కొద్దికొద్ది రైతులున్నను, భూవసతులు తక్కువగా నున్నను, రైతులు. ముగ్ధులై పంటలనుండి వాదనలను, ధనధాన్యములతో, 'సహకారము' అను సరస్వతీదేవి యుపాసనముతో ఇష్టపడి నొందగలరని నమ్ముచున్నారు.

ప్రాచీనదేశమున 1908 సంవత్సరమున యాక్రిందివిధముగా భూమి రైతులమధ్య విభజింపబడియున్నది.

2½ యకరములకు తక్కువ కలవారు	20,88,000
2½ నుండి 25 యకరముల కలవారు	25,24,000
25 నుండి 100 యకరములవరకు	7,46,000
100 నుండి 250 యకరముల మించి	1,47,000

దేశవ్యాప్తమున దిట్టిపరిస్థితుల కలవని యాక్రింది లెక్కలు తెలుపుచున్నది.

అక్షేపమునందున్న	52,50,000 యకరములందు
100 రైతులలో భాగము.	
2½ యకరము కలవారు	0.8 %
2½ నుండి 7 యకరములు	10.6 %
7 నుండి 20 " "	16.4 %
20 నుండి 40 " "	24.4 %
40 నుండి 80 " "	26.3 %
80 నుండి 125 " "	18.6 %
125 యకరములకు మించినవారు	5.7 %
తదితరముగా కలవారు	2.7 %

ఇటుల బహుకొద్ది భూవసతి కలవారి సంఖ్య అత్యధికమైనను దేశమెల్లట చిన్ని చిన్ని పొలములై కన్పడినను ప్రాచీనదేశపు దేశవ్యాప్తమున దిట్టిపరిస్థితుల దానిద్రవ్యమునకుండుంట్లు మారు సాధ్యమయ్యెను అర్థికశాస్త్రజ్ఞులైన యున్నారు. ఇంగ్లండుదేశమునందున్న రైతులు గూడ ఓరి ననుకరించుట మేలని యనేక ఆర్థికరాజకీయవేత్తలు అలజడిని కలుగజేయుచున్నారు. ఈరెండు దేశముల రైతులు వివిధపథముల వ్యాపార తమ యార్థికశాస్త్రముల వృద్ధిచేసుకొనుచుండిరి.

ప్రాచీనదేశమునందు గ్రామజనులు 1876 సంవత్సరమునందు 2,49,00,000 యుండిరి. కాని వారి సంఖ్య 1911 సంవత్సరమున 2,21,00,000 మాత్రమే యుండెను. ఇటుల ముప్పదియైదు సంవత్సరములందు జనసంఖ్యను వృద్ధిచేయుటకు మారు తగ్గించుటవలన, భూమిగలవారు కొడుకుల మధ్య పంచి యుండుటవలన కల్గు అవకాశములనుండి వెకిలిడిరి. ఈలోగా కోత కోయు నూర్చిడి చేయు యంత్రములు ప్రాచీనదేశమునకు వచ్చెను. శాస్త్రజ్ఞులైన యెరువు లభికముగా నుపయోగింపబడెను. ప్రభుత్వము సహకారసంఘములకు చురుకైనగా 1906, 1910 సంవత్సరముల శాసనములద్వారా పరపతియిచ్చిరి. సహకారపరపతిసంఘములు తమ సభ్యులకు 15 మరీ 25 సంవత్సరములకు తాకట్టు మీద, తక్కువ వడ్డీపై అప్పులిడునట్లు ప్రభుత్వమేర్పరచెను.

1910 శాసనములన, ఇట్టి సంఘములు రైతుల కొట్టులందును ధాన్యమునకు, ఇండ్లకు, పశువులకు, ఇన్సూరెన్సుచేయు సహకారము పొంది రైతుల కతిసహాయముచేయ మొదలిడెను. కొన్ని సహకారసంఘములు, నెయ్యి, వెన్న, పాలు, పెరుగులవ్యాపారములందు పండ్లవాణిజ్యములందు శ్రద్ధతీసుకొనుచుండెను. అందొకటి మన తీసుకొన్నదాదిగా నుండు 'ప్రాచీనదేశ' పండ్లను కుగ్రామములనుండి లండను కేసుమతిచేసి లాభమితముగా పొందగల్గెను. ఇటుల యభివృద్ధి కారకములైన పంటవిధములకు పథకుల తగినంతవరకు కాకపోయినను కొంతవరకైన నుపయోగించి, ప్రాచీనదేశపు రైతులు తమ నిత్యజీవన బలపరచుకొనగల్గిరి.

దేశవ్యాప్తమున ప్రభుత్వము క్రిందటి యెరువైన శంకర్సరములనుండి రైతులవరకు యున్నది. సలహాద సంతకరములకైత మా దేశము, ఆర్థికవిత్తనమును జక్కి నానావసలంబునుండెను. ఆ దేశపు రైతులు పంటములను బడుచుండిరి. క్రిందటి 40 సంవత్సరములలో దేనిపు ప్రభుత్వము 100 మైళ్ళభూమిని, మన్యపుప్రదేశములనుండి వెకిలిడి, ప్రజలకు పంచియిడెను. ఆ ప్రభుత్వము 1920, 28 సంవత్సరములందే 2000 మంది చిన్నిరైతులకు సృష్టించెను. భూమిలేనివారికి, ప్రభుత్వము భూమి కొనుక్కొనుటకై వందకు లొంబవినతులసమును వందకు సంవత్సరమునకు మూడూరూపాయల కొప్పున వడ్డీపై యప్పునిచ్చెను. ఆపనివారు మిగత పదివందతులసమును తేర్చుకొని, భూమిని కొని నేర్పరచుకొనుచు, క్రమక్రమముగా ప్రభుత్వపువాణిని తీర్చుకొందురు. అట్టి క్రొత్తరైతులకు పూర్తిగా ఎత్తులేనిచో, మొదటియైదుసంవత్సరములందే మియు ప్రభుత్వమునకు డబ్బు చెల్లించువరకు, వందకు సంవత్సరమునకు 4½ రూపాయలవడ్డీని చెల్లించగలరు. అట్టిరైతులు ఇండ్లుకట్టుకొనుటకుకూడ ప్రభుత్వమునుండి యప్పుకొనుటకు పంటలందు కాని యేరైతులను మొత్తము రూ. 15,000 కంటె అప్పుపట్టుటకు పంటలేదు. సహకారసామ్రాజ్య మున్న దేశవ్యాప్తమున దేమని యూరపుఖండపాసలందరకు తెలియును. సహకారోద్యమము పెట్టు వ్యవసాయవాణిజ్యమున కుపయోగించుననో ప్రపంచమునకల్ల ఆదేశము పాఠముల గోరువారి కిచ్చుచున్నది. * 1900 సంవత్సరమున రైతులలో వందకు 83 మంతులమంది సహకార వ్యాపారములందు సభ్యులై యుండిరి. దేశమునందున్న ఆవులన్నిటిలో 81% అట్టిసహకారసంఘములక్రింద రిజిస్టరు చేయబడియున్నవి. 1925 సంవత్సరమున యాక్రిందిస్థితి గతులు కలవు.

* ఈవిషయముపై వివరములగోరువారు, 'రైతు' అను అనుబంధమును జూడుడు.

వివిధమైన సంఘములు	సభ్యులెంతమంది
ఎరువుల సంఘములు	75,000
పచ్చిక, గడ్డిసంఘములు	75,000
చిల్లరపన్నుల కొనుగదీ	8,11,000
వెన్నను జేయునవి	2,38,000
కట్టికట్టనములు	1,80,000
గుడ్డ యెగుమతి సంఘములు	45,000

1925 సంవత్సరమునందు, 25,00,000 పందులను కొని, ఎగుమతిచేసిరి. వెన్నయెగుమతు లాసంవత్సరముననే రూ॥ 80,00,00,000 విలువకు వచ్చెను. అప్పుడే దేశవ్యాప్తమున యెరువులసంఘములు 8,38,000 టన్నుల శాస్త్రజ్ఞుల యెరువుల సెనుమతి చేసినవి. దేశవ్యాప్తమున, తనగడ్డిని, విత్తనములను, ఎరువులను, పరికరములను, మెషినులను, సీమెంటును, రాక్షసి బొగ్గును, ఇది యది యనలేని, సర్వసమృద్ధులను తనసహకారసంఘములద్వారా కొనుగదీ. 1881 సంవత్సరమున, దినుమతి మించి రూ॥ 4,50,00,000 విలువగల ధాన్యములు, తదితరవ్యవసాయకవస్తువుల సెనుమతిచేయ, అట్టిశేషసంఖ్య 1914 లో రూ॥ 80,00,00,000 విలువకు వచ్చెను. ఒక్కతరమునందే ఎగుమతి శేషపు సంఖ్య సంవత్సరమునకు రూ 5,38,70,000 నుండి రూ॥ 86,39,60,000 మెచ్చెను. కొద్ది సంవత్సరములలో భూమిని సారవంతము గా క్రొత్తయెరువుల సలన జేసి, శాస్త్రజ్ఞులైన విత్తనముల నుపయోగించి, భూమి యొక్కపంటను సాగుచుండు మొదలుపెట్టెను. పండితాం సపుష్పదీని 16 రెట్టిభివృద్ధి చేయగల్గెను. ఆదేశపు రైతులలో అధికసంఖ్యాకులు వ్యవసాయశాస్త్రము, వ్యవసాయపు టార్గి శాస్త్రములకు దేశోపన్యాసముల విని, గ్రంథముల చదివియున్నారు. అనేకరైతులు, భార్యలు, మాతులకు, వ్యవసాయ పాఠశాలలందు ప్రజల వ్యవసాయపు టున్నతపాఠశాలలందు శాస్త్రాభ్యాసమునజేసిరి. ఇటుల, ప్రభుత్వసాయముచే, సహకార సంఘముల సహకారముచే, పాఠశాలల చేయూతచే, వ్యాపార వాణిజ్యానుభవముచే, దేశవ్యాప్తమున రైతులు, తమ చిన్నిచిన్ని భూములనుండియే, తమ నిస్సారమైన పొలములనుండియే, కష్టించి, తీవ్రపథమున బొంది, సర్వభోగముల బొందుచున్నారు. పైరెండుదేశముల వ్యవసాయకచారిత్ర, మనకు, పదియేకరముల కంటె తక్కువ కల్గిన కుటుంబము లనేకములున్నను, సరియగు పథకులపై వ్యవసాయముచేయుచో దేశముయొక్క యార్థిక సమృద్ధి వృద్ధిచేయబడుట కేలాటి యభ్యంతర ముండజాలవని తెలుసుచున్నది.

దేశాంతర్గతపు వలన

బస్టియందు వ్యాపారము చేయుటకు దసమధ్యరైతులను లందు కూలినాటికేనుకొనుట కయిష్టమైనభూములు తీసంతగా లేని రైతుల కికమాత్ర మేమి? ఇదివరకు బంజరుభూములుగా నున్న ప్రాంతములను, నిండుగా సాగుచేయబడనిభూములను స్వాధీనమునకు తెచ్చుటెంతవరకు సాధ్యమో, అట్టిభూముల నాక్రమించుకొనుట కే యే రైతులు తగియున్నారో విచారితము. భద్రాచలము, వేంకటగిరి, విజయనగరము, రామనాధు, జయపూరు, జమిందారీలయందు దేశకలల యకరముల భూమి నిండుగా సాగుచేయబడకాని సాగుక్రింద లేకాని యున్నది. మదరాసు రాజధానియందలి రైత్యులగ్రామములందు భూమియొక్క విస్తీర్ణము 2, 61, 38, 737. జమిందారుల క్రిందనున్న భూమియొక్క విస్తీర్ణము 2,51,11,918 తేక దాదాపుగా రైత్యుల భూములంతగా యున్నది. కాని జమిందారి భూములపై నున్న ప్రజలతిస్వల్పము. గంటూరుజిల్లాలో జిరాయితీ శేయ దశభూమియందు 75% సాగుచేయబడగా విజన్సీలందు 41.80% మాత్రమే జిరాయితీయందుండును. వినుగు గంటూరుజిల్లాలో జిరాయితీ చేయబడిన భూమిలో 16.20% మాగానిగా నున్న, విజన్సీలందు 26.60% మాగాని చేయబడిన. 1921 లో, విజన్సీలందు చదరపుమైలనుకు మొత్తముమీద 75 ప్రజలంద, గంటూరుజిల్లాయందు 816 ప్రజలుండిరి. మొత్తపుజిరాయితీగాజిన భూమియందు, వడ్డీక్రిందనున్న భూమి విజన్సీలందు 40.10%, గంటూరుజిల్లాయందు 15.50% మాత్రమే. ఈ రైతుల బట్టిచూడ, గంటూరు, క్రిష్ణాజిల్లాల రైతులనేకులు, విజన్సీలకు వలస వెళ్లి నట్లే నదేశమున కెక్కుడు లాభముకల్గును. కాని ఆప్రదేశములందు గంటూరుజిల్లా యందున్న "వర్ష పాతముకంటె దాదాపు రెండురెండుపట్లు (81.29" X 56.92") తను, మురుగునీరుపుటకును కాల్యులలేమి చేతను, ప్రజలు కడలుటకు రహదారు లరువగుటవలనను, ప్రజల కచ్చటిభూములంతగా నివాసయోగ్యములుకావు. మురుగు కాలులు ప్రవించి, భూమిక్రింద గొట్టుములవంటి కాలువల తీయించి, కొన్ని భాగములందు గాఢతాము లుంచుచు, చిన్ని చిన్ని పంటకాలువల కెల్లయెడల క్రవించుటవలనను భూమి యందున్న యధికనీటిని తగ్గించి, చవుడు పట్టుకుండను, ఉంకై త్రవ్వడను, దోవలకు వాసయోగ్యము కాకుండను చేయుట గత్యము. కిరసనాయిలు, పెట్రోలియము, కుంటలపై, పారుదలలేని చెరువులు, సరస్సులపై పోయట, తదితరపథకుల ప్రకారము, మన్యజ్వరముల గల్గించుదోమల సశింపజేయుటవ సరము. రహదారుల దగ్గరదగ్గరగావేసి, జయపూరు, భద్రాచలము, రాజమహేంద్రవరము, కాకినాడ వంటి బస్టిలకు దగ్గి రలోనుండు మార్గముల గొప్పకోడవేసి, గోదావరినదిపై స్త్రీములాంచీలను, చిన్నిస్త్రీమరుల నేర్పరచి, బోటు లాగి సరకులను మతిచేసుకొనుటకు పంటల రేవుల నేర్పరచుట తత్సంకల్పకము అంత ఎట్లు లేదన్నను 10,00,000 ప్రజల బిడ్డలజిల్లాలనుండి ఆరుమన్యపుభూములకు పోదగను. ఈరైతుల కష్టనిష్ఠురముల విచారించి, మన్యపు భూమిగతుల జదివి, ప్రజలకు క్రమముగా వలసకువెళ్లు సదుపాయముల నేర్పరచి, వారి క్రొత్తభూములందు జబ్బులనుండి రక్షించుట కేర్పాటులజేయుటకు రైతు సంఘము లగత్యము. ఆయేజిన్సీల జమిందారులు, మదరాసు ప్రభుత్వము, రైతుసంఘము లొకరితో నొకరు సంప్రతించుకొని, సహకారముతో పనిజేసిన, ఈమానుజిల్లాల ప్రజల దుస్థితిని తొలగించి, పేదతనమును తగ్గించి, ప్రజలకు మనశ్శాంతి కల్పించగలరు. జమిందారు భూములకంటె నాణ్యములైన భూభాగములు వైజామరాజ్యమునందున్నవి. కాని మొదలుగా నవి పెట్టభూములు. మాగానికి వసతులుకల్గినభూములు చాలకల్గును. కాన యాభూములకు, పల్నాడు, వంగోలు, కందుకూరు తాలూకాలవారు, దత్తమండలములవారు మాత్రమే వలసకువెళ్లి జయముబొంది లాభమొందగలరు. నేనెరింగిన కొందరురైతులు వంగోలుతాలూకా దైవాలరావుల నుండి నిజామరాష్ట్రమునకు వెళ్లి, కొంతభూమిని చాకగా గొని, సాగుచేసి, ఇల్లు, పశువుల సంపాదించుకొని, లాభము బొందుచున్నారు. అప్పుట కూలినారు తక్కువ. ఎవరికి వారు సుఖాని కావీనులవలె, భార్యభర్తలనుదినము, దినమంతయు కష్టించిననే పనిజరుగును. వర్ష పాతము పెట్టపెరుకుల పటిని నంత యాభాగములందున్నది. ధైర్యముచేయగల్గిన, కష్టించుట కలవాటువడిన, మెట్టపెరుల లెంచుటకు దుష్టమగుల రైతులు మాత్రమే యాభాగములందు జయించి లాభమొందగలరు. కాని వైజామరాష్ట్రము సమృద్ధిగనది కాదని యనేకుల యభిప్రాయము. లంచగొండియొద్దగల, నిరంకుశులైన నరిని న్యాయయోగ్యులు, మిలిలేని నజరానాలు, మిలిలేని

రివిన్యూనిస్టలు, సాంప్రదాయ మెరుంగని న్యాయపట్టముల క్రింద రైతులు సుఖశీలమైన మొదట్ను, సహజభావపుడైనపోతన మహాకవికృతమును దుస్సాగ్యముని యనేకులు భయమందుచున్నారు. నైజాముకు భూమిని సాగుక్రిందకు తెచ్చి, దేశమును భాగ్యవంతమొనర్చి, తనబాక్సనుము నెక్కువగానింపు తెంత యగత్యమో, అటులనే తనజన సమర్థము తగ్గించి, ప్రజలూ కొక్కరికి హెచ్చుభక్తవసతి కల్పించి, రైతులయొక్కసాభాగ్యము వృద్ధిజేయుటంతగా, బిట్టిభూ యిండియా కవనరము కాన రైతుసంఘములు, ఆరెండుప్రభుత్వములు, వలసపోవు రైతుల స్వత్వముల నిలబెట్టుట కనువగు యేర్పాటులజేయ సమకట్టుటవసరము.

దివిప్రాశెట్ట, భీమవరంస్కీము, మోసాడు ప్రాశెట్టల వంటి క్రొత్తకొత్త భూవసతులద్వారా, కష్టములంబుచున్న రైతులకనేకులకు తలదాచుకొనుటకు తావు కల్పింపవగును. పుష్కల కాల్యలక్షకమున్న భూభాగములనేకచోట్ల, పంపింగు స్కీములద్వారా, వ్యవసాయముచేయింప సాధ్యము. చెల్లెటూరు వంటి గ్రామపరిసరములందున్న లంకభూములను (రిక్లయిమ్) రెల్లు వగైరా దుబ్బులనాటి, నదులనుండి వెలికితీసి, రైతులకు చాకధరలకమ్ముచో లాభ మెంతయో కల్గును. ఇట్టివలసకు వోవు ఏర్పాటులన్నిటియందు, హెచ్చుభాగభూములను పది యొకరములకు తక్కువభూమికి కట్టిన పెద్దకుటుంబములకు ముందుగానిచ్చు ఏర్పాటుల జేయుటవసరము.

పై జెప్పినవిధముల, దేశమునందున్న భూభాగములనే నిండుగా ప్రజాసమర్థ మగునటుల జేయుచు, హెచ్చుజన సమర్థముగ ప్రదేశములనుండి, ప్రజలు తక్కువగానున్న భాగములకు వలసపోవు అలవాటుల నేర్పరచక పోయినచో, బీదలగుచున్న ప్రజలు, బర్మా, దక్షిణాఫ్రికా, కెన్యా, జావా, సిలోను మొదలగు దేశములకు వలసపోవలసినవారగుదురు. అందువలననే, భారతీయుల కితరదేశములం దన్నివిధములగు యవమానములు జరుగుచున్నవి. తుదకు బర్మావారు, ఆంధ్రుల టలనడువగబ్రుంతుంచుచున్నారు. సింహళ దేశపు ప్రజలు హైందవుల నవమానకరముగ జూచుచున్నారు. సిలోనునందు (సింహళదీపము) 7,68,000 భారతీయులు కూలీలుగా నున్నారు. అందు 6,50,000 మంది, టీ, రబ్బరు ఎట్టెలులందు పనిచేయుచున్నారు. 1925 సంవత్సరమునందు, 56,634 మగవారు, 80,208 స్త్రీలు, 88,748 బిడ్డలు సిలోనుకు పనికొరకై వచ్చిరి. ప్రతి వందమంది మగవారికి 74 గరుస్త్రీలు 1921 నాను, 97 గరు 1925 లాను వెల్లిరి. స్త్రీల జనసంఖ్య యింతగుటవలన కలు సాంఘికదురాచారములు ఘోరముగా నున్నదని, కొలంబో యూనివర్సిటీ కాలేజియందున్న స్నేహితులు వ్రాయుచున్నారు. ఏదెన్నీలనుండియు, వధుర, తిరుచినాపల్లి జిల్లాలనుండియు, ముసిరి, పుమకోట్ట, పెరంబలూరు, తురియలూరు, మొదలగు పట్టణములనుండి యీపని వారు వెళ్లుచున్నారు. ఇంతమంది పనివారి తరతరమునకు వెళ్లుటవలన, ఆయాజిల్లాలు, పట్టణములందు పనివారు తగ్గుటయు, అంతటా హెచ్చుటయేకాక తగినంతమంది పనివాండు దొరకకపోవుటయు, వ్యవసాయము మూలబడుటయు తలపించుచున్నది. ఇట్టి దురవస్థ, తంజావూరు జిల్లా రైతులకును, బాంబే చుట్టుప్రక్కలనున్న జిల్లాల రైతులకును పట్టుచున్నది. క్రమక్రమముగా, బర్మాకు, అస్సాముకు పనివారి బంపుచున్న తూర్పు తెలుగుజిల్లాలకు, అస్సాము, దక్షిణ ఇండియాకు పంపుచున్న దత్తమండలములకు కొద్దిసంవత్సరములలోనే అట్టికష్టములే కల్గును. కాన రైతులందరూ, తమ రైతుసోదరులు, రైతాంగ పనివారి తరతరములకు వలసకుపోవుట నెటులైన తగ్గించి, దేశాంతర్గతముగ వలసపోవు పద్ధతుల నెక్కుడుజేయుటకై ప్రయత్నించవలయును.

ఇతరదేశములకు వలసపోవుట నష్టదాయకమని యందరెరింగినదే. దేశాంతర్గత యితరభాగములకు రైతుల వలసవెళ్లుటవసరము. లాభకరమైనప్పటికీ, ప్రభుత్వముకాని, ప్రజలు కాని తగుపథతుల నవలంబించి, ప్రజాసమర్థములేక ప్రజలు చాలమిచ్చే వ్యవసాయ వాణిజ్యదులఁ దగులితి నడువ పిలులేక దివ్యసమందున్న భూముల భాగ్యవంతముగ నొనర్చుటగత్యము. ఊల నొనర్చుట కనేకవిధానముల నవలంబింపవగును. అందు సింహళదీపపు ప్రభుత్వ మిక్రిందిపద్ధతుల నవలంబించుచున్నది. ఆదేశమునకు కావలయువారు రైతులు కారు. టీ, రబ్బరు యెట్టెలులందు పనిచేయు పనివారు. వారికొరకై 1924-25 సంవత్సరమునందు రూ॥ 26,19,890 ఖర్చుపెట్టినది. ఇండియా దేశము నందు ముఖ్యముగ జిల్లాలయందు, లేదాకమిషనరులనుంచి, వారివలన నియమింపబడిన యేజెంట్లద్వారా, సింహళమునకు పోదలచివారినీ జేర్చుదురు. రెండు: ఆప్రజలందరికి, సింహళ దీపమువరకు ప్రభుత్వమే రైలుచార్జీలు చెల్లించును. మూడు: నేతువద్ద మండపము అను రైలుస్టేషనుదగ్గర గొప్పపనివారి గృహములు కట్టించి, వానియందు పనివారి యాసోగ్యమును

పరీక్షించి, వారి కన్నా హారమునుసంపాదించుదురు. వాల్సు: కొలంబో పట్టణమునకు చేరినపిమ్మట, ఏయేనూలీ యేయెట్టెలులకు పోషల సినది తీర్మానించి, వారికి రై నెన్నులనిచ్చి, వారు రై నెక్కువరకు, భోజనసదుపాఠములం జేయుదురు. ఐదు: ఎట్టెలులందున్న కూలీలసితిగతులగూర్చి, జీతభత్యములగరించి, ఆసోగ్యము, గృహవసతులు, జన్మచరణములు, తగాయిదాలు, కూసీలు, సర్వవిషయములగరించి, ప్రతిదెల, ఆయెట్టెలుమానేజరు లే బరు కంట్రోలరుగారికి తెలియబరచవలయును. ఆరు: పనివాడు సింహళదీపమునకు వచ్చినపిమ్మట, సోమరిపోతనగాని, అతిముసలియైనగాని, పనిచేయలేనంత బలహీనుడైనగాని, ఆదేశపు ప్రభుత్వమే, తనస్వంతఖర్చులపై నట్టివాని, స్వప్రదేశమునకు తిరిగిపంపిజేయును. ఇట్టికూలీలకు మార్గమున తిండి వగైరాల నుచితముగ నిచ్చినందులకై వారిప్రభుత్వము, రూ॥ 3,08,508 లను, రైలుఖర్చులకై రూ॥ 9,83,726 లను, 1925 సంవత్సరమున ఖర్చుజేను.

ఆస్ట్రేలియా, కెనడాదేశపు ప్రభుత్వములు, ఇంగ్లండు దేశపురైతుల నీక్రిందివిధముగ తమదేశమునకు వలసకు గొంపోవుచున్నారు. ఒకటి, తమదేశపుభౌతిక బలబలములఁ దెల్పుచు, ప్రభుత్వ మెటుల రైతులకు సాయముచేయుచున్నది, ఏయేవిధముల న వ్యవసాయ పని వారికప్పు, రైలుచార్జీలు కావలసినవారికి చార్జీలు తగ్గితరసాకర్యముల ఇంగ్లీషువాడు తమతమ ప్రభుత్వములు చేయుచున్నది తెల్పుచున్న గ్రంథముల లక్షలకొలది, పాఠశాలలందు రైతులసభలందు మార్కెటులందు చితముగ రైతులకు వారీయవకులు పంచి యిడుచున్నారు. రెండు, తమ తమదేశములం దెట్లు వ్యవసాయము జేయదగునది, భాగ్యముల నమ్ముట కేయే సదుపాయముల ప్రభుత్వములు చేయుచున్నది, ఏయేవిధముల, ఇంగ్లండుసితిగతులకంటె తమ తమవ్యావసాయికపద్ధతు ల ను కూలములైనది, సభలద్వారా, పాత్రములు, కరపత్రములద్వారా, ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వముద్వారా వెల్లిడిజేయు చున్నారు. మూడు, ఇంగ్లండుప్రభుత్వము, పార్లమెంటు సభ్యులు, జిల్లాతాలూకాబోర్డులసభ్యులు, సాంఘిక సేవకు లెల్లరు, వలసపోవువారికి, విషయములజెప్పి యన్ని సాయముల జేయుచున్నారు. నాల్గు, వలస బోదలచినరైతులకు రైలు, సముద్రప్రయాణ ఖర్చులం దధికభాగ మాయాదేశపు ప్రభుత్వములే చెల్లించును. సాధారణముగ నింగ్లండునుండి కెనడాకు పోవుటకు రూ॥ 250 లగుమండ, రైతున కిప్పుడు 45 రూ॥ మాత్రమే కావలసియున్నది. ఐదు, కెనడా ఆస్ట్రేలియా దేశములకు ఇంగ్లీషు రైతులు చేరినపిమ్మట ప్రభుత్వము లొక్కొక్క రైతులకు కొంతభూమి నుచితముగ నొసంగి పని మొదలిడటకు వలయు పరికరముల తక్కువవరల కొసంగి తగు మైన పరపతిని తక్కువ వడ్డీలకిచ్చి అప్పుడప్పుడు వారి మంచిచెడ్డల విచారింపను. ఆరు, ఎప్పుడైన యేరైతున దివాలాయెత్తి తనస్వదేశమునకు పోనిశ్చయించుచో, ప్రభుత్వము తనఖర్చులపైనే వానిని కుటుంబముతోసహా తిరిగి పంపవలయును. ఇట్లు, సింహళదీపపు ప్రభుత్వపద్ధతి ననుసరించికాని, కెనడా, ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వముల పద్ధతిబట్టి కాని, ఈరెండు మార్గములందున్న మంచిలక్షణముల కేరి యేర్పరచువసతి ననుసరించిగాని, మనజమిందారులు, మెనుారు, నైజాము ప్రభుత్వములు, మనప్రభుత్వపు సహకారముతో, మనరైతుల తమతమదేశములకు వలసకు గొంపోవుట క్రేయోదాయకము.

చెన్న పురి పందెములు

గిం డి

మొదటి ఎక్స్ట్రా మీటింగు

మొదటిదినము, బుధవారము

8-12-1926

ప్రథమ పందెము

మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

8851 మేనూము, నిక్కాక్, నిస్సత్తువ శుక్లవస్త్రము, అతిమాత్రము మొలవాటిని వారించి బలమున, వీర్యవృద్ధిని, గలిగించుట వరకసామము. 20 రు. దట్టి రు 1-4-00 ని. పి. 0-0-0

పి.కె.సి. అను కో, ఆయుర్వేదమహాశం, తెలిదేవి. (వెల్లూరు.)

చెన్న పురి బహుధరలు

తెలిదేవి వారి నవంబరు 22వ తేదీ సోమవారము

ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-8 రు 66 8 0 మొదలు 84 0 0 వరకు

వియ్యముబస్తాలు

కుసుమ తెనాలి	బా 1-8 గలది రు 12 8 0	13 9 0
నల్లారిది	బా 1-8	14 0 0 15 0 0
డిల్లి	బా 1-8	15 0 0 16 0 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-8	9 10 0 10 0 0
నవ్వులు	బా 1-8	22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-8 ర 205	15 0 0 16 0 0
నెనగలు	బా 1-8 14 0 0 15 0 0
నెనలు	బా 1-8 13 8 0 14 0 0
మినుములు	బా 1-8 16 8 0 18 0 0
ఉలవలు	ర 195 9 0 0 9 12 0

3. నూనెవస్తువులు.

నవ్వులనూనె బా 1-8	158 0 0 156 0 0
నెయ్యి బా 1-8	14 0 0 25 0 0
కొండాపురంజేరు నెనగతక్కువబా 1-8	48 0 0 50 0 0
ఇతరప్రదేశము	46 0 0 48 0 0
జేరు నెనగనూనెగానూనెబా 1-8	110 మొ.కానూనె 105 0 0
అముదము బా 1-8	92 0 0 98 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయశుభ్ర బా 1-8	72 0 0 78 0 0
కూరశుభ్ర	25 0 0 28 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-8	187 0 0 151 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండు ముసుగు 1-8	రు 40,48
కాశవా నీలిపాయకట్టు	50,50
రెల్లు బా 1-8	రు 40 0 0 60 0 0
నింశపండు బా 1-8	81 8 0 56 0 0

5. ఇనుము.

జట్టారకం బా 1-8	88 0 0 84 0 0
చదరం	81 0 0 88 0 0
రత్నం	81 0 0 40 0 0

6. నూలు.

పుష్కారు యేనుగ నెం 20 కెట్టె 1-8	5 0 0
నూలేయేనుగ నెం 20	6 9 0
నెం 20 తెన్ని సింహం యాటి	6 15 0
నెం 24 బా 1-8	6 4 0
నెం 60 బా 1-8	9 8 0
నెం 80 బా 1-8	7 8 0
నెం 40 బా 1-8	9 14 0
నెం 44 బా 1-8	5 1 0
నెం 14 1/2 బాండిచేరి	6 6 0
నెం 12 1/2 న్యూకాలక్	5 0 0
నెం 14 1/2 బా 1-8	6 5 0
నెం 10 1/2 కోయంబుస్తూరు	5 8 0
నెం 2 1/2 బా 1-8	5 9 0
నెం 14 1/2 బా 1-8	5 8 0
నెం 12 1/2 బా 1-8	5 4 0
నెం 16 1/2 బా 1-8	5 4 0

7. దూది.

కోండాపెట్టు బా 1-8	రు 30 0 0
వల్నూరు దూది బా 1-8	145 0 0

8. లోహములు.

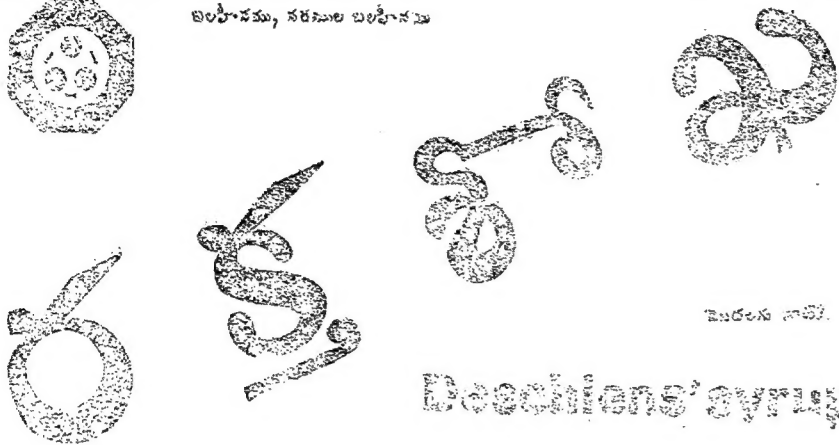
నెం 100 కులంక	60 0 0 61 0 0
బంగారము, కులంక 1-8	21 4 0 21 8 0
చందము 1-8	18 9 8
ఇత్తడి బా 1-8	242 0 0 250 0 0
బా 1-8	257 0 0 259 0 0

అమృత తాంజనము

వక్క-నిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండవగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి దీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - జొంపాయి

తంబుకెట్టి దీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - జొంపాయి

1228

Deochiens' Syrup

తంబుకెట్టి దీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - జొంపాయి

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నిష్క్రమణమును, తీసి, 0.000 వైద్యులు నిర్ణయించినది. దేశీయ, తాంజనము, తంబుకెట్టి దీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - జొంపాయి

To be or had all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co., 174, Broadway Madras.

చదువును!

యోచించుడు!!

కొనుడు!!!

జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన

కామినియా నూనె

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణ ప్రదేశముల కిది ఆమోఘమైన నానందద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఉపహాసంత కాజుచును, వారి మొక్క అభివృద్ధిని, సౌగంధము పెచ్చింపును. పుష్టియందు గలగునుటను పోషించును, బల్యమును ముచ్చును.

రంగుమరిన వెంట్రుకలకు ముచ్చును రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన సువాసన గలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియోజనము గలిగించును. వేనకు వలకుని దీనిని ఉపయోగించి, దీనినే గలగు అపారమైన ఆరోగ్యమును గలమును గలిపించి చాల గొప్పగా బాగడియుకొనుడు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతాపత్రికను చదువుడు.

దివాకరులు భందారి, ఆంధ్రకదన పంజాబునండి ప్రాసినది:-

"మీ కామినియా నూనె పరిశీలించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, ఉదముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. సి. మూలముగా 4 బుజ్జను దయచేసి పంపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకు మునుపకును, ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.

1 బుజ్జి ధర రు 1-0-0 వాస్తవిక 0-8-0 ప్రత్యేకము.
8 " " 2-10-0 " 0-12-0 "

పాచ్చికి:- కామినియా నూనె ప్రతి వట్టణమునందును, గ్రామ మనందును నుండు నాగరిక మె యందు ప్రతిరుకామునందు విశ్వక దొర కును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తకములు గల రక్తసరకము నిచ్చి "ఇది సరసము, శ్రేష్ఠమైనదని" చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్ప లాభము గలదని తెలుసుకొనుడు గాన అట్టి చల్లని వ్యాపారరంగములకు మీరు బోజుడకును. ఎప్పటికిని **కామినియా నూనె** తప్ప మరేయు వాడరాదని నిశ్చయించుకొనుడు.

అత్తలకు లన్నిటికి రాజవంటిది

ఓటో డిల్ బహారు

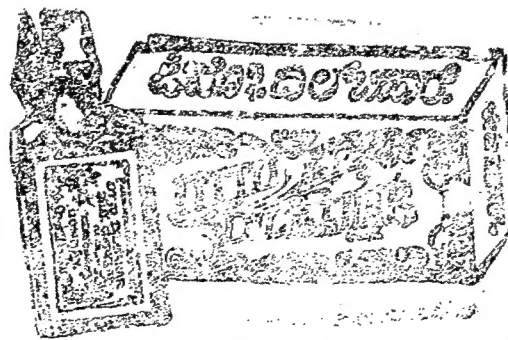
వాదినవా రందరిచే చాల గొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. వేతిరు మలయండు కొన్ని దుక్కలను వేసిన కొత్తగా గోసిన పువ్వులవలె మీ చిట్టు పెక్కలకు బాని వాడు హృదయమును, దీనిని ఒకసారి వాడుడు.

తరువాత మీ చెప్పకును దీనినే వాడుదురు

1 బుజ్జు బుజ్జి 1-కి ధర రు 2-0-0; వి. సి. ఖర్చులు అజా 0-0-0 ప్రత్యేకము. | కాంట్ బుజ్జి 1-కి
" " " 1-4-0; " " 0-0-0 " | చర అ. 0-2-0

పోస్ట్ పంపు:- అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అందు తెమికల్ కంపెనీ,

283, నమ్మా మఠీడు మార్కెట్, ఫోర్టు - జొంపాయి.

జీ వి ం చు ట కు 214

ఆయువును, ఆరోగ్యమును, విశ్వరమును, పొందవలె
నన్న 150 పుటలు గల మా

కామ శాస్త్రమును

చదువలెను. మీరు ఉత్తరము ప్రాసిన, దానిని మీ
ఉచితముగా పంపబడును.

ఆలంకరిగ్రహారూపి, 76, బ్రాజ్మ, వ్రాహు
బ్రాంచి:- మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ

"త్రీమదాంధ్ర మహాభారతము"

ఆది, సభా పర్వములు 3233

వల 0-12-0 మాత్రమే.

పుస్తకముల కేటలాగు వుచితము

సుజనరంజనీముద్రాశాల కాకినాడ

మీమా న సోలా సి నీ మాత్రము

30 మాత్రము 0-10-0 (నది అణాను)

మెదడులకు! (ఉష్ణభయము ప్రత్యేకము) నూనె గలదు. కీరములో ఉష్ణభయముచే గలిగిన ఉష్ణవాహకములను దివ్యామృతము. అగ్రము, అరుచి, అపురూపము, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, నర్మరంగుల వ్యాధియందు బలమయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, కిరణ్యుల వ్యాధి, అక్షులు మెదలగువానియందు గలిగిన వ్యాధి, అగ్నిగోష్ఠి హేమమును మంచి ఆరోగ్యమునకు చెప్పుడు. ఈ మాత్రము మీమానోష్ణమును వెంటనే ముచ్చును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అవధముగల కొవడ నుండుచేతన పరమహంసక్రియ యని చెప్పునదిగా వ్యాపారి వాడిమాచిన విషయ తెలియగలదు.

దివాకరు:-

1176

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణా జిల్లా.

మీరేల ప్రయత్నించకూడదు?

227

మాస్కిమునందు చేరి స్వల్పకాలము పనిచేసి ప్రతి యొక్కరును ఒక అండుమైన బంగారు ముంతెలిగిడియరను

ఉచితముగా

పుచ్చుకొని యున్నాడు

అలాగేమీరును పుచ్చుకొనవచ్చును
వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు

H. Abdur Rashid & Co.,
Watch Importers,
Bhendi Bazar, BOMBAY